

Social-, Bolig- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Att. Mikael Lynnerup Kristensen
post@sm.dk med kopi til mlk@sm.dk

København, den 19/9 2024

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v. – sagsnummer 2024 - 5923

Vi takker for muligheden for at kommentere udkast til forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v. (sagsnummer 2024 – 5923)

Alzheimerforeningen har ingen konkrete bemærkninger til selve loven, men ønsker dog at indgive vores bekymring ift. pkt. 2.4. Forbud mod afvisning af borgere.

I lovforslaget står:

- At friplejehjem som udgangspunkt ikke skal kunne afvise borgere. Kun hvis borgeren ikke kan tilslutte sig friplejehjemmets værdigrundlag, eller friplejehjemmet ikke forsvarligt kan tage vare på borgeren, vil borgeren kunne afvises

Ligeledes står:

- At hvis friplejehjemmet vurderer, at de ikke har de nødvendige ressourcer eller kompetencer til at tilbyde den rette pleje og omsorg til borgerens behov er mennesker i risiko for at blive afvist.

Alzheimerforeningen ønsker derfor at gøre opmærksom på om mennesker med demens risikerer at blive afvist til den ønskede bolig på af deres kognitive vanskeligheder. Deres sygdom kan gøre det svært for dem at forstå og tilslutte sig friplejehjemmets værdigrundlag, hvilket kan føre til afvisning. Derudover kan friplejehjemmet afvise en borger med demens med den begrundelse, at de ikke har ressourcerne til at give forsvarlig pleje eller manglende faglig kompetencer. Vi frygter, at disse faktorer vil begrænse adgangen til friplejehjem for en sårbar gruppe, der har brug for særlig støtte.

Med venlig hilsen

Birgitte Vølund
Formand
Alzheimerforeningen

Mette Raun Fjordside
Direktør
Alzheimerforeningen

København, den 22. september 2024

Høringssvar – Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v.

BL har modtaget høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v. (Finansiering af friplejeboliger med lån ydet på grundlag af statsgaranterede obligationer, forhøjelse af årlig ramme, afhændelse af friplejeboliger, sale and lease back aftaler, forbud mod afvisning af borgere, afregning samt ændringer som følge af ældreloven) den 23. august 2024.

BL henviser til bemærkningerne i høringssvar fra Landsbyggefonden, som BL bakker op omkring.

Venlig hilsen

Bent Madsen

Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Att. aeldretvaer@sm.dk
lupe@sm.dk og ascr@sm.dk
post@sm.dk, mlk@sm.dk og evh@sm.dk
(sagsnummer 2024- 5923)

19. september 2024

Høring over udkast til lovforslag om ældrelov, lokalplejehjem, ændring af friplejeboligloven og om ældretilsyn

Dansk Erhverv modtog den 22. august og 23. august 2024 udkast til forslag til ældrelov, udkast til lov om lokalplejehjem, udkast til lovforslag om ændring af friplejeboligloven og udkast til forslag til lov om ældretilsyn.

Dansk Erhverv afgiver ét samlet høringssvar i forlængelse af de tilsendte udkast til lovforslag. Høringssvaret er overordnet opbygget og nummereret som følger:

1. Generelle bemærkninger for lovudkast og lovændringer
2. Specifikke bemærkninger for udkast til forslag til ældrelov
3. Specifikke bemærkninger for udkast til lov om lokalplejehjem
4. Specifikke bemærkninger for ændring af friplejeboligloven
5. Specifikke bemærkninger for udkast til forslag til lov om ældretilsyn

Dansk Erhverv står naturligvis til rådighed for spørgsmål og bemærkninger til dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Tony Bech, branchedirektør for Velfærd & Samfund, Dansk Erhverv.
Morten Jung, branchedirektør for Offentlig-Privat Samarbejde, Dansk Erhverv.

1. Generelle bemærkninger for lovudkast og lovændring

Dansk Erhverv takker ældreminister Mette Kierkgaard og embedsværket i Ældreministeriet for en inddragende og konstruktiv proces i forbindelse med tilrettelæggelsen af ældreaftalen og udarbejdelsen af lovforslagene.

Derudover vil Dansk Erhverv rose hensigten med ældrereformen, som skal give den ældre mere frihed og selvbestemmelse, skabe mere tillid til medarbejdere og ledere, udvide den ældres frie valg, skabe ligestilling mellem offentlige og private leverandører samt skabe et tættere samspil med civilsamfundet. Det er nødvendige tiltag for at skabe en bæredygtig ældrepleje i Danmark og et ældreliv med mest mulig livsglæde.

Dansk Erhverv er særligt positive omkring følgende elementer i ældreaftalen, som bidrager til denne hensigt:

- Ligestilling af kommunale og private leverandører gennem indførelse af årlig genberegning af afregningspriserne, indførelse af en fast overheadsats og etableringen af en klageenhed, hvortil private leverandører kan klage over fastsættelsen af deres afregningspriser. Det skal dog sikres, at private leverandører har krav på at få realitetsbehandlet deres klage, her har Dansk Erhverv visse bekymringer om hjemmelsgrundlaget, som uddybes i de specifikke bemærkninger.
- De ældres selvbestemmelse og frihed styrkes ved, at private leverandører får bedre muligheder for at byde ind på flere opgaver i ældreplejen, herunder genoptræning og rehabilitering. Dansk Erhverv noterer sig med glæde, at regeringen med udspillet *Sundhed tæt på dig* (2024) og initiativ 5.3 foreslår, at den almene sygepleje integreres i helhedsplejen, så borgerne oplever mere sammenhæng, kontinuitet og tryghed i deres forløb. Dansk Erhverv er meget positiv omkring dette, da det giver den ældre mulighed for selv at bestemme om det skal være en offentlig eller ikke-offentlig leverandør, der skal levere hele pleje- og omsorgsforløbet.
- De ældres mulighed for at udøve deres frie valg på et oplyst grundlag styrkes med en udvidelse af Plejeoversigten, brugertilfredshedsundersøgelser samt udvikling af kvalitetsindikatorer, som ældre kan navigere efter.
- En forenkling af tilsynet med etablering af et ældretilsyn, som vil have en lærings- og dialogorienteret tilgang i deres møde med plejeeenheder.
- Civilsamfundets rolle i ældreplejen styrkes, og der lægges op til et tættere samspil med civilsamfundet.

Dansk Erhverv bemærker dog visse mangler i lovforslagene, hvis ønsket er at tilvejebringe borgernes selvbestemmelse og frihed samt ligestilling af offentlige og ikke-offentlige leverandører.

Dette gælder særligt følgende:

- Muligheden for at etablere lokalplejehjem kan risikere at skævvride konkurrencen mellem aktørerne på markedet. Det er positivt, at det er skrevet ind i den politiske aftale, at det ikke må blive mindre attraktivt at drive og investere i friplejehjem, men der udestår fortsat nogle vigtige detaljer om den konkrete implementering.
- Kendskab og oplysning om rettigheder og fritvalgsmuligheder er fundamentalt for at sikre ældres selvbestemmelse og frihed. Derfor bør der i implementeringen af kommende lovgivning være fokus på yderligere at styrke ældres kendskab til fritvalgsordning og oplysningerne om valgmuligheder i ældreplejen. Dette kan bl.a. tilvejebringes gennem en ældrevejleder og en revision af oplysningsmaterialet fra kommunerne.
- Adgangen til at kræve tilbagebetaling i tilfælde af, at private leverandørers afregningspriser har været fastsat for højt, giver anledning til bekymring, idet større tilbagebetalingskrav udgør en trussel mod private leverandørers soliditet. Her er der behov for at tage initiativer, der kan mindske den risiko, som tilbagebetalingskrav udgør for private leverandører.
- Ældretilsynet bør forankres uden for kommunal organisering og ansvar, hvis man ønsker at styrke uvildigheden og uafhængigheden. Derfor bør ældretilsynet forankres ved en statslig enhed, f.eks. Sundhedsstyrelsen.
- Det er positivt, at der med aftalen tages flere initiativer for at styrke udbredelsen af friplejehjem. Der bør desuden etableres en national fast-track-ordning som redskab til kommuner og leverandører af friplejehjem, der ønsker at igangsætte et samarbejde i en kommune. Det vil styrke muligheden for udbredelsen af flere friplejehjem yderligere og dermed bidrage til at imødekomme behovet for plejeboligkapacitet. Hele processen beskrives fra indledende lokal/kommunal interesse for et friplejehjem og ønske om dialog frem til opførelse, drift og afregning af friplejehjemmet med rammer for, hvad der er den gode proces.

På baggrund af disse generelle bemærkninger redegøres der i de følgende afsnit for Dansk Erhvervs specifikke bemærkninger til de enkelte udkast til lovforslag.

2. Specifikke bemærkninger for udkast til forslag til ældrelov

Dansk Erhverv har følgende specifikke bemærkninger til udkast til forslag til ældrelov.

2.1. - Formål og anvendelsesområdet, jf. lovforslagets § 2, stk. 2 – 5.

Loven finder anvendelse for personer, der har nået folkepensionsalderen og for personer, der efter en samlet vurdering vurderes til at have tilsvarende behov for pleje og omsorg til varetagelsen af deres daglige livsførelse.

Dansk Erhverv anbefaler:

Lovens anvendelsesområde tager ikke specifikt stilling til personer med særlige behov eller personer i udsatte positioner. Både personer i social udsathed og personer med handicap lever fortsat længere, hvorfor disse målgrupper bør defineres i lovgivningen.

- Der er behov for at definere målgrupper med særlige behov og målgrupper i udsatte positioner under anvendelsesområdet, så målgrupperne ikke kommer i klemme mellem serviceloven og ældreloven.

2.2. - Tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte, jf. lovforslagets § 6.

Med den foreslåede § 6 vil kommunalbestyrelsen også fremover have mulighed for at iværksætte eller give tilskud til uvisiterede, generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte på ældreområdet.

Dansk Erhverv anbefaler:

Der er en risiko for, at § 79 i serviceloven bliver overset på det sociale område. Det skyldes, at § 79 traditionelt bliver behandlet og tildelt midler mv. i ældreudvalgene i kommunerne.

- Serviceloven skal tilrettes, så det bliver tydeligt, at § 79 i serviceloven nu primært finder anvendelse for målgrupper inden for socialområdet.

2.3. - Forebyggelse og civilsamfund, jf. lovforslagets § 7.

Dansk Erhverv finder det positivt, at lovforslaget lægger vægt på at styrke civilsamfundet og frivillige sociale organisationer på ældreområdet. Et styrket samspil med civilsamfundet i ældreplejen vil bidrage til et mere integreret og omsorgsfuldt miljø for ældre borgere, hvor de kan drage fordel af frivillige initiativer og ressourcer.

Dansk Erhverv anbefaler:

Af lovforslaget fremgår det, at kommunalbestyrelsen skal fastlægge rammerne for samarbejdet med frivillige sociale organisationer. Dansk Erhverv mener, at der er risiko for store variationer fra kommune til kommune i rammerne for samarbejdet og fastlæggelse af finansiering, hvilket kan medføre administrative byrder for plejeenheden og civilsamfundet.

- Der bør være opmærksomhed på systematik i samarbejdet og samspillet med civilsamfundet. Dansk Erhverv anbefaler, at der udarbejdes konkrete samarbejdsmodeller for samarbejdet mellem kommuner og civilsamfundsorganisationer for at sikre en vis ensartethed på tværs af landet.

- Det er positivt, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde på ældreområdet. Men det er uklart, hvordan disse midler fordeles, og om midlerne er tilstrækkelige til at dække behovet. Dansk Erhverv opfordrer derfor til mere specifikke krav om niveauet for finansiering, og at det sikres, at midlerne faktisk afsættes og bruges effektivt. Dansk Erhverv foreslår, at der laves konkret opfølgning på den økonomiske støtte til civilsamfundsorganisationerne ved årlig opgørelse på tværs af kommunerne.
- Under introduktionen af lovgivningen fremgår det desuden, at der skal foretages en evaluering af ældreloven efter hhv. 3 og 5 år. Samarbejdet med civilsamfundet bør indgå som et punkt i den evaluering. Herunder bør der være et særskilt fokus på, at den økonomiske støtte og den årlige opgørelse, som foreslås oven for, indgår i evalueringen.

2.4. - Helhedspleje i sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb samt almene tilbud m.v., jf. lovforslagets § 9.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen vil skulle fastsætte rammerne for organisering, tilrettelæggelse og udmøntning af pleje- og omsorgsforløbene. Forslaget vil indebære, at kommunalbestyrelsen bl.a. vil skulle forholde sig til, hvordan man lokalt vil organisere sig i de enkelte plejeenheder, hvilket f.eks. kan omfatte organisering i faste teams.

Dansk Erhverv anbefaler:

Kommunalbestyrelsen bør ikke kunne fastsætte rammer for organiseringen af ikke-offentlige leverandører. Den ikke-offentlige leverandør bør selv have ansvaret for at organisere og tilrettelægge tilbuddet efter, hvad pågældende ikke-offentlige leverandør vurderer, er bedst for det pågældende tilbud.

- Det skal præciseres, at kommunalbestyrelsen udelukkende kan fastlægge rammerne for organisering og tilrettelæggelse for kommunale leverandører og tilbud.

2.5. - Helhedspleje i sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb samt almene tilbud m.v., jf. lovforslagets § 10.

I henhold til lovforslagets §10, stk. 1 skal kommunalbestyrelsen indføre rummelige pleje- og omsorgsforløb. I medfør af forslaget § 10, stk. 3, 2. pkt. vil der skulle træffes en ny forvaltningsretlig afgørelse, hvis borgerens situation forværres væsentligt, med henblik på tildeling af et andet forløb, der bedre vil kunne rumme de ændrede behov.

Dansk Erhverv anbefaler:

Den ældre skal modtage den rette hjælp og omsorg. Derfor vil det være centralt at skabe de rette rammer om pleje- og omsorgsforløbene med henblik på at sikre ensartethed, korrekt visitation og revisitation.

- Begrebet pleje- og omsorgsforløb bør ændres til pleje- og omsorgspakker. Begrebet pakker er mere præcist frem for forløb, da begrebet 'pakker' allerede anvendes i en række kommuner til at beskrive rummelige helhedsydelse.

- Der er behov for at sikre en vis ensartethed på tværs af kommuner i pleje- og omsorgsforløb, således leverandører, der opererer i flere kommuner, ikke bebyrdes med omfattende administrativt arbejde for at håndtere mange forskellige specifikke pleje- og omsorgsforløb. Ældreministeriet bør derfor udarbejde retningslinjer for, hvordan kommunernes 3-5 pleje- og omsorgsforløb kan struktureres.
- Pleje- og omsorgsforløbene skal udvikles i samarbejde med leverandører af plejen. Derfor bør kommuner med private leverandører pålægges at sende pleje- og omsorgsforløb i høring hos disse, da leverandører kan have specielle forhold til afregning, tværfaglighed, organisering med videre, som der bør tages højde for.
- Bevægelsen mellem pleje- og omsorgsforløb skal gøres så smidige som muligt. Derfor skal efterkompensation til leverandører for en ændret pleje- og omsorgsindsats gælde fra det tidspunkt, at den udøvende medarbejder har indrapporteret væsentlige ændringer i borgerens situation til den kommunale myndighed. Tildeling af efterkompensationen kan forudsætte, at den kommunale myndighed godkender revisitation til et andet pleje- og omsorgsforløb.
- Med lovforslaget lægges ændringer inden for det tildelte pleje- og omsorgsforløb ud til den udøvende medarbejder, som skal have kompetencerne til at foretage denne vurdering. Denne nye opgave hos medarbejderen bør indgå i afregningen af leverandøren.
- I forbindelse med udvidelsen af fritvalgsordningen bør det afklares, om ikke-offentlige leverandører skal stille holdtræning og behandlingslokaler til rådighed i forbindelse med genoptræning.
- Dansk Erhverv er bekendt med, at visse interessenter på ældreområdet argumenterer for, at vaske- og indkøbsordninger ikke skal omfattes af helhedspleje. Dansk Erhverv deler *ikke* denne opfattelse. Efter Dansk Erhvervs opfattelse skal sådanne ordninger netop være en del af helhedspleje, da det er en væsentlig del af borgernes dagligdag, og dermed også en del af deres opfattelse af at have et sammenhængende pleje- og omsorgsforløb.

2.6. - Den konkrete tilrettelæggelse og udførelse af et tilbud om helhedspleje i form af et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb, jf. lovforslagets § 11.

Det noteres under § 11, stk. 2, at tilrettelæggelsen og udførelsen af det tildelte pleje- og omsorgsforløb skal tage afsæt i bl.a. en helhedsorienteret indsats med blik for den enkelte modtagers samlede livssituation, kontinuitet, fleksibilitet og sammenhæng i hjælpen med færrest mulige forskellige hjælpere i hjemmet, samt modtagerens selvbestemmelse og løbende indflydelse på hjælpen.

Med regeringens udspil *Sundhed tæt på dig* (2024) foreslås det med initiativ 5.3, at den almene sygepleje integreres i helhedsplejen, så borgerne oplever mere sammenhæng, kontinuitet og tryk i deres forløb. Dansk Erhverv er meget positiv omkring dette, da det giver den ældre mulighed for at bestemme, hvorvidt det skal være en offentlig eller privat leverandør, der skal levere hele pleje- og omsorgsforløbet.

Dansk Erhverv anbefaler:

Følgende tiltag kan bidrage til, at den ældres selvbestemmelse styrkes i implementeringen af ældreloven.

- De ældres kendskab til rettigheder og oplysning omkring muligheder skal styrkes i implementeringen af lovgivningen, så den ældre kan udøve selvbestemmelse på et oplyst grundlag. Det kan bl.a. tilvejebringes gennem følgende tiltag:
 - En uvildig ældrevejlederfunktion, der skal styrke de ældres viden om egne rettigheder. Efter en afgørelse om visitation af hjælp skal en ældrevejlederfunktion vejlede borgeren og pårørende om rettigheder og muligheder for fritvalg.
 - En bedre oplysning om det frie valg til den ældre fra kommunerne. Der skal foretages en revision af informationsmaterialet fra kommunerne til borgeren om valgmuligheder i ældreplejen. I tillæg bør alle borgere skriftlig oplyses om muligheden for at vælge mellem forskellige leverandører, og at de kan hente flere informationer på Plejeoversigten. Dertil skal kommunerne på deres hjemmesider forpligtes til at linke til Plejeoversigten. Såfremt der på kommunens hjemmeside er oplysninger om den kommunale hjemmepleje, skal der være tilsvarende oplysninger om ikke-offentlige leverandører.
- Derudover kan plejeboligers mulighed for at levere pleje i tilknyttede boliger også blive udvidet. Friplejehjem og øvrige selvejende og private plejehjem skal kunne blive specifikt godkendt til at levere pleje til de boliger, der er tilknyttet det samlede plejehjemsbyggeri, sådan disse borgere også kan modtage helhedspleje.
- Ældre skal ikke forfordes til kommunale tilbud efter en visitation. Ældre, som ikke tager aktiv stilling til valg af leverandører, skal fordeles ligeligt til hhv. offentlige og ikke-offentlige leverandører i kommunen. Dette er specielt vigtigt i forbindelse med overgang til helhedspleje i kommunerne, hvor borgere, der i dag anvender forskellige leverandører til personlig pleje og praktisk hjælp, vil skulle vælge én leverandør.

2.7. - Videreførelse af borgernes frie valg, jf. lovforslagets § 18.

Med lovforslagets § 18 foreslås hovedparten af de allerede eksisterende regler om frit leverandørvalg videreført i den kommende ældrelov, hvilket Dansk Erhverv finder positivt. På enkelte punkter forekommer det dog, at der er behov for at foretage præciseringer af bestemmelsernes rækkevidde.

Det drejer sig i den forbindelse om private leverandørers adgang til at indgå i konsortier eller at anvende underleverandører og om behovet for en skærpet vejledningspligt i forhold til borgernes frie leverandørvalg.

Dansk Erhverv anbefaler:

Af den foreslåede § 18, stk. 3, følger det bl.a., at leverandørerne *“skal kunne levere alle de elementer, der indgår i helhedspleje”*.

Af bemærkninger til bestemmelsen fremgår det bl.a., at *“kommunen vil skulle stille krav om, at private leverandører både skal kunne levere personlig hjælp og pleje, hjælp og støtte til nødvendige praktiske opgaver m.v. i hjemmet samt genoptræning af fysisk funktionsnedsættelse forårsaget af sygdom, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse, som led i helhedspleje for at kommunen vil kunne indgå en kontrakt med private leverandører om levering af et pleje- og omsorgsforløb”*.

Af lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. afsnit 3.11.2, fremgår det bl.a., at *“private leverandørers levering af helhedspleje skal kunne indrettes således, at mindre leverandører kan indgå i konsortier, efter gældende konkurrenceregler, eller blive underleverandører til større leverandører, ligesom de kan i dag”*. Adgangen til for private leverandører at indgå i konsortier eller at anvende underleverandører er imidlertid ikke omtalt eller udfoldet nærmere under de specifikke bemærkninger til § 18, stk. 3.

- For at klarlægge rammerne for den kommende levering af helhedspleje, er der behov for, at det også under de specifikke bemærkninger til bestemmelsen fastslås, at private leverandører kan indgå i konsortier og anvende underleverandører i forbindelse med leveringen af helhedspleje inden for rammerne af gældende konkurrencelovgivning, og at rammerne for at anvende underleverandører udfoldes nærmere, således leverandører i højere grad sættes i stand til at vurdere, hvilke samarbejdsformer, der er mulige at indgå i.
- Der er i den forbindelse navnlig behov for, at det præciseres, at bestemmelsens krav om, at leverandørerne *“skal kunne levere”* ikke er ensbetydende med, at alle de pleje- og omsorgsydelser, der udgør helhedspleje, dermed også skal *udføres* af leverandøren selv (altså af én og samme juridiske enhed), og at det således er muligt, at visse af opgaverne kan udføres af andre virksomheder, der f.eks. optræder som underleverandør for den virksomhed eller det konsortium, der har kontraktrelationen til kommunen.

2.8. - Fastsættelse af afregningspriser, efterberegning og efterregulering, jf. lovforslagets § 20, samt klageenhed.

Med lovforslagets § 20 foreslås det overordnet at indføre nye regler om fastsættelse, efterberegning og efterregulering af afregningspriser for private leverandører af helhedspleje. Dansk Erhverv har noteret sig, at der sideløbende hermed er fremsat tilsvarende regler for friplejeboligleverandører, jf. § 1, nr. 13-16, i lovforslaget om ændring af friplejeboligloven. Som følge heraf relaterer de følgende bemærkninger sig ligeledes til de tilsvarende ændringsforslag til friplejeboligloven.

2.9. - Fastsættelse af afregningspriser, jf. lovforslagets § 20.

Med lovforslagets § 20, stk. 1, foreslås det, at en kommune fastsætter sine private leverandørers afregningspriser efter godkendelsesmodellen ud fra en beregning af kommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved levering af et tilsvarende tilbud. I medfør af § 20, stk. 5, foreslås det bl.a. at give ældreministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om beregningsgrundlaget for afregningspriser.

Dansk Erhverv ser på dette område et generelt behov for at ensrette de beregningsmetoder, der ligger til grund for kommunernes fastsættelse af de private leverandørers afregningspriser. Det skyldes, at kommunerne i praksis tilrettelægger deres beregninger meget forskelligt, hvilket hæmmer leverandørernes muligheder for at gennemskue den enkelte kommunes beregninger, hvilket derigennem begrænser leverandørernes muligheder for at orientere sig på markedet.

Dansk Erhverv anbefaler:

- For at sikre mere ensartede beregningsregler anbefaler Dansk Erhverv, at der med henvisning til § 20, stk. 5, udstedes regler om, at afregningspriserne som udgangspunkt skal beregnes på baggrund af regnskabstal, således at det sikres, at afregningspriserne i højest muligt omfang baserer sig på kommunernes faktiske forbrug. De anvendte regnskabstal skal herefter fremskrives i overensstemmelse med den faktiske pris- og lønvikling, der er sket siden aflæggelsen af de regnskabstal, der ligger til grund for beregningerne.
- Der er endvidere behov for at udstede udtrykkelige regler om, at nationale puljemidler af relevans for ældreområdet indgår i beregningen af de private leverandørers afregningspriser.
- Der kan i øvrigt med fordel fastsættes regler om, at kommunerne skal sende beregningsgrundlaget i høring hos de private leverandører forud for fastsættelsen af afregningspriserne. Formålet hermed er navnlig at få alle relevante indsigelser mod beregningsgrundlaget frem på så tidligt et tidspunkt som muligt, og derigennem at mindske de ressourcer, der anvendes på fastsættelsen af nye afregningspriser.

Dansk Erhverv står naturligvis til rådighed for en nærmere drøftelse af mere praktiske beregningsregler og -metoder, der i praksis kan styrke gennemsigtigheden af beregningerne samt ligestillingen af kommunale og private leverandører.

2.10. - Genberegning af afregningspriser, jf. lovforslagets § 20.

Det foreslås med § 20, stk. 3, at indføre en udtrykkelig pligt for kommunerne til at foretage genberegning af friplejeboligleverandørernes afregningspriser, jf. lovforslagets § 1, nr. 14. Genberegningen skal ifølge lovforslaget ske *“efter behov eller mindst en gang årligt i forbindelse med årsregnskab”*.

Dansk Erhverv finder det som nævnt meget positivt, at kommunernes genberegningspligt udtrykkeliggøres. Formuleringen *“i forbindelse med årsregnskab”* er imidlertid uklar, idet den ikke fastslår, hvornår genberegningen endegyldigt skal være foretaget efter årsregnskabet's aflæggelse.

Dansk Erhverv anbefaler:

- For at sikre, at formålet bag bestemmelsen opfyldes – altså, at der foretages en rettidig genberegning af afregningspriserne – anbefaler Dansk Erhverv, at der fastsættes en klar skæringsfrist for, hvornår genberegningen senest skal være foretaget. En sådan frist kunne f.eks. fastsættes til senest 30 kalenderdage efter årsregnskabet's endelige godkendelse.
- Derudover er der et konkret behov for en nærmere definition af, hvornår der løbende er *“behov”* for at foretage en efterberegning. I praksis volder det ofte vanskeligheder præcist at definere, hvornår en kommune har pligt til – i løbet af regnskabsåret – at foretage genberegning. Erfaringsmæssigt giver denne uklarhed anledning til hyppige uenigheder mellem kommunerne og deres leverandører.

For at klarlægge, hvornår kommunerne har pligt til at foretage genberegning, skal der gøres nærmere bemærkninger om, hvad der skal til for, at genberegningspligten indtræder, ligesom der med fordel kunne gives en række eksempler på, hvornår der er pligt til at genberegne afregningspriserne. Der kunne f.eks. peges på overenskomstmæssige stigninger

af de offentlige lønomkostninger, udmøntningen af nationale puljemidler, væsentligt stigende vikaromkostninger, ligesom der kunne opstilles en regel om, at der ved merbevillinger, budgetoverskridelser eller omplaceringer på de kommunale budgetter samtidig skal foretages en vurdering af, om der herved skal foretages en genberegning af afregningspriserne.

Der er samtidig behov for, at kommunerne kan pålægges en økonomisk sanktion, hvis pligten til løbende at foretage genberegning ikke overholdes. Det kunne f.eks. ske ved, at der pålægges efterbetalingskravet en mærkbar rente, hvilket navnlig skal give et incitament til, at kommunerne rettidigt foretager de nødvendige reguleringer af afregningspriserne.

2.11. - Efterregulering af afregningspriser, jf. lovforslagets § 20

Af lovforslagets § 20, stk. 4, følger det, at der indføres pligt til at foretage efterregulering af afregningspriserne, hvis det ved en genberegning viser sig, at kommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ikke stemte overens med kommunens faktiske driftsomkostninger.

Dansk Erhverv anbefaler:

Som anført oven for finder Dansk Erhverv overordnet dette tiltag positivt, omend Dansk Erhverv ser en forøget risiko for de private leverandører i tilfælde af, at de bliver mødt med især et større tilbagebetalingskrav. Hvis muligheden for at kræve tilbagebetaling – som tilkendegivet af Ældreministeriet – som følge af statsstøttereglerne er en bunden forudsætning for pligten til at foretage genberegning af afregningspriserne, er der behov for tiltag, der kan minimere risikoen for private leverandører, der bliver mødt med et tilbagebetalingskrav.

- For at minimere denne risiko anbefaler Dansk Erhverv, at der tilføjes regler om, at kommunerne – i tilfælde af, at afregningspriserne har været fastsat mere end 3 % for højt – skal tilbyde leverandørerne en afdragsordning eller anden form for ratebetaling, der spredes ud over flere kalenderår, således at det undgås, at særligt mindre leverandører presses uforholdsmæssigt og unødigt på deres soliditet.
I disse tilfælde skal det endvidere være muligt for de private leverandører at klage til den kommende vejlednings- og kontrolenhed, hvis leverandøren ikke er enig i den efterberegning, som kommunen har foretaget.
- For at minimere konkursrisikoen skal sådanne klager tillægges opsættende virkning, således at tilbagebetalingskravet ikke kan kræves indfriet, førend den kommende vejlednings- og kontrolenhed har realitetsbehandlet klagen. Dette skal navnlig forebygge de situationer, hvor en leverandør får medhold i sin klage, men hvor leverandøren - inden der er truffet endelig afgørelse - er gået konkurs. Hvis kommunen skal kunne gennemføre tilbagebetalingskravet, skal en tilsvarende besparelse også pålægges de kommunale plejehjem.
- I de tilfælde, hvor afregningspriserne har været fastsat for lavt, ser Dansk Erhverv samtidig et behov for, at efterbetalingsbeløbet pålægges renter regnet fra det tidspunkt, hvor de pågældende afregningspriser trådte i kraft. Det er i den forbindelse afgørende, at rentesatsen fastsættes tilstrækkeligt højt til at give kommunerne et klart incitament til at foretage beregningen af afregningspriserne så præcist som muligt.
Der er i disse tilfælde desuden behov for, at der fastsættes tidsfrister for, hvornår en kommune skal have foretaget efterbetaling over for de private og selvejende leverandører.

2.12. - Fast overheadsats, jf. lovforslagets §20.

Med lovforslagets § 20, stk. 6, foreslås det endvidere at give hjemmel til, at der kan indføres en fast overheadsats til brug for beregningen af afregningspriser for private leverandører af ældrepleje.

Dansk Erhverv ser overordnet positivt på forslaget, der vil reducere kompleksiteten af de beregninger, som kommunerne skal foretage i forbindelse med fastsættelse af leverandørernes afregningspriser.

Dansk Erhverv anbefaler:

- Det er en afgørende forudsætning for ligestillingen af kommunale og private leverandører, at fastsættelsen af overheadsatsen sker på baggrund af en fyldestgørende og reel beregning af alle relevante, kommunale overheadomkostninger. Dansk Erhverv foreslår, at denne beregning sker på baggrund af et repræsentativt udvalgt antal kommuner, f.eks. 10-15 kommuner.
- Ved opgørelsen af datagrundlaget for en sådan beregning, skal der tages afsæt i en tilbunds gående analyse af de udvalgte kommuners konkrete og reelle overheadomkostninger. Det er i den forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at kommunerne konterer deres omkostninger og organiserer deres administration meget forskelligt. Der er således et udtalt behov for at sikre, at det ved tilvejebringelsen af beregningsgrundlaget sikres, at alle relevante overheadomkostninger er identificeret og inddraget i fuldt omfang, så der kan skabes et reelt billede af de kommunale overheadomkostninger.
- Hvis der ikke foretages en sådan tilbunds gående analyse, vil der være en væsentlig risiko for, at fastsættelsen af overheadsatsen bliver misvisende, og at de private leverandører dermed ikke bliver ligestillet med de kommunale leverandører i forhold til dækningen af deres administrationsomkostninger.

2.13. - Uafhængig klageenhed for private leverandørers afregningspriser.

Af ældreaftalen følger det, at aftalepartierne er enige om, at der indføres *“en uafhængig kontrol-enhed, der skal understøtte korrekt beregning af afregningspriser for private leverandører på ældreområdet.”*

Klageenheden er imidlertid kun omtalt kort i de lovforslag, der er sendt i høring som følge af ældreaftalen. Af de generelle bemærkninger til udkast til forslag om ældreloven, jf. afsnit 3.12.3, fremgår det dog, at enhedens kompetenceområde mv. fastsættes i medfør af den allerede eksisterende § 11 b i konkurrenceloven.

Dansk Erhverv anser etableringen af klageenheden som et af ældreaftalens mest centrale punkter, idet enheden efter Dansk Erhvervs opfattelse er en helt afgørende forudsætning for, at der findes fair og lige konkurrence mellem kommunale og private leverandører af ældrepleje.

Af den grund er de private leverandørers klageadgang og klageenhedens kompetenceområde af stor betydning. Her medfører anvendelsen af den allerede eksisterende bestemmelse i konkurrencelovens § 11 b en række udfordringer for de private leverandørers retssikkerhed.

Baggrunden er navnlig, at de private leverandører, der måtte vælge at indgive en klage, ikke kan være sikre på, at enheden overhovedet vil foretage en realitetsbehandling af klagen, idet klageenheden i medfør af konkurrencelovens § 15 har mulighed for helt at afvise at undersøge eller træffe afgørelse i en klagesag. Det er selvsagt utilfredsstillende for en privat leverandør, hvis denne rent faktisk bliver underbetalt for sine pleje- og omsorgsydelser.

Dertil kommer, at det i medfør af § 11 b, stk. 3, følger, at påbud om efterbetaling ikke kan *“angå betalinger, som ligger mere end 1 år forud for den dag, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påbegyndte en undersøgelse over for den pågældende offentlige myndighed.”*, hvilket er helt utilstrækkeligt i forhold til at sikre, at de private leverandører modtager en retvisende afregningspris.

Det skyldes navnlig, at skæringsfristen dermed ikke er knyttet til klagens indgivelse, hvorved klageren kan lide væsentlige tab, hvis iværksættelsen af en undersøgelse af sagen bliver forsinket eller trækker ud f.eks. på grund af behandlingen af andre klagesager, og at kommunernes beregning af afregningspriserne ofte involverer økonomiske forhold mv., der ligger mere end ét år forud det tidspunkt, hvor en undersøgelse måtte blive iværksat, og hvor det således kan vise sig, at et efterbetalingskrav strækker sig over flere år.

Særligt i forhold til friplejeleverandørers klagemuligheder rejser anvendelsen af konkurrencelovens § 11 b – under den nugældende lovgivning – desuden væsentlige hjemmelsspørgsmål.

Det skyldes, at det af udkastet til lovforslag om ændring af friplejeboligloven fremgår, at friplejeboligleverandører kan *“anmode Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om i henhold til konkurrencelovens § 11 b at undersøge en kommunalbestyrelses beregningsgrundlag, beregningsmetoder og fastsættelse af afregningspriser.”*. Dansk Erhverv forstår lovforslaget således, at det heri forudsættes, at der allerede i dag er lovhjemmel til, at friplejeboligleverandører kan indgive klage efter konkurrencelovens § 11 b. Efter Dansk Erhvervs juridiske vurdering er denne forudsætning imidlertid ikke korrekt.

Baggrunden er navnlig, at der i medfør af konkurrencelovens § 11 b skal udstedes en bekendtgørelse, som angiver, at der i forhold til det konkrete velfærdsområde er givet Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen adgang til at anvende beføjelserne i § 11 b. Der er på nuværende tidspunkt ikke udstedt en bekendtgørelse med hjemmel i konkurrencelovens § 11 b, stk. 5, hvoraf det fremgår, at der er givet kompetence til behandling af klager om afregningspriser fastsat for friplejeboligleverandører efter friplejeboliglovens regler.

Dansk Erhverv er naturligvis bekendt med, at det i bekendtgørelse nr. 1170 af 30. september 2015, jf. § 5, er anført, at *“friplejeboligleverandøren kan anmode Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om i henhold til konkurrencelovens § 11 b at undersøge en kommunalbestyrelses beregningsgrundlag, beregningsmetoder og fastsættelse af afregningspriser i henhold til denne bekendtgørelse.”*. Som konkurrencelovens § 11 b er formuleret, er dette imidlertid ikke tilstrækkeligt til, at

der kan siges at være hjemmel til, at der kan ske behandling af klager om friplejeboligleverandørers afregningspriser i medfør af konkurrencelovens § 11 b. Her kræves det som nævnt, at der er udstedt en bekendtgørelse efter § 11 b, stk. 5.

Fra et lovteknisk perspektiv er problemstillingen således den, at bestemmelsen i bekendtgørelsens § 5 ikke er udstedt med lovhjemmel i konkurrencelovens § 11 b, stk. 5, men alene med henvisning til en bemyndigelsesbestemmelse i friplejeboligloven, jf. § 32, stk. 3, hvor der ikke er givet bemyndigelse til at foretage ændringer af konkurrencelovens regler. En sådan ændring af konkurrencelovens regler må forudsætte klar lovhjemmel i friplejeboliglovens regler, hvilket som nævnt ikke foreligger.

På denne baggrund er der således et behov for at skabe klarhed omkring lovhjemlen bag friplejeboligleverandørers klageadgang til den kommende klageenhed under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Dansk Erhverv anbefaler:

- Der er et klart behov for at sikre, at de private leverandører har krav på en realitetsbehandling af deres klager, og at klageenheden kan gå mere end ét år tilbage i forhold til undersøgelsens påbegyndelse for så vidt angår påbud om efterbetaling. Dansk Erhverv foreslår, at enheden kan gå indtil tre år tilbage regnet fra klagens indgivelse, hvilket modsvarer forældelseslovens almindelige treårige forældelsesfrist.
- Der skal tilvejebringes et klart hjemmelsgrundlag for friplejeboligleverandørers klageadgang efter konkurrencelovens § 11 b, hvilket med fordel kan ske ved udstedelse af en bekendtgørelse med hjemmel direkte i konkurrencelovens § 11 b, stk. 5.

2.14. - Plejeoversigten, jf. lovforslaget § 27.

Det foreslås, at Plejeoversigten udvides med yderligere oplysninger, som vil kunne give en indikation af ikke-offentlige og offentlige plejehjems og plejeleverandørers kvalitet, hvilket som udgangspunkt vil omfatte oplysninger om brugertilfredshed, faste teams, og medarbejderkontinuitet. Derudover vil der for plejehjem blive tilføjet oplysninger om antal medarbejdere og faggrupper.

Dansk Erhverv anbefaler:

Kvalitetsindikatorer er centrale for at understøtte den ældres oplyste selvbestemmelse og brug af frivalgsordningen. Det bakker Dansk Erhverv op om.

- Plejeoversigten bør også indeholde indikatorer omkring sygefravær blandt personale samt mulighed for og udvalg af tilkøbsydelser.

3. Specifikke bemærkninger til udkastet til lovforslag om lokalplejehjem

Dansk Erhverv har følgende specifikke bemærkninger til udkastet til lovforslag om lokalplejehjem.

Muligheden for at etablere lokalplejehjem udgør en central del af ældreaftalen. Sammenholdt med friplejehjem, plejehjem med driftsoverenskomst, udbudte plejehjem og kommunale plejehjem har de ældre nu flere gode valgmuligheder i forbindelse med deres valg af plejebolig. Efter Dansk Erhvervs opfattelse, er der således ikke behov for at udvide borgernes valgmuligheder med yderligere etableringsformer.

Dansk Erhverv bakker fuldt op om en af de bagvedliggende motivationer bag initiativet om *lokalplejehjem* – at skabe øget transparens i økonomien. Derudover finder Dansk Erhverv det positivt, at lokalplejehjem efter lovforslaget vil skulle etableres i selskabsform, og at der med aftalen sker en adskillelse af myndighed og drift, som giver lokalplejehjemmets bestyrelse et selvstændigt ansvar for lokalplejehjemmets drift og økonomi. Dansk Erhverv har i flere år netop foreslået, at offentlige institutioner bør fremlægge regnskaber på institutionsniveau for at sikre transparens om, hvor man får mest velfærd for pengene. Det er positivt, at man nu kommer til at gøre sig erfaringer med dette i forhold til lokalplejehjemmene.

Som nævnt indledningsvist ser Dansk Erhverv meget positivt på, at der med ældreaftalen er fokus på at sikre fair og lige konkurrencevilkår for kommunale og private leverandører af ældrepleje.

Denne ligestilling er yderst relevant i forhold til kommunernes kommende mulighed for at etablere lokalplejehjem. Dansk Erhverv hæfter sig i den forbindelse særligt ved, at det fremgår udtrykkeligt af ældreaftalen, at det ikke må blive *“mindre attraktivt at drive og investere i friplejehjem”*.

Dansk Erhverv ser imidlertid fortsat en række konkrete opmærksomhedspunkter i forhold til at sikre fair og lige konkurrence mellem lokalplejehjem og særligt friplejehjem, således at det undgås, at lokalplejehjem gives indbyggede konkurrencefordele, der ikke kan udlignes, og som dermed netop vil kunne gøre det mindre attraktivt at drive og investere i friplejehjem.

I den forbindelse ser Dansk Erhverv et generelt behov for, at der gives de øvrige aktører på markedet mulighed for at klage eller på anden måde påtale skævvridende konkurrence eller adfærd fra lokalplejehjem, og at en myndighed, f.eks. Ankestyrelsen, kan træffe afgørelse om, hvorvidt der har fundet konkurrenceforvridning sted, og – hvis dette er tilfældet - påbyde lokalplejehjemmet eller den eller de relevante kommuner at ophøre med den pågældende aktivitet eller adfærd. Dette skal sikre, at der også i praksis skabes lige konkurrencevilkår mellem aktørerne på markedet.

Hvis de indbyggede konkurrencefordele ikke udlignes, kan der efter omstændighederne blive tale om ulovlig statsstøtte. Den omstændighed, at lokalplejehjemmene hører under den offentlige forvaltning, har ingen betydning for statsstøttereglerne anvendelse, idet lokalplejehjemmene befinder sig på et kommercielt marked, hvor der også findes private og selvejende leverandører.

For så vidt angår de omkostninger, som en kommune afholder i forbindelse med etableringen, driften og administrationen af lokalplejehjem ser Dansk Erhverv et klart behov for, at disse omkostninger skal indgå i beregningen af afregningspriserne for det eller de friplejehjem, der måtte være beliggende i kommunen. Dette skal sikre, at lokalplejehjem stilles lige i konkurrencen med de allerede eksisterende aktører på markedet. I modsat fald stilles lokalplejehjem ikke lige i konkurrencen med friplejehjem.

Særligt i forhold til nyopførte lokalplejehjem melder der sig en række spørgsmål i forhold til at sikre fair og lige konkurrence mellem de forskellige aktører på området, herunder særligt hvis kommunerne søger ekstern finansiering af selve opførelsen af et nyt plejehjem. Det drejer sig om kommunernes anlægsramme, deponeringspligt, sikkerhedsstillelse mv. Også her er det meget væsentligt at sikre, at det med indførelsen af lokalplejehjem ikke gøres mindre attraktivt at drive og investere i friplejehjem.

Det skal i den forbindelse navnlig sikres, at der ikke gives kommunerne uhensigtsmæssige kommunaløkonomiske incitamentter til at foretrække lokalplejehjem frem for f.eks. friplejehjem. Det skal også sikres, at de private investeringsmidler (f.eks. pensionskasser) ikke alene går i retning af kommunale lokalplejehjem, hvor risikoen alt andet lige er mindre end ved et nyopført friplejehjem. Sker dette ikke, vil konkurrencen mellem aktørerne på området blive skævvredet til fordel for lokalplejehjem.

I det følgende redegøres der nærmere for Dansk Erhvervs specifikke bemærkninger til bestemmelserne i lovforslaget.

3.1. - Adgangen til løbende at indskyde kapital i lokalplejehjemmet, jf. lovforslagets § 3.

Af bemærkningerne til lovforslagets § 3 fremgår det, at *“kommunalbestyrelsen vil have adgang til løbende at foretage kapitalforhøjelse ved tilsvarende at få flere aktier”*, hvorved kommunerne får adgang til løbende at indskyde ny kapital i lokalplejehjemmet.

Adgangen hertil udgør en væsentlig skævvridning af konkurrencen på området og kan give lokalplejehjem uberettigede konkurrencefordele. Det skyldes, at risikoen forbundet med at drive et lokalplejehjem i praksis vil være væsentligt lavere end den risiko, som markedets øvrige aktører løber i forbindelse med driften af deres plejeboliger.

Det er positivt, at der tages initiativer til at sikre gennemsigtighed i lokalplejehjems økonomi, så det er muligt at konstatere de økonomiske transaktioner mellem kommune og lokalplejehjem, men denne gennemsigtighed ændrer ikke på, at lokalplejehjemmet kan få konkurrencefordele, som de øvrige aktører ikke får.

Dansk Erhverv har i den forbindelse noteret sig, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger til § 3, at: *“Alle kommunale indskud i form af likvide midler i lokalplejehjem m.v. vil skulle registreres som kommunale serviceudgifter eller helt undtagelsesvist som anlægsudgifter, jf. reglerne i det kommunale budget- og regnskabssystem.”* Dansk Erhverv ser i den forbindelse et behov for, at det i lovforslaget præciseres, at disse midler skal indgå i beregningen af afregningspriserne for friplejehjem.

Dansk Erhverv anbefaler:

- For at sikre fair og lige konkurrence på området er det afgørende, at det i lovforslaget præciseres, at sådanne kapitalindskydelser skal indgå i beregningen af afregningspriserne for friplejehjem, og at dette efter omstændighederne kan give anledning til en genberegning af afregningspriserne, således at friplejehjemmet kan blive kompenseret tilsvarende for de forøgede, kommunale driftsomkostninger.

3.2. - Anvisningsret, jf. lovforslagets § 1, stk. 2.

Af lovforslagets § 1, stk. 2, følger det, at kommunerne udøver anvisningsretten til lokalplejehjem efter § 54, stk. 1, i almenboligloven.

Lokalplejehjem gives herved en konkurrencefordel, idet anvisningsretten betyder, at lokalplejehjemmet fra dag 1 stilles økonomisk, som om plejehjemmet er fuldt belagt, hvilket ved opførelsen af nye plejehjem er en helt central udfordring.

Dansk Erhverv anbefaler:

- For at sikre fair og lige konkurrence bør lokalplejehjemmenes afregning afspejle den faktiske belægningsprocent, som der findes på det enkelte lokalplejehjem, så der gives lokalplejehjemmet et incitament til at øge belægningsgraden af de eksisterende pladser.

3.3. - Tilkøb, jf. lovforslagets § 2.

Af lovforslagets § 2 følger det, at lokalplejehjem kan tilbyde beboerne at tilkøbe ydelser udover, hvad den enkelte beboer har krav på efter §§ 9 og 10 i ældreloven, og at lokalplejehjem ikke må tilbyde ydelser eller udvise adfærd, der kan være konkurrenceforvridende eller indebære direkte eller indirekte statsstøtte.

Samtidig følger det af lovforslagets § 10, stk. 1, at lokalplejehjem skal indeholde et særskilt regnskab for salg af tilkøbsydelser.

Til trods for, at der herved er taget initiativ til at sikre, at der ikke sker konkurrenceforvridning i forbindelse med lokalplejehjemmenes mulighed for at levere tilkøbsydelser, er der fortsat behov for at sikre, at der allerede på et tidligt tidspunkt kan gribes ind over for den konkurrenceforvridende aktivitet, således at skadevirkningerne helt undgås eller kan begrænses mest muligt.

Dansk Erhverv anbefaler:

- For at minimere risikoen for at der finder konkurrenceforvridning sted i forbindelse med lokalplejehjems levering af tilkøbsydelser, skal der gives andre aktører, der har retlig interesse i spørgsmålet, adgang til at klage over den konkurrenceforvridende adfærd, ligesom der skal gives en offentlig myndighed, f.eks. Ankestyrelsen, kompetence til at gribe ind, hvis der finder konkurrenceforvridning sted.

3.4. - Inventar, jf. lovforslagets § 3.

Det følger af bemærkningerne til lovforslagets § 3, at lokalplejehjem hverken i forbindelse med omdannelse eller ved nyetablering selv skal afholde omkostninger til inventar, arbejdsredskaber mv.

Både ved nyetablering og i forbindelse med drift af allerede eksisterende friplejehjem spiller omkostninger til inventar mv. en meget væsentlig rolle. Hvis lokalplejehjem ikke har sådanne omkostninger, vil de opnå en væsentlig konkurrencefordel. Der er således behov for, at der i afregningspriserne for lokalplejehjem tages højde for, at de ikke har omkostninger til inventar mv. Sker dette ikke, vil lokalplejehjemmene – i stedet for at anskaffe sig inventar mv. – i langt højere grad kunne anvende sine økonomiske midler på selve ældreplejen.

Dansk Erhverv anbefaler:

- For at ligestille lokalplejehjem og friplejehjem er det nødvendigt i forhold til fastsættelsen af lokalplejehjems afregningspriser, at de kommunale omkostninger til anskaffelse af lokalplejehjemmens inventar mv. modregnes lokalplejehjems afregningspriser, således at de omkostningerne hertil *ikke* indgår i beregningsgrundlag,
- På denne måde kan det undgås, at lokalplejehjem bliver kompenseret for omkostninger, som de ikke har. Kommunens omkostninger til lokalplejehjemmet skal dog indgå i beregningsgrundlaget for afregningspriserne for de friplejehjem, der måtte befinde sig i den enkelte kommune.

3.5. - Bestyrelsesvederlag, jf. lovforslagets § 5, stk. 4.

Det fremgår af lovforslaget § 5 stk. 4, at der betales vederlag til lokalplejehjemmens bestyrelsesmedlemmer med det formål "*at tiltrække bestyrelsesmedlemmer med relevante kompetencer og erfaring*".

I Dansk Erhverv mener vi, at det er positivt, at der er fokus på at sikre kompetente bestyrelser. Bestyrelsesarbejde spiller en afgørende rolle i Danmark, ikke kun i idrætsforeninger og kulturelle tilbud, men også i velfærdstilbud som skole- og daginstitutioner. Deres engagement og dedikation er kernen i sammenhængskraften i vores samfund.

Kompetente bestyrelser handler om ansvar, strategisk tænkning og økonomistyring. Med indførelse af vederlag er der en risiko for at skabe en opfattelse af, at ulønnede bestyrelser er mindre kompetente. Det kan påvirke rekrutteringen af egnede kandidater til frivillige bestyrelser negativt, hvis lønnede poster i andre sektorer tiltrækker flere på bekostning af frivillige engagementer.

Vores bekymring er, at statens signal om professionalismisme via vederlag, vil underminere det frivillige engagement og ændre forventningerne til lokalt samfundsengagement. Det er ikke blot en risiko for civilsamfundets økonomi, men også for dets værdier og sammenhængskraft på lang sigt.

3.6. - Afregningspriser, jf. lovforslagets § 9.

Af lovforslagets § 9 følger det, at ældreministeren fastsætter regler om afregning for den hjælp og støtte, som et lokalplejehjem skal levere, herunder om kommunalbestyrelsens fastsættelse af afregningspriser, anvendelse af en fast overheadsats, efterregulering og efterbetaling af afregningspriser.

Ved fastsættelsen af disse regler er det navnlig afgørende, at der – ligesom for friplejeboligleverandørers afregningspriser – tages afsæt i de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger for den enkelte kommunes drift af tilsvarende tilbud. Det er dog ikke ensbetydende med, at lokalplejehjem blot skal have samme afregningspris som et friplejehjem ville have fået.

Det skyldes, at lokalplejehjemmene på visse punkter økonomisk er stillet anderledes i forhold til friplejehjem. F.eks. vil et lokalplejehjem - både ved omdannelse og nyetablering - ikke have omkostninger til inventar, arbejdsredskaber mv., ligesom lokalplejehjem som følge af det kommunale ejerskab af den eller de ejendomme, hvorfra lokalplejehjemmet drives, ikke har omkostninger til ejendomsvedligehold mv. Det er væsentligt at være opmærksom på disse forskellige for at undgå, at lokalplejehjem bliver overkompenseret set i forhold til de faktiske omkostninger, som lokalplejehjem rent faktisk har.

Dansk Erhverv anbefaler:

- Ved udstedelsen af nærmere beregningsregler i medfør af lovforslagets § 9 er det helt centralt, at der ved beregningen af afregningspriser tages højde for de forhold, hvor lokalplejehjem har andre eller færre omkostninger, end hvad der ville være gældende for friplejehjem, så det undgås, at lokalplejehjem bliver overkompenseret i forhold til deres faktiske omkostninger.

3.7. - Administrative opgaver, jf. lovforslagets § 7.

Med lovforslagets § 7 fastslås det, at ældreministeren kan fastsætte regler om, at en kommune kan varetage administrative opgaver for et lokalplejehjem, herunder om lokalplejehjemmets betaling herfor.

Som det også fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, er det afgørende at sikre, at lokalplejehjem skal betale markedspris for de administrationsydelser, der overlades til kommunen. I praksis kan det imidlertid være vanskeligt at fastslå, hvad markedsprisen måtte være for de relevante administrationsydelser, ligesom dette kan give anledning til en række drøftelser mellem kommunen og f.eks. friplejehjem beliggende i samme kommune som lokalplejehjemmet.

Derfor er der også her behov for at sikre, at der løbende kan gribes ind overfor konkurrenceforvridning, der f.eks. kan finde sted, hvis lokalplejehjem aftager administrationsydelser fra kommunen til en pris, der ligger under markedsprisen.

Dansk Erhverv anbefaler:

- For at minimere risikoen for, at der finder konkurrenceforvridning sted i forhold til kommunens varetagelse af administrationsopgaver for et lokalplejehjem, skal der gives andre aktører, der har retlig interesse i spørgsmålet, adgang til at klage over den konkurrenceforvridende adfærd, ligesom der skal gives en offentlig myndighed, f.eks. Ankestyrelsen, kompetence til at gribe ind, hvis der finder konkurrenceforvridning sted.

3.8. - Undtagelser fra selskabsloven, jf. lovforslagets § 3, stk. 2, sammenholdt med lovforslagets § 5, stk. 2

Med lovforslagets § 3, stk. 2, lægges der blandt andet op til at undtage lokalplejehjem fra selskabslovens § 140 om medarbejderrepræsentation. Videre følger det af lovforslagets § 5, stk. 2, at Ældreministeren fastsætter regler om bestyrelsens sammensætning, herunder antal medlemmer og antal medarbejderrepræsentanter, samt krav til medlemmernes kompetencer og erfaringer.

Dansk Erhverv anbefaler:

- At selskabslovens § 140 finder anvendelse, idet Dansk Erhverv har vanskeligt ved at forstå formålet med at fravige selskabslovens § 140 om medarbejderrepræsentation, herunder navnlig at ældreministeren skal fastsætte antallet af medarbejderrepræsentanter. Det anbefales, at undtagelsen udgår. Hvis fravigelsen fastholdes, bør formålet med at undtage lokalplejehjem fra de almindelige regler om medarbejderrepræsentation beskrives nærmere i de specielle bemærkninger til loven, jf. lovforslagets side 36.

3.9. - Overenskomster, jf. lovforslagets § 3, stk. 3

Dansk Erhverv mener ikke, at virksomhedsoverdragelsesloven eller arbejdsretlige principper bør fraviges unødigt ved særlov på lokalplejehjem. Dansk Erhverv ser derfor positivt på, at der er lyttet til vores anbefalinger om, at virksomhedsoverdragelsesloven fuldt ud skal finde anvendelse.

Med lovforslagets § 3, stk. 3, lægges der imidlertid op til, at bestyrelsen for aktieselskabet skal sikre, at aktieselskabet er omfattet af landsdækkende overenskomster. Dansk Erhverv mener ikke, at det almindelige arbejdsretlige princip om, at arbejdsgiver selv kan beslutte at indgå overenskomster og hvilke i givet fald, skal fraviges for lokalplejehjem. Dansk Erhverv noterer sig dog, at lokalplejehjem får frit overenskomstvalg mellem landsdækkende overenskomster, som således kan være en landsdækkende overenskomst indgået med lønmodtagersiden og en privat arbejdsgiverorganisation.

4. Specifikke bemærkninger til udkast til lovforslag til ændring af friplejeboligloven

Dansk Erhverv har følgende specifikke bemærkninger til udkastet til lovforslag om ændring af friplejeboligloven:

Med det fremsendte udkast til lovforslag om ændring af friplejeboligloven lægges der bl.a. op til at fastsætte nye regler om fastsættelse, efterberegning og efterregulering af friplejeboligleverandørers afregningspriser og til at begrænse friplejeboligleverandørers muligheder for at afvise visiterede borgere.

4.1. - Fastsættelse, efterberegning og efterregulering af private leverandørers afregningspriser, jf. lovforslagets § 1.

Med lovforslagets § 1, nr. 13-16, lægges der op til at indføre nye regler om fastsættelse, efterberegning og efterregulering af friplejeboligleverandørernes afregningspriser. Disse regler er tilsvarende de regler, der foreslås indført for private leverandører af helhedspleje efter den kommende ældrelov.

Dansk Erhvervs specifikke bemærkninger til disse regler er anført ovenfor under afsnit 2.8.-2.13., hvortil der henvises.

4.2. - Begrænsning af mulighederne for at afvise visiterede borgere, jf. lovforslagets § 1.

Det følger af lovforslagets § 1, nr. 18, at friplejeboligleverandører som udgangspunkt ikke har mulighed for at afvise en borger, medmindre:

- 1) personen ikke kan tilslutte sig friplejeboligleverandørens eventuelle værdigrundlag, eller
- 2) friplejeboligleverandøren ikke vurderer at kunne levere de ydelser, som personen er visiteret til.

Rækkevidden af bestemmelsen er på flere punkter imidlertid uklar, hvilket kan få stor betydning for tilrettelæggelsen af friplejeboligleverandørernes praktiske arbejde i forbindelse med indskrivning af nye borgere, herunder særligt borgere fra andre kommuner, end den kommune, hvor det enkelte friplejehjem er beliggende.

Det skyldes navnlig, at der ved formuleringen af bestemmelsen ikke synes at være taget højde for, at friplejehjem typisk har borgere fra flere forskellige kommuner. Det følger alene af bestemmelsen, at en friplejeboligleverandør som udgangspunkt ikke kan afvise en borger, hvis der er en ledig plejebolig, men bestemmelsen eller bemærkninger hertil siger intet om, hvordan en friplejeboligleverandør skal fordele en ledig plejebolig mellem flere interesserede borgere. At indskrive én borger fremfor en anden kan ikke betegnes som en afvisning af borgeren, men alene som en tildeling til anden side. Fra dette perspektiv synes bestemmelsen svært anvendelig i praksis.

Det bemærkes i den forbindelse, at reglerne om ventelister mv., der følger af plejehjemsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 1324 af 10. december 2014, efter Dansk Erhvervs vurdering ikke finder anvendelse på friplejeboliger, idet der i de relevante bestemmelser, jf. særligt § 9, alene fastsættes regler for "plejehjemspladser" og "beskyttede boliger" – og ikke for friplejeboliger –

samt, at bekendtgørelsen alene er udstedt i medfør af servicelovens §§ 192 og 192 a, stk. 3, og almenboliglovens § 58 e – og dermed ikke i medfør af friplejeboliglovens regler. Der ses heller ikke at være fastsat regler om ventelister mv. i friplejeboligloven eller i bekendtgørelserne udstedt i medfør af loven.

Derudover er også rækkevidden af særligt undtagelsen nævnt i nr. 2 uklar. I de kortfattede bemærkninger til bestemmelsen er der alene anført, hvad der *ikke* kan danne grundlag for bestemmelsen anvendelse, mens der ikke er gjort nogle bemærkninger om, hvad der positivt kan lægges til grund for afvisning af en borger i medfør af bestemmelsen.

Dansk Erhverv anbefaler:

- I forlængelse heraf påpeger Dansk Erhverv mere principielt, at det er en meget væsentlig forudsætning for friplejeboligleverandørerne, at de (fortsat) kan indgå aftaler med andre kommuner end beliggenhedskommunen om indskrivning af en eller flere borgere. Denne mulighed har meget stor betydning for friplejehjem bl.a. i forhold til vedvarende at sikre mest muligt belægning af friplejehjemmets plejeboliger, hvilket har meget stor betydning for det enkelte friplejehjems økonomi, ligesom den er en nødvendig forudsætning for borgernes frie valg af plejebolig.
- Dansk Erhverv ser i forlængelse af den foreslåede bestemmelse derfor et klart behov for at bevare friplejehjemmenes muligheder for at kunne indgå aftaler med andre kommuner, hvorfor der er et tilsvarende behov for at skabe klare rammer for bestemmelsens anvendelse i praksis.
- For så vidt angår undtagelsen i bestemmelsens nr. 2, foreslår Dansk Erhverv, at der tilføjes lovforslaget bemærkninger om, hvad der *kan* udgøre et grundlag for anvendelsen af bestemmelsen, og at der gives en række konkrete eksempler på tilfælde, hvor bestemmelsen finder anvendelse. Uden en sådan præcisering af anvendelsesområdet, vil bestemmelsen blive meget vanskelig at anvende i praksis.

5. Specifikke bemærkninger til udkast til forslag til lov om ældretilsyn

Dansk Erhverv har følgende specifikke bemærkninger til udkast til forslag til lov om ældretilsyn.

5.1. - Den gode implementering starter hos Ældreministeriet.

Det er vigtigt, at ældretilsynet fra Ældreministeriets side klædes på til at administrere de nye regler ensrettet. Der kan let opstå forskellige fortolkninger hos de enkelte ældretilsyn, hvilket kan imødegås ved at udbrede best-practice eksempler og udstede klare vejledninger for tilsynspraksis i god tid inden, at reglerne træder i kraft.

5.2. - Ansvar for ældretilsyn, jf. lovforslagets § 3.

Ansvar for at varetage funktionen som ældretilsyn vil påhvile kommunalbestyrelsen i de kommuner, der vil blive udpeget af ældreministeren. Kommunalbestyrelsen i de pågældende kommuner vil dermed få myndighedsansvaret og det politiske ansvar for udførelsen af opgaven som ældretilsyn.

Ældreministeriet vurderer selv, at der i forbindelse med forankringen af ældretilsyn i et mindre antal kommuner, vil skulle tages højde for at sikre uafhængighed og uvildighed i tilsynet. Det er positivt, at den enkelte kommune ikke skal føre tilsyn med egne plejeenheder eller plejeenheder i beliggenhedskommune for tilsynet, som det er tilfældet i dag.

Dansk Erhverv anbefaler:

Selvom udvalgte kommuner, med ansvar for ældretilsynet, ikke skal føre tilsyn med egne tilbud, vil der stadig være en udfordring med at sikre uafhængighed og uvildighed i tilsynet. Det kommunalt forankrede ældretilsyn kan have en tilbøjelighed til at favorisere andre kommunale tilbud.

- Ældretilsynet bør forankres uden for kommunal organisering, myndighedsansvar og politisk ansvar. Ældretilsynet bør forankres ved en statslig enhed uden for den kommunale organisering, f.eks. Sundhedsstyrelsen. Det vil styrke uafhængighed og uvildighed i ældretilsynet.

5.3. - Et risikobaseret og reaktivt ældretilsyn inden for en periode på 5 år, jf. lovforslagets § 7.

Med den foreslåede § 7 vil det blive muligt at foretage risikobaseret ældretilsyn. Dansk Erhverv bakker op om, at tilsynsbesøg og tilsyn foretages ud fra en risikovurdering med henblik på at bruge ældretilsynets og plejeenhedernes ressourcer mest optimalt.

Det noteres i lovforslaget, at en risikomodel for at foretage ældretilsyn forventes udarbejdet med relevante faktorer og parametre i form af tilgængelige data på Plejeoversigten, som f.eks. medarbejders gennemstrømning, lederskifte, sygefravær blandt personalet m.v.

Dansk Erhverv anbefaler:

- Rette parametre skal udvælges i udviklingen af en risikomodel med henblik på at identificere plejeenheder, hvor et risikobaseret tilsyn vil være relevant. Dansk Erhverv bidrager gerne til udviklingen af denne model.

5.4. - Tilbage melding på tilsyn, jf. lovforslagets § 7.

Den foreslåede bestemmelse med § 7, stk. 4 vil indebære, at ældretilsynet vil skulle give en mundtlig og skriftlig tilbage melding til plejeenheden på tilsyn.

Dansk Erhverv anbefaler:

Tilsynsrapporter om den enkelte plejeenhed har stor betydning, da borgere orienterer sig i disse ved valg af plejetilbud. Derfor vil retvisende tilsynsrapporter være grundlaget for, at borgeren vælger det pågældende tilbud. Derfor er det centralt, at den enkelte plejeenhed inddrages i en høringsproces med ældretilsynet under udarbejdelsen af tilsynsrapporten inden den offentliggøres. Det skal medvirke til, at plejeenhedens retssikkerhed styrkes og, at tilsynsrapporten er retvisende og nuanceret.

- I loven bør der indføres regler om tilrettelæggelse og gennemførelse af ældretilsynet. Ligeså bør Ældreministeriet udgive en vejledning med en udtømmende beskrivelse af høringsprocessen for ældretilsynet.
- Ældreministeriet bør også sikre effektiv opfølgning på tilsynets varetagelse af deres opgaver.

5.5. - Samtilsyn på plejehjem, jf. lovforslagets § 8.

Med lovforslagets § 8 foreslås det, at tilsyn med plejehjem m.v. vil skulle udføres sammen med andre relevante tilsynsmyndigheder (samtilsyn) i det tilfælde, hvor to eller flere tilsynsmyndigheder uafhængigt af hinanden udtager samme plejeenhed til tilsyn i det samme kalenderår.

Dansk Erhverv anbefaler:

Dansk Erhverv finder det positivt, at flere tilsyn sammentænkes med henblik på at give et mere koordineret og holistisk tilsyn. Men hvis samtilsynet skal realiseres i praksis, vil det være nødvendigt at udvikle en vejledning, som samtilsynet skal arbejde under.

- Der er behov for en national vejledning for samtilsynet, som beskriver vægtningen mellem de forskellige tilsyn med henblik på at afklare hvilket tilsyns vurdering, som har forrang. Det skal sikre sammenhæng mellem de forskellige tilsyn.
- Det bør noteres i lovgivningen, at tilbage meldingen fra samtilsynet til plejeenheden skal være koordineret mellem tilsynene, således samtilsyn bliver et reelt samtilsyn og ikke et samtidigt tilsyn.

5.6. - Vurdering af kvalitet i helhedsplejen, jf. lovforslagets § 9.

Det beskrives, at vurderingen af kvaliteten i helhedsplejen vil basere sig på ældretilsynets løbende tilsynsviden- og praksis og et vurderingskoncept, som vil blive udviklet frem imod idriftsættelsen af ældretilsynet den 1. juli 2025, og som vil blive fastsat på bekendtgørelsesniveau.

Det foreslås desuden, at ældreministeren vil få bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om ældretilsynets vurdering af kvalitet i helhedsplejen.

Dansk Erhverv anbefaler:

Et fagligt og ensrettet ældretilsyn er centralt for at skabe retvisende tilsynsvurderinger på tværs af både plejeenheder, kommuner og hele Danmark. Det stiller krav til både den tilsynsførende, dennes faglighed samt ældretilsynets grundlag for vurdering.

- For at skabe et objektivt og kvalificeret ældretilsyn skal ovenstående vurderingskoncept være baseret på faglighed og ensrettet metodik. Det vil tilvejebringe en ensartethed på tværs af ældretilsyn, kommuner og plejetilbud. Samtidig er der også behov for at begrænse antallet af målepunkter, således ældretilsynet bliver målrettet centrale faktorer, og at praksissen for tilsynet ikke bliver for omfattende. Dansk Erhverv bidrager gerne hertil.
- Dansk Erhverv gør desuden opmærksom på, at der kan være forskelle på plejeenheder. Det kan være både geografiske, faglige, målgruppespecifikke forskelle m.v. Derfor skal det være muligt for tilsynsførende at afvige målepunkter i det kommende vurderingskoncept, hvis tilsynsførende vurderer, at bestemte målepunkter ikke er relevante hos det pågældende tilbud.
- Dansk Erhverv gør opmærksom på, at ældretilsynets tilsynsviden- og praksis kontinuerligt skal sikres, således de tilsynsførende har de nødvendige kompetencer til at forstå den kontekst, som de måtte foretage tilsyn i. Det kan f.eks. ske gennem kvartalsvise møder med plejeenheder på området med fokus på videns- og praksis udveksling eller opkvalificeringsforløb hos f.eks. sundhedsstyrelsen.

5.7. - Oplysningspligt for ældretilsynet, plejeenheden og den stedlige kommunalbestyrelse, jf. lovforslagets §§ 12-14.

Det foreslås med §§ 12-14 at fastsætte regler om oplysningspligt for henholdsvis plejeenheden, ældretilsynet og plejeenhedens stedlige kommunalbestyrelse. Det foreslås, at den enkelte plejeenhed, efter anmodning fra ældretilsynet, er forpligtet til at videregive oplysninger, som ældretilsynet måtte vurdere som nødvendige for, at ældretilsynet kan vurdere kvalitet i helhedsplejen.

Dansk Erhverv anbefaler:

Dansk Erhverv bakker op om, at ældretilsynet skal kunne foretage et retvisende tilsyn af plejeenheden. Men der vil være behov for at beskrive den information, som ældretilsynet kan anmode om. Hvis ikke der er en fast ramme for dette, kan der opstå tilfælde, hvor den enkelte plejeenhed anmodes om at viderebringe omfattende mængde oplysninger, som vil være i modstrid med ældrerreformens vision om mindre dokumentation og kontrol.

- Der skal udarbejdes en liste over den specifikke information og informationens form, som ældretilsynet kan anmode plejeenheden om.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Høringssvar til udkast til lovforslag om ændring af friplejeboligloven

Dansk Industri (DI) har 24. august 2024 modtaget udkast til lov om lokalplejehjem til forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger mv. DI repræsenterer en række virksomheder indenfor ældre-, sundheds- og socialområdet.¹ I forbindelse med høringssvaret har DI derfor været i dialog med en lang række berørte medlemsvirksomheder.

Generelle bemærkninger

DI finder det positivt, at der med den politiske aftale om en reform af ældreområdet tages initiativ til, at der etableres flere friplejehjem, herunder gennem målsætningen om, at der skal ske en fordobling af etablering af yderligere 3.000 ikke-offentlige plejeboliger frem mod 2030. DI anser friplejehjem som en helt afgørende samarbejdsmodel, hvor den private sektors værdikæde kan bidrage med den finansiering og ekspertise, der skal til for at sikre tilstrækkelig kapacitet, innovation og selvbestemmelse for borgere og pårørende på plejeboligområdet.

DI kvitterer derfor ligeledes for, at udkast til lovforslag om ændring af friplejeboligloven, på linje med udkast til lov om ældrelov, tager skridt i retning af øget økonomisk ligestilling mellem offentlige og private operatører på plejehjemsområdet. DI anerkender endvidere behovet for at justere kvoter og vilkår for finansiering af friplejeboliger med lån ydet på grundlag af statsgaranterede obligationer (§11a og §27), således at friplejeboligordningen sikrer, at der kan etableres friplejehjem i hele landet, herunder i områder med lavere ejendomsværdier.

DI ser imidlertid væsentlige udfordringer i de foreslåede vilkår og regler for særligt efterregulering (§32 stk. 4), jf. nedenstående. Endelig har DI konkrete bemærkninger til bestemmelserne vedr. forbud mod afvisning af borger (§35 a) samt om afhændelse af friplejeboliger og forbud mod *sale and lease back*-aftaler (§67 stk. 6).

Afregning af friplejeboligleverandører

DI finder det positivt, at der med udkastet til lovforslaget om ændring af lov om friplejeboliger tages vigtige skridt mod økonomisk ligestilling af kommunale plejehjem og friplejehjem, herunder gennem en fast overheadsats (§32, stk. 7), en ny kontrolenhed i Konkurrence- og Forbrugerstyrel-

¹ For uddybning heraf og for generelle bemærkninger til ældrereformen i sin helhed, se DI's høringssvar til udkast til lov om ny ældrelov.

sen (via konkurrencelovens §11 b). DI noterer også, at det i §32 stk. 2 præciseres, at afregningsprisen skal fastsættes på markedsvilkår i form af kommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud. Her bør dog fortsat fremgå, at dette er i tilfælde af, at der ikke indgås aftale, jf. §32, stk. 1. Efter DI's opfattelse er det vigtigt, at kommuner og friplejeboligleverandører fortsat har mulighed for at finde lokale og fleksible løsninger ved at indgå aftale om afregningsprisen.

DI betragter det yderligere som et fremskridt, at der med §32 stk. 3 fastsættes krav om genberegning løbende efter behov og mindst én gang årligt. Sidstnævnte bestemmelse bør følges op med uddybning af eller vejledning til, hvornår der typisk vil være behov for genberegning, fx ved overenskomstfornyelser. Det bør ligeledes præciseres, at afregningspriser kun kan nedjusteres ved dokumenterbare ændringer i serviceniveauet eller lovændringer.

DI ser generelt disse initiativer som positive skridt i retning af gennemsigtighed i den offentlige økonomi. DI bemærker dog samtidig, at fuldbyrdet transparens og reel ligestilling af offentlige og private leverandører bedst opnås ved, at offentlige institutioner (f.eks. plejeenheder) aflægger omkostningsbaserede regnskaber efter årsregnskabsloven. DI ser i den forbindelse frem til at bidrage til et kommende arbejde med at skabe øget gennemsigtighed i plejehjemmenes økonomi, jf. aftale om en reform af ældreområdet.

Gensidig efterregulering skaber voldsom usikkerhed for private

DI forholder sig dog meget kritisk til §32 stk. 4 om efterregulering, der i sin nuværende form risikerer at få stærkt negative konsekvenser for friplejeboligleverandører. Bestemmelsen indeholder dels en pligt til kommuner om at efterbetale friplejeboligleverandører i tilfælde af, at afregningsprisen gennem en periode har været for lav. Men samtidig fastsættes et modsatrettet efterbetalingskrav overfor friplejeboligleverandører, hvis afregningsprisen i en periode har været for høj.

DI betragter bestemmelsens nuværende udformning som et misforstået forsøg på ligestilling af kommunale plejehjem og friplejehjem.

Modsat friplejeboligleverandører har kommunerne adgang til al viden om udviklingen i udgifts- og serviceniveau samt de nødvendige styringsredskaber, der skal til for – også med kort varsel – at genberegne afregningsprisen når og hvis det konstateres, at den ikke afspejler de faktiske, langsigtede, gennemsnitlige omkostninger. Omvendt tvinges friplejeboligleverandører til at påtage sig yderligere ikke-quantificerbar risiko og opbygge et betydeligt kapitalberedskab, der kan imødekomme et uforudsigeligt efterbetalingskrav, der selv ved mindre fejl i en døgnrakst kan løbe op i store millionbeløb.

På tidspunktet hvor efterbetalingskravet bliver gjort gældende, vil friplejeboligleverandøren allerede have afholdt sine udgifter til personale mv., hvorved de mister kontrol over planlægning og budgettering. DI bemærker endvidere, at der findes mange scenarier, hvor kommunerne afholder

færre omkostninger end forventet, eksempelvis i form af vakante stillinger som følge af rekrutteringsudfordringer eller ændringer i serviceniveauet.

At gøre §32 stk. 4 til en gensidig forpligtelse vil derfor ikke være udtryk for ligestilling, men vil blot give kommunerne ekstra muskler ift. friplejeboligleverandørerne. Det er DI's vurdering, at bestemmelsen vil begrænse friplejeboligleverandørernes mulighed for at entrere på markedet og udvide forretningen, ligesom risikoen for en konkursbølge på området må anses for betydelig.

DI påpeger, at forslaget til en gensidig efterreguleringsbestemmelse indebærer en betydelig yderligere risiko for såvel operatør som investor, der kan gøre det markant mindre attraktivt at investere i og drive friplejehjem. Det skal yderligere bemærkes, at friplejehjem pr. konstruktion bærer fulde og hele risiko for betydelige investeringer uden sikkerhed for anviste borgere.

DI forudser derudover en markant administrativ byrde for kommunerne, da det er ganske sandsynligt, at der løbende vil kunne konstateres mindre afvigelser mellem forudsætningerne og de faktisk afholdte udgifter, hvorved der konstant skal indhentes selv meget små efterbetalinger.

DI anbefaler derfor som førsteprioritet, at ordlyden i §32 stk. 4 erstattes med ordlyden fra den tidligere §91 stk. 9 i lov om social service:

"Kommunalbestyrelsen har pligt til at efterbetale friplejeboligleverandører i de tilfælde, hvor det efterfølgende viser sig, at den fastsatte afregningspris er lavere end de faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud"

DI anbefaler klart denne løsning.

Hvis dette ikke kan imødekommes, vil DI foreslå en række andre mulige løsninger, der kan mindske de stærkt negative effekter af problematikken, såfremt bestemmelsen i sin grundform fastholdes:

- 1) Bestemmelsen omdannes fra en "skal"- til en "kan"- bestemmelse i tilfælde af efterbetalingskrav overfor friplejeboligleverandører. Muligheden for at indgå lokale aftaler om, hvordan efterregulering og eventuelle efterbetalingskrav følger naturligt af aftalemulighederne i §32 stk. 1.
- 2) Det præciseres i bestemmelsen, at kommunernes mulighed for at indkræve efterbetaling hos private leverandører betinges af, at der er tale om uforudsete ændringer i omkostningsniveauet.

I tillæg til de to ovenstående forslag bør det præciseres, at private leverandører skal kunne indbringe eventuelle efterbetalingskrav for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Klagen skal have opsættende virkning på kravet.

For at imødegå de negative administrative konsekvenser for kommunerne kan man overveje at supplere bestemmelsen med en bagatelgrænse for størrelsen på efterbetalingskravet (de minimis).

Forbud mod afvisning af borgere

Med §35 a foreslås en ny bestemmelse om, at friplejeboligleverandører som hovedregel ikke kan afvise at udleje en ledig friplejebolig til personer, der er visiteret til en plejebolig eller lignende boligform af kommunen.

DI mener grundlæggende, at der er tale om en rimelig bestemmelse, der afspejler ønsket om ligestilling mellem kommunale plejehjem og friplejehjem i aftale om en reform af ældreområdet. DI finder det samtidig fornuftigt, at der i samme ombæring fastsættes undtagelser til reglen i tilfælde af 1) at personen ikke kan tilslutte sig friplejeboligleverandørens eventuelle værdigrundlag eller 2) at friplejeboligleverandøren ikke vurderer at kunne levere de ydelser, som personen er visiteret til.

Efter DI's opfattelse bør bestemmelsen dog uddybes med den yderligere undtagelse, at friplejeboligleverandøren i særlige tilfælde og efter aftale med kommunen kan afvise en borger, hvis det skønnes at personalet ikke på forsvarlig vis kan håndtere at tage vare på borgeren. Undtagelsen skal give kommunen og friplejeboligleverandøren fleksibilitet til at håndtere særtilfælde, hvor baggrunden for, at friplejeboligleverandøren ikke kan imødekomme borgerens ønske om en plejebolig skyldes andre forhold end karakteren af de ydelser, borgeren er visiteret til.

En sådan undtagelse vil efter DI's vurdering afspejle den praksis hvorefter man i kommunen har mulighed for at håndtere lignende situationer i regi af de kommunale plejehjem.

Afhændelse af friplejeboliger og forbud mod *sale and lease back*-aftaler

DI noterer at, at ændringerne i reglerne om afhændelse af friplejeboliger opført med offentlig støtte begrundes i en række forskellige hensyn. Der tages højde for, at der ikke længere foretages offentlige vurderinger af erhvervsejendomme, herunder friplejeboligejendomme, hvorfor afhændelsen tager afsæt i "markedsprisen". Derudover skal ændringerne sikre, at offentligt støttede plejeboliger så vidt muligt bevares som sådan. Forbuddet mod såkaldte *sale and lease back*-aftaler foreslås med den begrundelse, at friplejeboligleverandører med støttede friplejeboliger ikke skal kunne opnå en fortjeneste på ejendommen.

DI bemærker overordnet, at den nye § 71 fremstår uklar, da der efterlades tvivl om, i hvilken situation bestemmelsen skal anvendes.

Derudover fremstår det udefineret, hvordan markedsprisen jf. §1, nr. 25 og nr. 26 reelt skal identificeres. DI har noteret, at der ved lovforslaget (afsnit 2.2.2) er opmærksomhed på, at markedsprisen kan være svær at definere og f.eks. kan dokumenteres med sagkyndige erklæringer. I den forbindelse bør det overvejes, om 'markedsprisen' her er det mest præcise begreb at anvende.

DI står til rådighed for yderligere dialog samt for spørgsmål og uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Jakob Scharff". The signature is written in a cursive style with a large initial 'J'.

Jakob Scharff

Branchedirektør, Dansk Industri

Mikael Lynnerup Kristensen

Fra: Digitaliseringsklar lovgivning - høring <klarlovgivning@digst.dk>
Sendt: 18. september 2024 15:28
Til: Social- Bolig- og Ældreministeriet
Cc: Mikael Lynnerup Kristensen; Evina Heydari
Emne: Svar på høring over forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger (sagsnummer 2024-5923)

Kære Mikael,

Sekretariatet er for nyligt blevet opmærksom på, at lovforslaget "Finansiering af friplejeboliger med lån ydet på grundlag af statsgaranterede obligationer, forhøjelse af årlig ramme, afhændelse af friplejeboliger, sale and lease back aftaler, forbud mod afvisning af borgere, afregning samt ændringer som følge af ældreloven" er udsendt i offentlig høring. Sekretariatet har på grundlag af det offentliggjorte materiale foretaget en fornyet screening af lovforslagets indhold.

Vi har været særligt opmærksomme på, om lovforslaget som oprindeligt angivet, indeholder samkøring af data. I har d.d. oplyst, at det forventede behov for samkøringen vedrører geografiske data, og ikke data om specifikke borgere. Herudover finder vi det som nævnt positivt, at der er gennemført en systematisk beskrivelse af lovforslagets principferlevelse.

På baggrund af den fornyede screening og jeres supplerende oplysninger, vurderer sekretariatet ikke at have bemærkninger til lovforslaget. Der må dog tages det væsentlige forbehold for vurderingen, at det ikke har været muligt for sekretariatet at forholde sig til lovforslaget under de rammer, som en præ-høring normalt giver mulighed for.

Med venlig hilsen,

Sophie Gerding Christensen

Fuldmægtig i sekretariat for digitaliseringsklar lovgivning
Kontor for analyse og strategi

T 2934 7179
E sopchr@digst.dk

Digitaliseringsstyrelsen
Landgreven 4, Postboks 2193
1017 København K

www.digst.dk

Du bedes venligst være opmærksom på, at Digitaliseringsstyrelsen ved modtagelsen af din meddelelse behandler de personoplysninger om dig, der fremgår af beskeden. Dette sker som led i Digitaliseringsstyrelsens myndighedsudøvelse. Du kan læse mere om, hvordan Digitaliseringsstyrelsen behandler dine personoplysninger, og hvilke rettigheder du har som registreret mv., i styrelsens privatlivspolitik <https://digst.dk/om-os/privatlivspolitik/>.

Mikael Lynnerup Kristensen

Fra: 1 - ERST Høring <hoering@erst.dk>
Sendt: 20. september 2024 11:22
Til: post@sm.dk
Cc: mlk@sm.dk; evh@sm.dk
Emne: Erhvervsstyrelsens hørings svar vedr. lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v. (sagsnummer 2024- 5923.)(ERST Sagsnr: 2024 - 12527)

Kære modtager i Social- Bolig og Ældreministeriet

Hermed Erhvervsstyrelsens hørings svar vedr. nedenstående høring.

Hørings svar vedrørende lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v.

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget lovforslaget i høring.

OBR har følgende vurdering af forslagens administrative konsekvenser for erhvervslivet samt bemærkninger til Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering af Innovations- og Iværksættertjekket.

Administrative konsekvenser

Social-, Bolig- og Ældreministeriet informerer om, at det bliver muligt for kreditinstitutter at opnå 100 pct. statsgaranti for såvel lån til friplejeboliger som de obligationer, der udstedes for at finansiere lånet. Som modydelse for statsgarantien, skal kreditinstituttet bl.a. en gang om året indsende en oversigt over de garantier, som staten har stillet. Social-, Bolig- og Ældreministeriet informerer om, at det er oplysninger kreditinstitutterne allerede ligger inde med, men at de skal have en revisorerklæring for regnskabet og sende det ind. Social-, Bolig- og Ældreministeriet informerer om, at det forventes, at det vil omfatte 3-5 kreditinstitutter. På den baggrund vurderer OBR, at de administrative konsekvenser er under 4 mio. kr., hvorfor de ikke vil blive kvantificeret yderligere.

Innovations- og Iværksættertjekket

Social- Bolig og Ældreministeriet har vurderet, at Innovations- og Iværksættertjekket ikke er relevant for de konkrete ændringer i lovforslaget. OBR har ingen bemærkninger hertil.

OBR minder om, at udkast til erhvervsrettet regulering, jf. Vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger bør sendes i høring hos OBR så vidt muligt 6 uger før den offentlige høring. OBR skal således vurdere de administrative konsekvenser for erhvervslivet. Erhvervsrettet regulering sendes i præhøring hos OBR via letbyrder@erst.dk.

Kontaktperson vedrørende ovenstående bemærkninger:

Sarah Ulbæk Terkildsen
Fuldmægtig
Tlf. direkte 35291880
E-post SarTer@erst.dk

Med venlig hilsen

Annette Pia Andersen

ERHVERVSSTYRELSEN
Bedre Regulering

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Telefon: +45 35291000
Direkte: +45 35291653
E-mail: anpian@erst.dk
www.erhvervsstyrelsen.dk

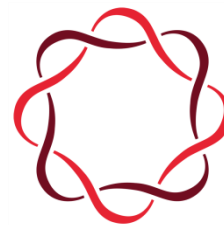
ERHVERVSMINISTERIET

Erhvervsstyrelsen er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Læs mere om formål og lovgrundlag for databehandlingen på erhvervsstyrelsen.dk.

Hvis du sender følsomme oplysninger, opfordrer vi til, at du bruger din digitale postkasse på [Virk](#).

Social- og Boligministeriet
Att.: Mikael Lynnerup Kristensen

Sendt til post@sm.dk, mlk@sm.dk og evh@sm.dk

**FINANS
DANMARK**

Finansiering af friplejeboliger

Resumé

Finans Danmark ser positivt på Regeringens intention om at muliggøre finansiering af friplejeboliger i videre omfang, end det er tilfældet i dag. Den foreslåede model, der i meget vidt omfang er en "kopi" af den eksisterende ordning på det almene område, kan imidlertid være forbundet med en unødigt kompleksitet, og desuden er der centrale forskelle mellem det almene område og friplejeboliger, som bør adresseres.

Vi mener, at en meget enkel måde at muliggøre finansiering af friplejeboliger i videre omfang, end det er tilfældet i dag, er at fjerne det eksisterende loft på 75 pct. på statsgarantien, så der igen kan stilles garanti op til 100 pct.

Såfremt der ikke er opbakning hertil – og med ønsket om at bidrage til etableringen af en ordning, der i højere grad vil være anvendelig i praksis – peger Finans Danmark i høringssvaret på en række problemstillinger og elementer, der skal adresseres, hvis den foreslåede model reelt skal kunne finde anvendelse efter hensigten. Det drejer sig bl.a. om håndteringen af servicearealer, garanti på byggelån, kommunernes rolle i forhold til godkendelse og behovsprøvelse, aflønningsprovision og Landsbyggefondens rolle.

Af konkurrencemæssige årsager kan Finans Danmark ikke gå nærmere ind i en konkret vurdering af de enkelte institutters omkostninger og indtjening ved den foreslåede ordning. Inden lovudkastet færdiggøres, er det derfor nødvendigt, at myndighederne i dialog med de enkelte institutter får afdækket, hvordan den foreslåede model økonomisk hænger sammen, og sikrer, at modellens udformning hverken økonomisk eller administrativt er en forhindring for anvendelse af modellen.

Høringssvar

20. september 2024

Dok: FIDA-1379516692-697937-v1

Finans Danmarks bemærkninger til udkast til lovforslag om ny finansieringsmodel for friplejeboliger

Mange tak for muligheden for at kommentere på udkast til forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v.

Finans Danmarks overordnede kommentarer

Finans Danmark ser positivt på Regeringens intention om at muliggøre finansiering af friplejeboliger i videre omfang, end det er tilfældet i dag. Den i lovudkastet foreslåede model er i meget vidt omfang en 1:1-løsning, forstået på den måde, at man reelt har "kopieret" den eksisterende ordning på det almene område.

Det er Finans Danmarks vurdering, at denne løsning kan være forbundet med en unødigt kompleksitet, der ikke nødvendigvis vil skabe bedre vilkår for finansieringen af friplejehjemmene. Der er centrale forskelle mellem det almene område og friplejeboliger, f.eks. er plejedelen i sidstnævnte et helt nyt element. Der er således en række spørgsmål og udfordringer, der først skal drøftes og findes løsninger på, hvis den foreslåede model reelt skal kunne finde anvendelse efter hensigten. Den i lovudkastet foreslåede model indebærer dermed en risiko for, at den ikke vil være anvendelig for hverken kunder eller realkreditinstitutter.

For så vidt angår prissætning/institutternes betaling for en statsgarantiordning i relation til friplejeboliger er dette noget, der som følge af de konkurrenceretlige regler skal forhandles bilateralt mellem det relevante ministerium og det enkelte institut. Finans Danmark har på den baggrund ingen holdning eller kommentarer i øvrigt hertil, men skal blot opfordre til, at myndighederne, inden lovudkastet færdiggøres, i dialog med de enkelte institutter får afdækket, hvordan den foreslåede model økonomisk hænger sammen, og sikrer, at modellens udformning hverken økonomisk eller administrativt er en forhindring for anvendelse af modellen.

Finans Danmarks forslag til konkret model

Det er vores vurdering, at en meget enkel måde at muliggøre finansiering af friplejeboliger i videre omfang, end det er tilfældet i dag, er at fjerne det eksisterende loft på 75 pct. på statsgarantien, så der igen kan stilles garanti op til 100 pct. Lovændringen, der indførte loftet på 75 pct., har blandt andet begrænset friplejeleverandørernes muligheder for at kunne optage realkreditlån til finansiering af byggeriet. Dette skyldes, at den alternative anvendelse af ejendommene kan være begrænset, blandt andet på grund af dens beliggenhed eller specialiserede indretning. Usikkerheden omkring den alternative anvendelse vil tillige

Hørings svar

20. september 2024

Dok. nr.:

FIDA-1379516692-697937-v1

kunne medføre vanskeligheder med at opnå byggelån til den midlertidige finansiering.

En fjernelse af loftet i den eksisterende model for etablering af friplejeboliger vil derfor alt andet lige være en enkel og effektiv måde at skabe bedre muligheder for finansiering af friplejeboliger. Derudover kan man med fordel overveje nedenstående to forslag nærmere, der sammen med en fjernelse af garantiloftet vil kunne forbedre den eksisterende model:

- Servicearealer bør fortsat udmatrikuleres som selvstændig ejerlejlighed, og der bør fortsat ydes servicearealtilskud til finansieringen på 40 tkr. pr. bolig. Men servicearealer bør også kunne finansieres med 100 pct. statsgaranteret realkreditlån uden støtte. Baggrunden herfor er, at
 - Markedsværdien for servicearealer som udgangspunkt er 0 kr., da servicearealerne ikke kan sælges som en selvstændig ejendom, hvorfor der ikke er nogen "alternativ anvendelse". Det bør være muligt at opnå kommunegaranti på servicearealer. Hvis dette ikke bliver en mulighed, bør der i stedet kunne stilles en "ikke tabsmodregnende" statsgaranti.
 - Servicearealer kan med de nuværende finansieringsmuligheder være en stor økonomisk byrde for friplejehjemmene. Med mulighed for statsgaranteret realkreditfinansiering af servicearealer vil det være lettere at drive friplejehjemmene, der alt andet lige vil få forbedret mulighederne for at opnå samlet finansiering.
- Da den selvejende institution i udgangspunktet ikke råder over kapital til at imødekomme uforudsete omkostninger til f.eks. en entreprenørkonkurs eller lignende, bør det være muligt at opnå garanti på byggelånet i byggeperioden, da der er tale om meget store beløb.

Den i lovudkastet foreslåede model

Som nævnt ovenfor er det Finans Danmarks vurdering, at den i lovudkastet foreslåede løsning ikke nødvendigvis vil skabe bedre vilkår for finansieringen af friplejehjemmene, ligesom der skal findes løsninger på en række spørgsmål og udfordringer, hvis den foreslåede model reelt skal være anvendelig for både kunder og realkreditinstitutter og dermed kunne finde anvendelse efter hensigten.

På denne baggrund – og med ønsket om at bidrage til etableringen af en ordning, der i højere grad vil være anvendelig i praksis – er nedenfor oplyst en række kommentarer til den i lovudkastet foreslåede model for finansiering af støttede friplejeboliger.

Høringsvar

20. september 2024

Dok. nr.:

FIDA-1379516692-697937-v1

Servicearealer

Det vil, ligesom ved den eksisterende model for etablering af friplejeboliger, hvor loftet på 75 pct. fjernes, også ved den i lovudkastet foreslåede model være en fordel, hvis servicearealer for fremtiden kan finansieres med 100 pct. statsgaranteret realkreditlån uden støtte, jf. ovenfor.

Garanti på byggelånet

Det vil, ligesom ved den eksisterende model for etablering af friplejeboliger, hvor loftet på 75 pct. fjernes, også ved den i lovudkastet foreslåede model være en fordel, hvis der for fremtiden kan opnås garanti på byggelånet i byggeperioden, da der er tale om meget store beløb, jf. ovenfor.

Kommunernes rolle ift. godkendelse og behovsprøvelse

Kommunerne bør være en del af godkendelsesprocessen for friplejehjem, herunder bør det være kommunernes opgave at foretage en behovsprøvelse. Eventuelt kan behovsprøvelsen ske i samarbejde med regionerne – under alle omstændigheder er det efter vores opfattelse en myndighedsopgave. I dag er friplejehjem afhængige af, at kommunerne visiterer et tilstrækkeligt antal beboere til plejehjem. Hvis der ikke er ældre nok i en kommune - eller kommunen vælger at spare på dette område - har friplejehjemmet ingen indtægt.

Aflønningsprovision

I den nuværende ordning på det almene område kan et eventuelt tab, som staten måtte få på en almen ejendom, fratrækkes i den del af aflønningsprovisionen, der sendes retur til kreditinstitutterne (refusionen).

Det er vores vurdering, at der bør sikres fuldstændigt "vandtætte skotter" mellem den nuværende ordning på det almene område og en kommende ordning på friplejeområdet, så et eventuelt træk på en statsgaranti i relation til den ene ordning ikke påvirker størrelsen af refusion af aflønningsprovision i den anden ordning. Der skal således være tale om to parallelle lukkede kredsløb. Behovet for "vandtætte skotter" understreges yderligere af, at de eksisterende friplejeboliger ifølge lovudkastet omfattes af ordningen med 100 pct. statsgaranti i forbindelse med refinansiering, hvilket alt andet lige indebærer en større risiko for modregning.

Større fokus på driftsgrundlaget

Som nævnt ovenfor har man med den i lovudkastet foreslåede model reelt "kopieret" den eksisterende ordning på det almene område. Det er vores vurdering, at der er centrale forskelle mellem det almene område og friplejeboligområdet – bl.a. er hele plejedelen særegen for sidstnævnte.

Hørings svar

20. september 2024

Dok. nr.:

FIDA-1379516692-697937-v1

Som nævnt ovenfor vil den alternative anvendelsesværdi af nogle friplejeboliger være tæt på nul kr., og dette skal en 100 pct. statsgaranti være med til at hjælpe på. Men det er samtidig altafgørende med en god økonomi i det enkelte friplejeboligprojekt, og det sikres ikke ved en statsgaranti alene. Her er det nødvendigt også at have fokus på driftsdelen og sikringen af et "level-playing-field" mellem kommunale plejehjem og friplejeboliger.

Landsbyggefondens rolle

Landsbyggefonden har 28. november 2023 offentliggjort "Regulativ om særlig driftsstøtte". I henhold til regulativets tekst er friplejeboliger omfattet. Social- og Boligstyrelsen har over for Finans Danmark oplyst, at "*driftsstøtte til nødlidende friplejeboliger kan ydes efter tilsvarende regler og til samme formål som driftsstøtte til almene boliger, dvs. boligøkonomiske vanskeligheder som følge af f.eks. tomgang, bygningsmæssige udfordringer og for høj husleje. Der skal således være tale om boligformål, mens plejedelen ikke anses for omfattet af støtteordningen*".

I friplejeboliger vil de økonomiske problemer imidlertid ofte kunne forårsages af netop plejehjemsdriften dvs. af, at der ikke kan opnås balance i driften mellem de kommunale plejetilskud og udgifterne til driften, som primært er til personale. Det er efter vores vurdering afgørende, at der er tale om et "level-playing-field" i forhold til Landsbyggefondens mulighed for støtte til friplejeboliger og almene ældreboliger i øvrigt, hvorfor Landsbyggefondens mulighed for at understøtte friplejeboliger bør udvides.

Det bør overvejes, hvordan den nuværende praksis i relation til almene boliger med såkaldte 1/5-ordninger skal fungere for friplejehjem, da det er uhensigtsmæssigt, at både realkreditinstitutterne og kommunerne forudsættes at bidrage.

Efterregulering

Det fremgår af lovudkastet, at kommunalbestyrelsen mindst én gang årligt skal foretage en efterberegning af afregningspriser, og at dette kan resultere i, at friplejeleverandøren til kommunen skal efterbetale forskellen mellem de faktiske omkostninger og den fastsatte afregningspris.

Det er vores vurdering, at dette vil være en stor usikkerhedsfaktor for friplejeleverandøren, der ingen mulighed har for at have kendskab til og tage højde for et sådant eventuelt efterbetalingskrav. Dermed er det reelt umuligt for friplejeleverandøren at udarbejde et budget, der kan ligge til grund for kreditinstituttets kreditvurdering, da budgettet vil være forbundet med stor usikkerhed, hvilket kan vanskeliggøre friplejeboligleverandørens muligheder for at opnå finansiering.

Hørings svar

20. september 2024

Dok. nr.:

FIDA-1379516692-697937-v1

Den geografiske afgrænsning

Det fremgår af lovudkastet, at den nye finansieringsmodel med 100 pct. statsgaranti alene skal kunne finde anvendelse uden for de større byområder, hvor markedsvilkårene ikke gør det muligt at etablere ustøttede friplejeboliger, og at disse større byområder forventes afgrænset til København, Aarhus, Odense, Aalborg (inklusive Nørresundby), Frederiksberg, Gentofte, Esbjerg, Gladsaxe, Randers, Kolding, Horsens, Vejle, Hvidovre, Roskilde og Herning. Konkret vil byerne omfatte de sogne, som indgår i byzonen for de pågældende byer. Det fremgår desuden, at de omfattede byområder vil blive offentliggjort i en bekendtgørelse, men at der på et senere tidspunkt kan blive behov for ændre listen over byer.

Det er Finans Danmarks vurdering, at der er behov for en statisk liste, så der skabes den nødvendige klarhed om ordningens anvendelsesområde.

Derudover finder vi det særdeles uhensigtsmæssigt, at der ved siden af ordningen med 100 pct. statsgaranti skal varetages og vedligeholdes en ordning for 41 boliger, jf. lovudkastets § 1, nr. 6. Dels vil det være vanskeligt at skabe en god og forsvarlig drift af så små friplejehjem, dels vil det fordyre ordningen. Vi foreslår derfor, at den generelle ordning udvides til at omfatte alle friplejeboliger i hele landet, navnlig fordi de eksisterende friplejeboliger i de større byer ifølge lovudkastet omfattes af ordningen med 100 pct. statsgaranti i forbindelse med refinansiering, jf. samme nummer i lovudkastet.

Tidshorisont og behov for it-udvikling

Det fremgår af lovudkastet, at den nye finansieringsmodel skal træde i kraft 1. juli 2025. Institutternes håndtering af den nye ordning omkring friplejeboliger vil kræve en vis it-udvikling, da der skal udvikles et særskilt lukket kredsløb for friplejeboligerne og særskilte indberetningsfiler til Udbetaling Danmark.

I forhold til revisorerklæringer skal revisorerne revidere på disse nye indberetningsfiler, hvilket indebærer, at revisionen skal foretages for det nye kredsløb separat. Hertil kommer løbende driftsudgifter for institutterne. Tidsmæssigt er det vores vurdering, at der vil være behov for minimum 6-9 måneders udviklingsarbejde inkl. analyse.

Vejledende retningslinjer for kreditinstitutternes indberetninger m.v. til Udbetaling Danmark

Vejledende retningslinjer for kreditinstitutternes indberetninger m.v. til Udbetaling Danmark vedrørende statsgarantiordningen fra 2018 bør genforhandles i relation til opgørelse af tab på garantier, så friplejeboliger omfattes.

Høringsvar

20. september 2024

Dok. nr.:

FIDA-1379516692-697937-v1

Den finansielle sektors erfaringer i øvrigt på friplejeboligområdet

Nedenfor er oplistet to punkter, der erfaringsmæssigt blandt andet har besværliggjort finansieringen af friplejeboliger. Dette er punkter, som uanset udformningen af en fremtidig finansieringsmodel for etablering af friplejeboliger bør indgå i overvejelserne:

Friplejeboligleverandørens kapitalindskud

Friplejeboligleverandøren skal stille med et kapitalindskud, hvilket kan vise sig vanskeligt. Det kan overvejes at give mulighed for en garanti på dette kapitalindskud (grundkapital). I den forbindelse bemærkes det, at der kan være behov for, at opstartsomkostninger, herunder indkøb af møbler, andet inventar, IT, lønudgifter og lav belægning i opstartsfasen ved etablering af nyt friplejehjem m.m., indeholdes i anskaffelsessummen eller kan dækkes ved et supplerende kapitaltilskud.

Kommunal forkøbs-/overgangsret

Det kan overvejes, at den pågældende kommune tildeles en automatisk forkøbs-/overgangsret for bygningerne i tilfælde af sammenbrud/konkurs, eller at kommunen får ret til at overtage driften/plejen af beboere i tilfælde af et sammenbrud. På den måde vil kommunen være forsikret om friplejehjemmenes videre drift i tilfælde af sammenbrud/konkurs.

Finans Danmark står naturligvis til rådighed, hvis der er behov for en uddybning af ovenstående.

Venlig hilsen

Peter Jayaswal

Direktør Ejendomsfinansiering

Direkte nr: +45 4029 5574

PJ@fida.dk

Høringsvar

20. september 2024

Dok. nr.:

FIDA-1379516692-697937-v1

Mikael Lynnerup Kristensen

Fra: Tina Oreskov <tor@fida.dk>
Sendt: 23. oktober 2024 14:38
Til: mlk@sm.dk
Cc: EX Arbejdsgruppe om finansiering af friplejeboliger
Emne: SV: Supplerende høring over lovforslag om ændring af friplejeboligloven som opfølgning på aftale om en reform af ældreområdet (SM Id nr.: 924391)

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.

Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede dokumenter, som ikke er sikre, medmindre du stoler på afsenderen.

Til Social- og Boligministeriet

Mange tak for muligheden for at afgive kommentarer til en alternativ model for den geografiske afgrænsning.

I forhold til den i lovforslaget foreslåede afgrænsning, vil den alternative model overordnet set betyde, at det område, hvor der er mulighed for 100 pct. statsgaranti, indskrænkes til endnu mere landlige - og dermed formentligt økonomisk relativt svagere - områder. Dette forstærker de grundlæggende udfordringer med den foreslåede model, som vi har beskrevet i vores høringssvar af 20. september 2024 – primært vedrørende et behov for forøget fokus på driftsgrundlaget for det enkelte friplejehjem. Det er, som det fremgår af vores høringssvar, efter vores vurdering ikke en farbar vej blot at "kopiere" den eksisterende ordning på det almene område. Der er centrale forskelle mellem det almene område og friplejeboliger, f.eks. er plejedelen i sidstnævnte et helt nyt element. Det betyder, at der er behov for at drøfte og finde løsninger på en række udfordringer og problemstillinger, hvis den foreslåede model reelt skal kunne finde anvendelse efter hensigten.

Derudover synes den alternative afgrænsningsmodel unødigt kompliceret, bl.a. fordi den opererer med både "kommuner" og "byer". Det er afgørende med en helt klar og entydig afgrænsning af, hvilke områder, der er omfattet af den nye finansieringsmodel, sådan at kreditinstitutterne umiddelbart kan se, om en konkret adresse vil være omfattet eller ej. Den klarhed synes vi ikke, at den alternative model – sådan som den er beskrevet i mailen - giver.

Endelig vil vi gentage vores kommentar fra vores høringssvar om, at der er behov for en statisk liste, så der skabes den nødvendige klarhed om ordningens anvendelsesområde. I det omfang, der efterfølgende måtte ske ændringer i de omfattede geografiske områder, bør det fremgå af lovteksten, at dette ikke påvirker allerede ydede lån.

Afslutningsvist skal jeg minde om, at Finans Danmark naturligvis står til rådighed, hvis der er behov for en uddybning af ovennævnte eller af vores høringssvar af 20. september 2024.

Venlig hilsen

Tina Oreskov

Kontorchef
Direkte nr: +45 3016 1114
tor@fida.dk

Finans Danmark

Amaliegade 7
1256 København K

Gå ikke glip af nyheder fra Finans Danmark. Tilmeld dig her.

Finans Danmark er interesse- og arbejdsgiverorganisation for penge- og realkreditinstitutter, kapitalforvaltere, børsrådgivere, investeringsfonde, samt datacentraler, it- og fintechvirksomheder i den finansielle sektor.
Læs mere her.

Læs her, hvordan Finans Danmark behandler dine personoplysninger.

Fra: Mikael Lynnerup Kristensen <mlk@sm.dk>

Sendt: 14. oktober 2024 13:01

Til: Dansk Industri <di@di.dk>; Central Postkasse <f@fida.dk>; F&P Forsikring og Pension <fp@forsikringogpension.dk>; KL <kl@kl.dk>; Selveje Danmark <kontakt@selveje.dk>

Emne: Supplerende høring over lovforslag om ændring af friplejeboligloven som opfølgning på aftale om en reform af ældreområdet (SM Id nr.: 924391)

Til
Dansk Industri
Finans Danmark
F&P
KL
Selveje Danmark

I forlængelse af høring over lovforslag om ændring af friplejeboligloven som opfølgning på aftale om en reform af ældreområdet følger her en supplerende høring. Den oprindelige høring er vedlagt denne mail.

På baggrund af de indkomne høringssvar overvejer de politiske partier bag aftalen om en reform af ældreområdet den geografiske afgrænsning af statsgarantien og delrammen på 41 støttede friplejeboliger årligt.

I vedlagte lovforslag (høringsudgave) er det forelået, at statsgarantien på 100 pct. for støttede lån afgrænses til områder uden for de 15 største byer og i forlængelse heraf, at delrammen på 41 boliger omfatter de 15 største byer i Danmark. Jeg henviser til lovforslagets afsnit 2.1 og § 1, nr. 6, 7, 8 og 10 med tilhørende bemærkninger.

Social- og Boligministeriet ønsker jeres bemærkninger til en anden geografisk afgrænsning.

Som alternativ til ovenstående geografiske afgrænsning ønskes bemærkning til en afgrænsning, hvor statsgarantien på 100 pct. omfatter land- og oplandskommuner efter Danmarks Statstiks afgrænsning, dog ikke byer med mere end 20.000 indbyggere. I forlængelse heraf vil delrammen på 41 boliger omfatte hovedstadskommuner, større bykommuner, provinsbykommuner og byer med mere end 20.000 indbyggere.

Danmarks Statstiks opdeling på kommunegrupper fremgår af vedlagte link: [Kommunegrupper, v1:2018- - Danmarks Statistik \(dst.dk\)](#). Det kan endvidere oplyses, at byer med mere end 20.000 indbyggere i land- og oplandskommuner omfatter byerne Holbæk, Ringsted, Svendborg, Haderslev, Sønderborg, Skanderborg, Skive, Frederikshavn og Hjørring.

Denne supplerende høring gennemføres, fordi der er stor forskel på den geografiske afgrænsning, som fremgik af høringen over lovforslaget, og den alternative geografiske afgrænsning, jf. ovenfor.

Jeg skal bede om jeres bemærkninger senest på tirsdag den 22. oktober 2024.

Jeg står naturligvis til rådighed for eventuelle spørgsmål til ovenstående.

Med venlig hilsen

Mikael Lynnerup Kristensen

Chefkonsulent

Almene Boliger

Mobil: +45 23 46 49 97

Social- og Boligministeriet

Holmens Kanal 22

1060 København K

Telefon: 33 92 93 00

www.sm.dk

[Sådan behandler vi dine personoplysninger](#)

18. sep. 2024

FOA's hørings svar til Lov om ændring af lov om friplejeboliger m.v.

FOA takker for muligheden for at afgive hørings svar.

FOA har noteret, at forslaget indeholder to dele: Én del om bedre rammer til støttede friplejeboliger og én del om afvisning af borgere samt om ændring af afregningsmodel med fast overhead og krav om efterregulering for alle friplejeboliger.

For så vidt angår bedre **rammer for støttede friplejeboliger** har FOA noteret, at forslaget blandt andet sigter mod at begrænse misbrug af støtten ved videresalg, via Sale and Lease back eller ved omlægning til anden aktivitet. Den bedre regulering hilser FOA velkommen.

Rammen for støtte til opførsel af friplejeboliger foreslås forhøjet fra 225 til 400 boliger om året, hvoraf højst 41 boliger kan etableres i større byområder. FOA er bekymrede for, at der i kommuner kan opstå en overkapacitet af plejehjemspladser, og det bliver vanskeligt for den enkelte kommune at planlægge behovet for plejehjemspladser. Aktører har ved loven frie muligheder for at etablere friplejehjem, men det er ikke samfundsøkonomisk en god ide at subsidiere etableringen af friplejehjem i områder som ikke umiddelbart har behovet rent kapacitetsmæssigt.

Det bekymrer FOA, at de øgede støttemuligheder kan give nogle friplejehjem en økonomisk fordel og dermed også give mulighed for at generere større overskud til ejerkredsen. FOA er imod profit på velfærd. Offentligt finansieret velfærd skal komme borgerne til gode.

For så vidt angår en bedre regulering af alle friplejeboliger gennem de øvrige bestemmelser i lovforslaget har FOA følgende bemærkninger:

1. **Efterregulering af afregningsprisen** efter kommunens faktiske udgifter (regnskabstal) synes FOA umiddelbart er rimeligt. En række forhold taler dog for, at den faktiske udmøntning af afregningsmodellen overvejes nærmere. For det første synes det urimeligt, hvis en merindtægt til friplejehjemmet alene kommer ejerne til gode og ikke beboerne, idet driftsomkostningerne jo netop er afholdt på det tidspunkt. Man bør også tage i betragtning, at der ikke er belæg for at forvente en 1:1 sammenhæng mellem leverandørens faktiske udgifter og udviklingen i kommunens faktiske udgifter. Bestemmelsen bør ikke alene sikre lige konkurrencevilkår, men i lige så høj grad sikre den mest effektive udnyttelse af den

offentlige finansiering. Dog er det rimeligt, at friplejehjemmet reguleres i taksten, hvis der har været politisk besluttede ændringer i serviceniveauet.

2. **Takster med et fast, gennemsnitligt overhead-tillæg** stiller særlige krav til regnskabs- og konteringspraksis. Hvis kommunernes organisering af de administrative opgaver afspejles i forskellig opgave- og omkostningsfordeling mellem det enkelte plejehjem, fællesudgifter på sektorområde og de tværgående administrative enheder, vil det kunne medføre forskellig fordeling mellem de direkte omkostninger og overheadomkostningerne. Et fast overhead-tillæg vil ramme skævt. Vi ved eksempelvis, at der er stor forskel på de enkelte kommuners budgetter på konto 6. FOA ser frem til et kommende analysearbejde, der skal blotlægge de konkrete problemer med denne takstmodel.
3. **Bestemmelser om ikke at afvise beboere** er som udgangspunkt positivt, og kan medvirke til en højere grad af ligestilling mellem de kommunale plejehjem og friplejehjem/-boliger. Det er dog meget usikkert, om bestemmelserne i praksis vil kunne forhindre forskelsbehandling og udelukkelse, herunder udelukkelse som følge af manglende kapacitet til at håndtere borgerens mere komplekse plejebehov. Ligesom der fortsat kan være økonomiske barrierer, som udelukker nogle borgere fra frit at kunne vælge plejebolig, da vi ved, at friplejeboligers huslejeniveauer ligger gennemsnitligt højere end kommunale (ifølge indberetninger på plejhjemsportalen).

Bestemmelsen kunne alternativt udformes som en skærpet certificeringsmodel, der som udgangspunkt sidestillede kravene til friplejehjem med krav til plejehjem i beliggenhedskommunen f.s.v.a. kapacitet og kompetencer.

Med venlig hilsen

Tanja Nielsen

Formand for Social- og sundhedssektoren i FOA

Social-, Bolig- og Ældreministeriet
Att.: post@sm.dk,
Cc: mlk@sm.dk, evh@sm.dk

Hørings svar om friplejeboligloven – Sagsnr. 2024-5923

F&P takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger.

F&P har følgende overordnede bemærkninger til lovudkastet, som motiveres og uddybes efterfølgende:

- Fastsættelsen af fælles overhead i friplejetakster og en ny kontrolinstans vil forbedre rammerne for investering i friplejeboliger og øge omfanget af privat plejeboligbyggeri.
- Lovudkastets bemærkninger om den kommende model for overheadomkostninger kan spænde ben for en god udmøntning af modellen.
- Tilbagebetalingskrav kan medføre konkurs. Forslaget vil i nogle tilfælde betyde, at der er investeringer i friplejeboliger, som ikke vil blive foretaget, og i andre tilfælde vil det medføre et risikotillæg i huslejen for friplejeoperatøren.
- Kommunernes friplejetakster bør gøres tilgængelige på én hjemmeside. Det vil skærpe konkurrencen og reducere behovet for at føre tilsyn med taksterne.
- Manglende fokusering af statsstøtteordning til yderområder er i strid med den politiske aftale og vil give færre plejeboliger og forvride konkurrencen.

Bedre rammer for plejeboliginvesteringer

Danmark står overfor en enorm udfordring med at få bygget plejeboliger nok til de stadig flere ældre borgere, der ikke længere kan klare sig i eget hjem. Friplejeboliger er en del af løsningen og en række pensionselskaber har indgået partnerskaber med friplejeboligleverandører, hvor pensionselskabet står for at finansiere, opføre, drive og vedligeholde plejehjemsbygningen, mens friplejeboligleverandøren står for at levere pleje og omsorg til beboerne.

20.09.2024

F&P
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf.: 41 91 91 91
fp@fogp.dk
www.fogp.dk
CVR 11 62 81 84

Troels Hauer Holmberg
Chefkonsulent
Dir. 41919082
trh@fogp.dk

Sagsnr. GES-2024-00349
DokID 494969

Den enkelte kommunes takst for afregning af friplejeboligleverandører afgør om økonomien i et friplejehjem kan hænge sammen eller ej. Variationen i kommunernes takster betyder, at der kan bygges friplejehjem i nogle kommuner, mens der er andre kommuner, hvor taksterne er så lave, at det ikke kan lade sig gøre. Taksterne skal afspejle den enkelte kommunes gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved egne plejehjemstilbud. De pensionselskaber, som er aktive inden for byggeri af friplejeboliger, oplever, at det er svært at gennemskue, hvorledes kommuner med meget lave takster kan drive deres egne plejehjem så billigt.

I F&P bakker vi derfor varmt op om introduktionen af en fælles overhead i afregningstaksterne og en ny kontrolinstans, som tilsammen vil styrke transparens, retssikkerhed og forudsigelighed i afregningstaksterne og derved forbedre vilkårene for plejeboliginvesteringer.

En god model for overheadomkostninger

Det følger af *Aftale om en reform af ældreområdet*, at takster fremadrettet skal beregnes med en fælles overhead på tværs af kommuner. Det fremgår af lovbemærkningerne, at denne overhead vil blive fastsat på baggrund af et analysearbejde med inddragelse af Kommunernes Landsforening, erhvervsorganisationer og relevante ministerier, som skal pege på, hvilke omkostninger, der kan indgå i den fælles overhead.

På trods af, at dette analysearbejde endnu ikke er påbegyndt, så fremgår det af lovbemærkningerne, at overheadomkostningerne skal *beregnes som en fast procentdel af de direkte og (øvrige) indirekte omkostninger*. F&P finder det ikke hensigtsmæssigt at lægge denne begrænsning ned over de mulige løsninger, som arbejdsgruppen kan nå frem til. Det er ikke givet, at de relevante overheadomkostninger kan beregnes som en procentdel af de øvrige omkostninger og det følger ikke af *Aftale om en reform af ældreområdet*, at overheadomkostningerne skal beregnes som en procentdel af de øvrige omkostninger. F&P opfordrer derfor til, at denne begrænsning af de mulige løsninger på overheadmodellen fjernes fra lovbemærkningerne.

F&P finder, at så mange af afregningstaksternes omkostningskomponenter som muligt skal lægges ind i den fælles overhead uden, at dette griber ind i kommunernes mulighed for at fastsætte serviceniveauet lokalt. Det vil øge forudsigelighed og transparens i afregningstaksterne på tværs af kommuner og over tid. Samtidigt vil det begrænse kommunernes administrative byrde ved at beregne taksterne og minimere forbruget af ressourcer til konflikt-håndtering og tilsyn med området.

F&P opfordrer derfor til, at alle de omkostninger ved plejehjemstilbud, som kommunalbestyrelsen reelt ikke har indflydelse på, også indgår i overheadomkostningerne. Eksempelvis er de langsigtede gennemsnitlige omkostninger ved opførelse, drift og vedligeholdelse af plejehjemsbygninger bestemt af markedet og ikke af kommunalbestyrelsen. Det er derfor ikke oplagt, at 98

kommuner skal beregne egne priser for dette. Der bør i stedet benyttes markedspriser, som indgår i overheadomkostningerne.

F&P

Sagsnr. GES-2024-00349

DokID 494969

Tilbagebetalingskrav kan medføre konkurs

Lovudkastet indeholder forslag om, at kommuner i forbindelse med aflæggelsen af årsregnskabet skal genberegne taksterne og i den forbindelse refundere operatøren differencen, hvis det viser sig, at taksterne var sat for lavt. Det er positivt og helt i overensstemmelse med ånden i loven; at operatørerne skal have samme vilkår som kommunen.

Men forslaget åbner desværre også op for, at kommunen kan kræve en difference mellem den genberegnete takst og den udbetalte takst tilbagebetalt, når denne er for højt sat.

Forslaget medfører en betydelig forøgelse af friplejeboligleverandørens konkursrisiko og vil i nogle tilfælde betyde, at et pensionsselskab vil undlade at foretage en given investering i et friplejeboligbyggeri og i andre tilfælde betyde, at den forøgede risiko sætter sig som en højere husleje for friplejeleverandøren. Højere husleje for friplejeboligleverandøren betyder, at der kan leveres mindre velfærd for skattekroneerne eller det kan betyde, at økonomien i et givent friplejeboligprojekt ikke kan hænge sammen for friplejeboligoperatøren og af den grund må opgives.

Det er F&P's opfattelse, at friplejeboligleverandøren bør kunne stole på og indrette sig efter de afregningstakster, som kommunen har beregnet og udbetalt, herunder fastlægge sit budget efter disse, og afholde udgifter efter det niveau. Disse udgifter kan ikke trækkes tilbage, og serviceniveauet kan ikke skrues ned bagudrettet. Skal friplejeoperatøren håndtere denne mulige risiko, vil det kræve en kapitalbuffer, som der ikke er den fornødne luft til i økonomien hos friplejeboligoperatørerne. Det virker også urimeligt, at den myndighed, som har ansvar for korrekt takstberegning, i tilfælde af fejl i denne, kan pålægge den anden part en meromkostning, udgiften – som alt overvejende er til løn - er jo afholdt i henhold til den udbetalte takst.

Det er F&P's vurdering, at forslaget om efterregulering ikke er nødvendigt, hvis kravet om, at afregningstaksterne skal afspejle kommunens langsigtede gennemsnitlige omkostninger ved tilsvarende tilbud efterleves. Kommunens langsigtede gennemsnitlige omkostninger ved egne plejehjemstilbud er på kort sigt uafhængig af det enkelte års budget.

F&P foreslår, at kommuner ikke skal have ret til tilbagebetaling af allerede udbetalt takstafregning. Det er kommunernes ansvar at sikre, taksterne løbende afspejler de langsigtede gennemsnitlige omkostninger ved kommunens egne plejehjemstilbud. Derfor bakker F&P op om den foreslåede § 32, stk. 3, som fastsætter at kommunalbestyrelsen skal foretage genberegning af afregningspriser løbende efter behov og mindst en gang årligt i forbindelse med årsregnskab.

Gennemsigtighed i taksterne

Som nævnt bakker F&P varmt op om de foreslåede tiltag, som øger transparens i takstfastsættelsen. Der er imidlertid også behov for tiltag, som kan øge tilgængeligheden af kommunernes takster.

Pensionsselskaber, som overvejer at foretage investeringer i friplejeboliger, oplever, at der skal bruges uforholdsmæssigt mange ressourcer på at få overblik over gældende takster på tværs af kommuner. Øget tilgængelighed af taksterne kan også have en disciplinerende effekt, som kan reducere behovet for at føre tilsyn med takstfastsættelsen.

F&P foreslår, at takster for alle 98 kommuner gøres tilgængelige på én hjemmeside. Det kan fx være en underside til plejehjemsoversigten eller på Ældreministeriets hjemmeside. Det er en afgørende forudsætning for et velfungerende og konkurrencepræget marked, at der er gennemsigtighed i priserne.

Det bør endvidere sikres i loven, at taksterne på hjemmesiden løbende opdateres, jf. lovudkastets bestemmelser om løbende genberegning af taksterne, og takstoplysningerne på hjemmesiden kan med fordel suppleres med oplysninger om kommunens aktuelle plejeboligkapacitet og kommunens vurdering af kapacitetsbehovet.

Manglende fokusering af statsstøtteordning til yderområder

Det følger af *Aftale om en reform af ældreområdet*, at den nye statsstøtteordning til finansiering af friplejeboliger skal gælde i de yderområder af Danmark, hvor markedsvilkårene ikke gør det muligt at etablere ustøttede friplejeboliger. F&P bakker op om dette princip.

F&P er imidlertid forundret over Social-, Bolig- og Ældreministeriets udmøntningsforslag. Ifølge ministeriets forslag til afgrænsning af områder, hvor markedsvilkårene ikke gør det muligt at etablere ustøttede friplejeboliger, skal disse områder afgrænses som hele Danmark bortset fra de 15 største byer.

F&P kan oplyse, at pensionsselskaber har investeret i friplejehjem på markedsvilkår i mindre byer, som fx Gilleleje og Nørager. Hovedparten af de friplejehjemsbygninger, som er ejet af pensionsselskaber, ligger udenfor de 15 største byer. Udmøntningsforslaget er dermed i strid med den politiske aftale.

Forslaget medfører, at dele af statsstøttekvoten på 400 plejeboliger vil blive brugt i områder, hvor der ikke er behov for statsstøtte. Dermed er der risiko for, at friplejeprojekter i yderområder ikke bliver realiseret, fordi kvoten er blevet brugt i områder uden behov. Plejehjemsprojekter i Nordsjælland og

på Lolland skal konkurrere om den samme pulje penge. Den manglende fokusering af statsstøtteordningen til yderområder vil samlet set give færre friplejeboliger.

F&P

Sagsnr. GES-2024-00349

DokID 494969

F&P foreslår, at den nye statsstøtteordning skal gælde i land- og oplandskommuner uden ustøttede friplejeboliger, bortset fra byområder med mere end 10.000 indbyggere. Danmarks Statistik opdaterer løbende de opgørelser, som er nødvendige for at administrere denne afgrænsning. Denne afgrænsning stemmer efter F&P's opfattelse overens med ordlyden i den politiske aftale.

F&P's forslag er ikke udtryk for, at der ikke kan opføres friplejeboliger på markedsvilkår i byer, i land- og oplandskommuner med mindre end 10.000 indbyggere, men forslaget er udtryk for et forsigtighedsprincip. Forslaget til afgrænsning kan kombineres med en mulighed for, at en friplejeboligleverandør kan søge dispensation fra grænsen, hvis friplejeboligleverandøren kan sandsynliggøre, at det ikke er muligt at opføre ustøttede friplejeboliger på en given lokation i samarbejde med en bank, et realkreditinstitut, et pensionsselskab eller en anden privat investor.

I lovudkastet foreslås det endvidere, at der højest gives tilsagn til statsstøtte efter den gamle statsstøtteordning til 41 boliger årligt i de større byområder. Da realkreditinstitutter, pensionsselskaber og andre private investorer konkurrerer skarpt om at vinde opgaverne med at finansiere friplejeboliger i de større byområder, foreslår F&P, at der ikke gives nye tilsagn om statsstøtte til friplejeboliger i de større byområder. Statsstøtten skævvrider konkurrencen mellem markedsaktørerne, da der kun gives støtte til finansiering via realkreditinstitutter.

Et stop for nye tilsagn om statsstøtte i de større byområder kan kombineres med en dispensationsordning, hvor der kan dispenseres fra reglen, hvis det kan sandsynliggøres, at boligerne ikke kan opføres uden statsstøtte. Da statsstøttekvoten på 400 boliger årligt deles mellem ansøgere efter den gamle og den nye statsstøtteordning, så medfører brug af kvoten i områder uden behov risiko for, at der ikke bliver opført friplejeboliger i de yderområder, hvor der kun kan etableres friplejeboliger med statsstøtte.

F&P finder, at den bedste løsning for de ældre i yderområderne, skatteborgerne og friplejeboligmarkedet vil være at nedlægge den gamle statsstøtteordning. Således at der ikke fremadrettet vil blive givet tilsagn om statsstøtte til nye friplejeboliger i områder uden behov, og kvoten vil blive brugt de rigtige steder. Det giver samlet set flest mulige plejeboliger. Det vil endvidere medføre en besparelse for staten, da der ikke vil blive givet nye tilsagn om statsstøtte efter den gamle ordning, hvor de bagvedliggende obligationer har en højere rente og derved medfører større udgifter for staten.

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon: 33 92 93 00
Att: Michael Lynnerup Kristensen, mlk@sm.dk

Høring om statsstøtte til friplejehjem

F&P takker for muligheden for at komme med bemærkninger til ændret forslag om statsstøtteordninger til friplejehjem.

Det er F&P's forståelse, at elementerne i statsstøtteordningerne er uændrede. Statsstøtteordningerne består dermed af statsgaranti for lån, tilskud til etablering af friplejehjemsbygningen og tilskud til betaling af friplejehjemmets renteudgifter.

Konsekvenser af ufokuseret statsstøtte

Ufokuseret statsstøtte medfører en række problemer:

- Når statsstøttekvoten bruges i områder uden behov, så er der mindre statsstøtte til områder med behov. Det giver risiko for fortsatte finansieringsproblemer i de reelle yderområder.
- Når statsstøtte bruges i områder, hvor der allerede er etableret ustøttede friplejehjem, så skævvrides konkurrencen mellem de støttede og de ustøttede friplejehjem, fordi begge plejehjemstyper afregnes med de samme takster af kommunen.
- Ulige konkurrence mellem støttede og ustøttede friplejehjem forøger risikoen for investorerne, hvilket kan sætte sig i højere husleje for de støttede friplejehjem – og det kan betyde, at der er investorer, der helt trækker sig fra markedet, hvilket også kan give højere husleje via svækket konkurrence.
- Statsstøtte i områder, hvor der kan bygges friplejehjem på markedsvilkår, skævvrider også konkurrencen mellem banker, realkreditinstitutter og pensionsselskaber om at finansiere friplejehjem, da ydelsesstøtte kun gives til realkreditfinansiering.

22.10.2024

F&P
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf.: 41 91 91 91
fp@fogp.dk
www.fogp.dk
CVR 11 62 81 84

Troels Hauer Holmberg
Chefkonsulent
Dir. 41919082
trh@fogp.dk

Sagsnr. GES-2024-00352
DokID 497545

Brancheorganisation
for forsikringsselskaber
og pensionskasser

Af ovenstående årsager er det vores vurdering, at ufokuseret statsstøtte vil resultere i færre friplejeboliger samlet set – og muligvis højere omkostninger for de ustøttede friplejehjem – hvilket må være imod den politiske hensigt med statsstøtteordningerne.

F&P

Sagsnr. GES-2024-00352

DokID 497545

Forslag til målretning af statsstøtteordningen

Ny statsstøtteordning

Social- og Boligministeriet beder om bemærkninger til et forslag om at målrette den nye statsstøtteordning til land- og oplandskommuner, dog ikke byer med mere end 20.000 indbyggere.

F&P bakker op om at målrette ordningen til land- og oplandskommuner. Det er en enkel og operationel afgrænsning, som lever op til formålet om at afgrænse ordningen til yderområderne.

F&P bakker også op om princippet i at undtage større byer i land- og oplandskommunerne fra ordningen.

Erfaringen har vist, at der kan bygges friplejehjem på markedsvilkår i selv meget små byer som Nørager (1.145 indbyggere) og Gilleleje (6.700 indbyggere). Det har derfor formodningen imod sig, at der ikke kan bygges friplejehjem på markedsvilkår i byer med mere end 15.000 indbyggere.

F&P foreslår derfor at sænke den foreslåede grænse fra 20.000 til 15.000 indbyggere (illustreret i bilag 1). Denne afgrænsning kan kombineres med en dispensationsmulighed, hvis ansøger kan sandsynliggøre, at det ikke har været muligt at finde en finansieringsløsning på markedsvilkår.

En grænse på 15.000 indbyggere vil ikke forhindre, at der ydes statsstøtte til friplejehjem i byer, hvor det ikke er nødvendigt, men det begrænser problemets omfang.

Sænkes grænsen til 15.000 indbyggere betyder det, at der som udgangspunkt ikke kan bevilges statsstøtte til nye friplejehjem i Holbæk, Sønderborg, Svendborg, Hjørring, Ringsted, Frederikshavn, Haderslev, Skive, Skanderborg, Nyborg, Frederikssund, Nykøbing Falster, Aabenraa, Middelfart, Kalundborg og Ikast. I flere af disse byer er der allerede bygget friplejehjem på markedsvilkår.

Gammel statsstøtteordning

Social- og Boligministeriet beder også om bemærkninger til et forslag om at målrette den gamle statsstøtteordning til 41 boliger årligt, hvor boligerne kan være beliggende i hovedstadskommuner, større bykommuner, provinsbykommuner og byer med mere end 20.000 indbyggere.

F&P finder, at ordningens omfang er så begrænset, at det ikke bliver et praktisk problem, men principielt bør der ikke ydes statsstøtte i områder, hvor der ikke er behov for det.

F&P

Sagsnr. GES-2024-00352

DokID 497545

Venlig hilsen
F&P

Troels Hauer Holmberg
Chefkonsulent

Bilag 1

F&P

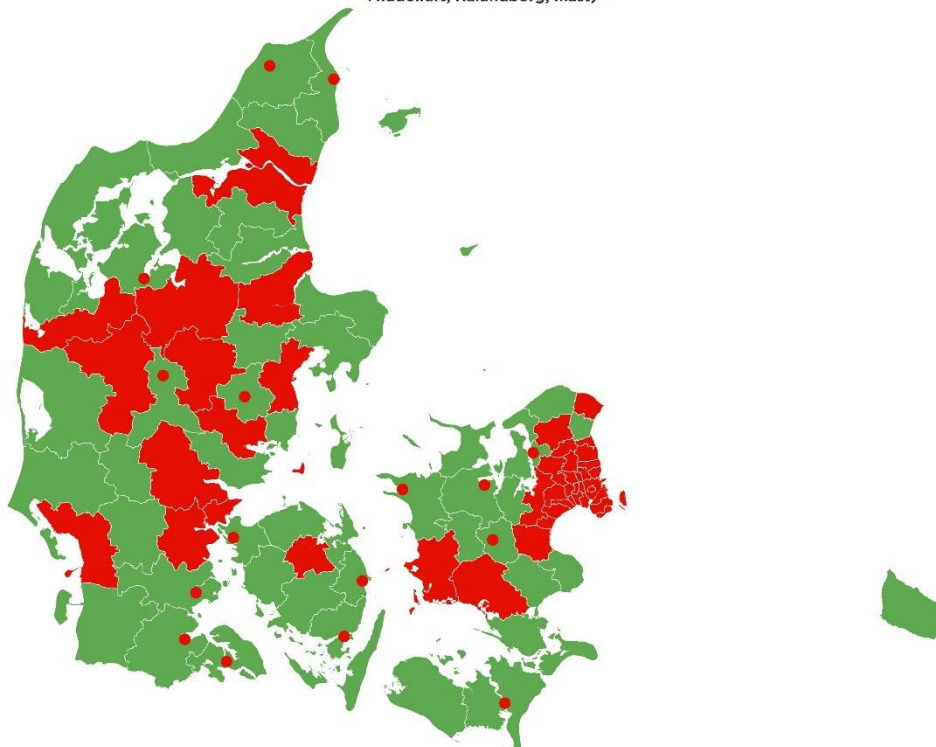
Grafisk illustration af F&P's forslag:

Sagsnr. GES-2024-00352

DokID 497545

Yderområder med adgang til ny statsstøtteordning for friplejehjem

- Område med mulighed for statsstøtte
- Område uden mulighed for statsstøtte
- Byzone uden mulighed for statsstøtte pga. mere end 15.000 indbyggere (Holbæk, Sønderborg, Svendborg, Hjørring, Ringsted, Frederikshavn, Haderslev, Skive, Skanderborg, Nyborg, Frederikssund, Nykøbing F, Aabenraa, Middelfart, Kalundborg, Ikast)

Kilde: Egne beregninger på baggrund data fra Danmarks Statistiks statistikbank

Mikael Lynnerup Kristensen

Fra: Gitte Hartmeyer <gh@FRINET.dk>
Sendt: 3. september 2024 12:05
Til: mlk@sm.dk
Emne: SV: Høring over lovforslag om ændring af friplejeboligloven som opfølgning på aftale om en reform af ældreområdet (SM Id nr.: 901104)

[EKSTERN E-MAIL] Denne e-mail er sendt fra en ekstern afsender.
Vær opmærksom på, at den kan indeholde links og vedhæftede dokumenter, som ikke er sikre, medmindre du stoler på afsenderen.

FRI takker for muligheden for at afgive høringssvar på ovenstående høring.

Vi har ingen bemærkninger til den, da den ikke direkte påvirker rammebetingelserne for rådgivende ingeniørvirksomheder.

Med venlig hilsen

Ulrik Ryssel Albertsen

Erhvervspolitisk Chef
Foreningen af Rådgivende Ingeniører

Fra: Mikael Lynnerup Kristensen <mlk@sm.dk>
Sendt: 23. august 2024 15:30
Cc: Evina Heydari <evh@sm.dk>
Emne: Høring over lovforslag om ændring af friplejeboligloven som opfølgning på aftale om en reform af ældreområdet (SM Id nr.: 901104)

Du får ikke ofte mails fra mlk@sm.dk. [Få mere at vide om, hvorfor dette er vigtigt](#)

Vedlagt fremsendes Social-, Bolig- og Ældreministeriets høringsbrev af dags dato vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v. (Finansiering af friplejeboliger med lån ydet på grundlag af statsgaranterede obligationer, forhøjelse af årlig ramme, afhændelse af friplejeboliger, sale and lease back aftaler, forbud mod afvisning af borgere, afregning samt ændringer som følge af ældreloven).

Med venlig hilsen

Mikael Lynnerup Kristensen
Chefkonsulent
Almene Boliger
Mobil: +45 23 46 49 97

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon: 33 92 93 00
www.sm.dk

[Sådan behandler vi dine personoplysninger](#)

Social-, Bolig- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til post@sm.dk, aeldretvaer@sm.dk, lupe@sm.dk
og ascr@sm.dk med kopi til mlk@sm.dk og evh@sm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 9132 5685
PEHJ@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 24/01824-2

19. SEPTEMBER 2024

HØRINGSSVAR OVER UDKAST TIL EN ÆLDRELOV OG FORSKELLIGE ANDRE LOVE FOR ÆLDREOMRÅDET

Social-, Bolig- og Ældreministeriet har ved e-mails af 22. og 23. august 2024 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til fem udkast til lovforslag, som gennemfører de lovgivningsmæssige initiativer fra den politiske aftale af 18. april 2024 om reform af ældreområdet. Disse lovudkast omfatter forslag til:

- En ældrelov
- En ældretilsynslov
- En lov om lokalplejehjem
- Lov om ændring af friplejeloven og almenboligloven
- Lov om ændring af serviceloven, retssikkerhedsloven, socialtilsynsloven og forskellige andre love (følgeloven)

Instituttet sender et fælles høringssvar til lovudkastene, da de vedrører nært beslægtede emner. Instituttet har dog ikke nogen bemærkninger til udkastet til lovforslag om lokalplejehjem.

SAMMENFATNING

Instituttet er bekymret over, at den omlægning af ældreplejen, som ældreloven indebærer, vil føre til, at borgernes retssikkerhed svækkes, og at der er en risiko for, at nogle borgere vil opleve, at de ikke modtager den støtte, de har behov for, for at de kan nyde deres rettigheder på lige fod med andre. Denne bekymring skal ses i sammenhæng med, at adgangen til at få efterprøvet tildeling og udførelse af hjælpen hos Ankestyrelsen samtidig indsnævres.

Instituttet anbefaler derfor:

- At ministeriet nærmere forholder sig til, hvordan det sikres, at borgerne får den støtte, de har behov for, og medtager dette spørgsmål i de planlagte evalueringer af lovene.

- At ministeriet i de planlagte evalueringer inkluderer spørgsmål om, hvilken betydning den indsnævrede klageadgang har haft for forvaltningen såvel som for de berørte borgere.

Det er positivt, at ældreloven har fokus på borgernes selvbestemmelse. Det er dog uklart, hvordan selvbestemmelsesretten vil blive realiseret i praksis. Dette gælder særligt for personer under værgemål.

Instituttet anbefaler derfor:

- At ministeriet tydeliggør, hvordan den øgede selvbestemmelse realiseres i praksis, og medtager dette spørgsmål i de planlagte evalueringer af lovene.
- At ministeriet adresserer i lovforslaget, hvordan den øgede selvbestemmelse skal realiseres for personer under værgemål.
- At ministeriet sikrer, at lovforslaget udformes i overensstemmelse med princippet om støttet beslutningstagen.

Udkastet til ældretilsynsloven medfører en række grundlæggende ændringer af tilsynet med ældreplejen. Instituttet vurderer, at det er væsentligt at følge op på, hvordan disse forandringer vil påvirke tilsynets funktion i forhold til at sikre kvaliteten i ældreplejen og beskytte borgernes rettigheder og retssikkerhed.

Instituttet anbefaler derfor:

- At det løbende vurderes og evalueres, om det nye ældretilsyn sikrer et effektivt tilsyn med kvaliteten i plejeenhederne og forebygger omsorgssvigt.

Det er væsentligt at sikre, at friplejeboligleverandører ikke udøver ulovlig diskrimination, når de afslår at udleje en bolig til en borger.

Instituttet anbefaler derfor:

- At ministeriet tilføjer i lovforslagets bemærkninger, at en friplejeboligleverandør ikke må diskriminere en borger på baggrund af seksuel orientering, kønsidentitet, kønsudtryk eller kønskarakteristika.
- At ministeriet tydeliggør, hvordan den foreslåede undtagelse i friplejeboliglovens § 35 a, nr. 2, kan anvendes i overensstemmelse med forbuddet mod diskrimination på baggrund af handicap.
- At ministeriet tilføjer til ordlyden af friplejeboliglovens § 35 a, at afvisninger skal begrundes skriftligt.

DEN MENNESKERETLIGE RAMME

FN's Handicapkonvention omfatter alle personer, der har en langvarig fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk funktionsnedsættelse, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre dem i fuldt og effektivt at deltage i samfundslivet på lige fod med andre (konventionens artikel 1, 2. afsnit). Det er ikke afgørende, hvordan funktionsnedsættelsen er opstået, herunder om den er opstået i forbindelse med personens aldring. De barrierer i samfundet, som ældre personer oplever som følge af en langvarig funktionsnedsættelse, vil derfor falde under Handicapkonventionen.

Det overordnede formål med FN's Handicapkonvention er at fremme, beskytte og sikre muligheden for, at alle personer med handicap fuldt ud kan nyde alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder på lige fod med andre (artikel 1, 1. afsnit).

Handicapkonventionen giver således ikke mennesker med handicap nye eller særlige rettigheder. Den har i stedet til formål at sikre, at mennesker med handicap har mulighed for at nyde deres rettigheder og friheder på lige fod med andre.

Dette omfatter blandt andet retten til sundhed, (re-)habilitering og social tryghed (artikel 25, 26 og 28). Opfyldelsen af disse rettigheder skal blandt andet give mennesker med handicap mulighed for at udleve deres øvrige rettigheder, såsom til at opretholde et familieliv og deltage i kulturelle aktiviteter og i det politiske liv (artikel 23, 29 og 30).

Danmark har desuden tiltrådt FN's konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder. Danmark har herved påtaget sig at sikre en fremadskridende virkeliggørelse af konventionens rettigheder (artikel 2), som blandt andet omfatter retten til social tryghed og sundhed (artikel 10 og 12). Dette er nærmere beskrevet i instituttets grundnotat om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder fra 2017.¹

UDSATTE GRUPPERS RETSSIKKERHED OG RET TIL OMSORG OG PLEJE BØR SIKRES

Forslaget til ældreloven vil medføre grundlæggende ændringer i den måde, ældreplejen udformes, tilrettelægges og udføres. Det vil navnlig indføre helhedspleje som en ny måde at visitere og levere hjælpen på i ældreplejen. Helhedsplejen vil bestå i få, sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb. Disse forløb skal muliggøre en

¹ Tilgængeligt her: <https://menneskeret.dk/udgivelser/grundnotat-oekonomiske-sociale-kulturelle-rettigheder>.

løbende tilpasning af hjælp og støtte inden for det tildelte forløb i takt med udviklingen i borgerens ressourcer og behov.

Kommunens beslutning om de enkelte pleje- og omsorgsforløb vil ikke på forhånd definere et detaljeret indhold i de enkelte forløb. I stedet vil den konkrete tilrettelæggelse og udførelse af hjælpen skulle tage afsæt i den daglige dialog mellem de udførende medarbejdere og borgeren ud fra borgerens aktuelle behov og ressourcer (udkastet til ældrelovens almindelige bemærkninger afsnit 3.4.3).

Med andre ord vil kommunen træffe beslutning om en overordnet ramme for den hjælp, der skal ydes, som overlader et rum for, hvordan ledere og medarbejdere vil tilrettelægge og udføre hjælpen fra dag til dag i dialog med borgeren og pårørende. Omfanget af den hjælp, borgeren får, kan dermed også tilpasses og variere fra dag til dag.

Forslaget til ældreloven medfører desuden, at kommunerne ikke længere vil være forpligtede til at foretage forebyggende hjemmebesøg på bestemte tidspunkter, og at borgere, der modtager støtte efter ældreloven, ikke længere vil kunne modtage støtte efter de tilsvarende bestemmelser i serviceloven (udkastet til § 1, nr. 2 og 4, i følgeloven til ældreloven og ældretilsynsloven).

Disse ændringer betyder samlet set, at det i højere grad vil være op til kommunerne at bestemme, hvordan de vil indrette deres ældrepleje, og hvilken hjælp de vil tilbyde den enkelte borger. Borgerne vil i mindre grad have konkrete rettigheder i lovgivningen, de kan støtte ret på.

Samtidig vil borgere, der visiteres til at modtage hjælp efter ældreloven, kun kunne klage til Ankestyrelsen over, hvilket forløb borgeren har fået bevilget (udkastet til ældrelovens § 25). Klager over omfanget og udførelsen af den daglige hjælp inden for forløbets overordnede ramme vil alene kunne rettes til kommunen selv (udkastet til de almindelige bemærkninger afsnit 3.6.3).

Det betones videre i lovforslaget, at kommunens afgørelse om, hvilket forløb borgeren skal tilbydes, vil bero på et fagligt skøn, og at Ankestyrelsen i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige principper ikke vil kunne efterprøve eller tilsidesætte dette skøn (udkastet til de almindelige bemærkninger afsnit 3.16.3).

Det betyder, at borgeren vil få en mere begrænset klageadgang vedrørende omfanget og udførelsen af den daglige hjælp, end borgerne har i dag, og at Ankestyrelsen i mindre grad vil kunne efterprøve og eventuelt tilsidesætte kommunernes afgørelser.

Instituttet er bekymret over, at denne omlægning af ældreplejen og den snævrere adgang til at få efterprøvet kommunernes afgørelser vil føre til, at borgernes retssikkerhed svækkes, og at der er en risiko for, at nogle borgere vil opleve, at de ikke modtager den støtte, de har behov for, for at kunne nyde deres rettigheder på lige fod med andre. Dette gælder navnlig personer med begrænsede personlige ressourcer og ressourcer i deres netværk, som kan have vanskeligere ved at italesætte og stå fast på deres behov for pleje og omsorg.

Instituttet anbefaler derfor:

- At ministeriet nærmere forholder sig til, hvordan det sikres, at borgerne får den støtte, de har behov for, og medtager dette spørgsmål i de planlagte evalueringer af lovene.
- At ministeriet i de planlagte evalueringer inkluderer spørgsmål om, hvilken betydning den indsnævrede klageadgang har haft for forvaltningen såvel som for de berørte borgere.

UKLARHED OM ØGET SELVBESTEMMELSE

Det fremgår af udkastet til ældreloven, at loven hviler på tre bærende værdier: selvbestemmelse for den ældre, tillid til medarbejdere og ledelse og tæt samspil med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund (udkastet til ældrelovens § 1, stk. 2). Det fremgår desuden, at hjælpen vil skulle tilrettelægges og udføres med afsæt i blandt andet borgerens selvbestemmelse og løbende indflydelse på hjælpen (udkastet til ældrelovens § 11, stk. 2, nr. 4).

Et af FN's Handicapkonventions grundlæggende principper er respekten for menneskets naturlige værdighed, personlige autonomi, herunder frihed til at træffe egne valg, og uafhængighed af andre personer (konventionens artikel 3, litra a).

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har ligeledes fastslået, at respekten for det enkeltes menneskes værdighed og frihed, herunder deres frihed til at træffe egne valg, er selve essensen af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (Menneskerettighedsdomstolens dom af 30. januar 2018 i Enver Şahin mod Tyrkiet, præmis 63).

Instituttet anser det således for positivt, at lovforslaget sætter fokus på borgernes selvbestemmelse og mulighed for medindflydelse.

Realisering af øget selvbestemmelse i praksis

Det er imidlertid uklart, hvordan borgerens øgede selvbestemmelse vil blive realiseret i praksis. Det skyldes blandt andet, at lovudkastet ikke

indeholder konkrete forpligtelser for kommunerne til at inddrage borgerne og give dem mulighed for at få indflydelse på deres hjælp.

Lovudkastet indeholder for eksempel ikke bestemmelser om, hvornår kommunen skal tale med borgeren, eller krav til, hvordan inddragelsen af borgeren skal tilrettelægges. Det vil således være op til den enkelte kommune at bestemme.

Det indebærer blandt andet en risiko for, at borgere med begrænsede personlige ressourcer og ressourcer i deres netværk ikke vil opleve samme grad af medindflydelse som andre borgere. Det kan for eksempel ramme personer med demenssygdom.

Instituttet anbefaler derfor:

- At ministeriet tydeliggør, hvordan den øgede selvbestemmelse realiseres i praksis, og medtager dette spørgsmål i de planlagte evalueringer af lovene.

Øget selvbestemmelse for personer under værgemål

Lovforslaget tager ikke stilling til, hvordan den øgede selvbestemmelse skal realiseres for personer under værgemål. Der er således ikke taget stilling til, om borgere under værgemål skal inddrages direkte, eller om eller hvornår det forventes, at værgeren handler på borgerens vegne.

Dette bør efter instituttets opfattelse adresseres i lovforslaget. Lovforslaget skal udformes i overensstemmelse med princippet om støttet beslutningstagen, som er fastsat i FN's Handicapkonventions artikel 12. Dette princip indebærer, at personer med handicap skal have adgang til den støtte, de måtte have behov for til at udøve deres rets- og handleevne.²

Instituttet anbefaler derfor:

- At ministeriet adresserer i lovforslaget, hvordan den øgede selvbestemmelse skal realiseres for personer under værgemål.
- At ministeriet sikrer, at lovforslaget udformes i overensstemmelse med princippet om støttet beslutningstagen.

ÆLDRETILSYN BØR EVALUERES LØBENDE

Det er væsentligt at sikre et effektivt tilsyn med plejehjem og andre plejeenheder. Tilsynet skal navnlig sikre, at plejeenhederne har

² Se instituttets høringsvar af 30. september 2020, tilgængeligt her: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/generelt-informeret-samtykke>.

tilstrækkelig kvalitet, og at borgerne får den nødvendige hjælp og ikke udsættes for omsorgssvigt. Tilsynet bidrager således til, at borgernes menneskerettigheder realiseres i praksis.

Ældretilsynsloven vil medføre grundlæggende forandringer i den måde, tilsynet med plejeenhederne (plejehjem m.fl.) tilrettelægges og gennemføres på.

Ældretilsynet vil i højere grad være baseret på dialog, rådgivning og sparring med plejeenhederne (udkastet til ældretilsynslovens § 1, stk. 2, § 4 og § 7, stk. 4). Det er på nuværende tidspunkt uklart, hvordan tilsynene vil skulle vurdere plejeenhederne. Det fremgår blot, at tilsynet vil vurdere kvaliteten i plejeenhederne i forhold til selvbestemmelse, tillid til medarbejdere og ledelse og samspil med pårørende, lokale fællesskaber og civilsamfund (udkastet til ældretilsynslovens § 9). Et vurderingskoncept vil blive udviklet frem imod idriftsættelsen af ældretilsynet (udkastet til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.3.8).

Samtidig vil ældretilsynet i højere grad være risikobaseret og reaktivt. Det er forventningen, at der vil blive udarbejdet en risikomodel baseret på tilsynets viden om enhederne, stikprøver, orienteringer fra andre myndigheder, presseomtale og anonyme henvendelser til Ældrelinjen med videre (udkastet til de almindelige bemærkninger afsnit 2.1.2).

I dag skal kommunerne gennemføre mindst ét tilsynsbesøg i hver plejeenhed om året. Med ældretilsynsloven vil det blive reduceret til mindst ét tilsynsbesøg inden for fem år. Desuden vil tilsynene overgå fra hovedsageligt at være uanmeldte til hovedsageligt at være anmeldte (udkastet til ældretilsynslovens § 7, stk. 2, sammenholdt med servicelovens § 151, stk. 2, og § 151 a, stk. 2).

Instituttet vurderer, at det er væsentligt at følge op på, hvordan disse forandringer vil påvirke tilsynets funktion i forhold til at sikre kvaliteten i ældreplejen og beskytte borgernes rettigheder og retssikkerhed.

Instituttet anbefaler derfor:

- At det løbende vurderes og evalueres, om det nye ældretilsyn sikrer et effektivt tilsyn med kvaliteten i plejeenhederne og forebygger omsorgssvigt.

FORBUD MOD AT AFVISE BORGERE FRA FRIPLEJEBOLIGER BØR TYDELIGGØRES

Ministeriet foreslår at indføre en ny bestemmelse i friplejeboliglovens § 35 a, hvorefter friplejeboligleverandører forpligtes til at udleje en

ledig friplejebolig til personer, der er visiteret til en plejebolig eller lignende boligform af kommunen. Leverandører vil dog kunne afvise personer, der ikke kan tilslutte sig friplejeboligens værdigrundlag, eller som leverandøren ikke vurderer at kunne levere de ydelser, som personen er visiteret til (§ 1, nr. 18, i udkast til lovforslag om ændring af friplejeboligloven og almenboligloven).

Ministeriet anfører, at friplejeboligleverandører ikke må diskriminere borgere med henvisning til deres religion, etnicitet, race, køn eller nationalitet (de specielle bemærkninger til § 1, nr. 18).

Dette er instituttet enig i. Friplejeboligleverandør er – også efter gældende ret – omfattet af diskriminationsforbuddene i den etniske ligebehandlingslov (lbkg. nr. 438 af 16. maj 2012), ligestillingsloven (lbkg. nr. 1575 af 19. december 2022) og handicapdiskriminationsloven (lbkg. nr. 1071 af 10. august 2023).

Ligestillingsloven beskytter tillige mod forskelsbehandling på grund af seksuel orientering, kønsidentitet, kønsudtryk og kønskaraktistika.

Instituttet anbefaler derfor:

- At ministeriet tilføjer i lovforslagets bemærkninger, at en friplejeboligleverandør ikke må diskriminere en borger på baggrund af seksuel orientering, kønsidentitet, kønsudtryk eller kønskaraktistika.

Forslaget om, at leverandører kan afvise borgere, som leverandøren ikke vurderer at kunne levere de ydelser, som personen er visiteret til, rejser spørgsmål i forhold til forbuddet mod forskelsbehandling på grund af handicap, som ministeriet ikke forholder sig nærmere til.

Leverandører vil ifølge lovbemærkningerne kunne afvise borgere, som leverandøren vurderer ikke at kunne varetage på forsvarlig vis, selvom leverandøren er certificeret til det, og borgeren er visiteret til boligen. Som eksempel nævnes borgere med et stort plejebenhov, som leverandøren ikke har kapacitet til på det pågældende tidspunkt (de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.2).

Det vil således især være borgere med (større) handicap, som risikerer at blive afvist fra friplejeboliger og udsat for diskrimination. Det er derfor nødvendigt, at ministeriet tydeliggør, hvordan undtagelsen kan anvendes i overensstemmelse med diskriminationsforbuddet.

For det første bør det understreges, at friplejeboligleverandører aldrig vil kunne afvise en borger alene med henvisning til, at vedkommende har et (bestemt) handicap. En sådan direkte forskelsbehandling vil være ulovlig, da den ikke forfølger et sagligt formål.

For det andet bør det præciseres, at undtagelsen i friboligplejelovens § 35 a, nr. 2, skal anvendes restriktivt. Som anført i lovbemærkningerne må friplejeboligleverandører som udgangspunkt forventes at kunne levere deres service- og plejeydelser forsvarligt over for enhver borger, når borgeren er visiteret til ydelser, som leverandøren er certificeret til (de almindelige bemærkninger afsnit 2.4.2). Det vil kunne udgøre diskrimination, hvis borgere med handicap afvises, fordi leverandøren anser det for belejligt eller mere økonomisk rentabelt.

For det tredje bør det præciseres, at der altid skal foretages en konkret og individuel vurdering af hver enkelt borger, og at leverandøren i den forbindelse skal overveje, om det er muligt at foretage relevante og nødvendige tilpasninger af friplejeboligen, som kan gøre det muligt alligevel at udleje boligen til borgeren.

Endelig bør det fremgå af ordlyden af friplejeboliglovens § 35 a, at afvisninger skal begrundes skriftligt. Dette for at sikre at både borger, pårørende og leverandør er opmærksomme herpå, og for at borgeren og de pårørende har mulighed for at forholde sig til grundlaget for afvisningen. Instituttet noterer sig, at det kun fremgår ét sted i lovforslaget, at afvisninger skal begrundes. Der står ikke, om det skal ske mundtligt eller skriftligt (de specielle bemærkninger til § 1, nr. 18).

Instituttet anbefaler derfor:

- At ministeriet tydeliggør, hvordan den foreslåede undtagelse i friplejeboliglovens § 35 a, nr. 2, kan anvendes i overensstemmelse med forbuddet mod diskrimination på baggrund af handicap.
- At ministeriet tilføjer til ordlyden af friplejeboliglovens § 35 a, at afvisninger skal begrundes skriftligt.

Der henvises til ministeriets sagsnumre 2022-5024, 2023-2608, 2024-4518 og 2024-5923.

Med venlig hilsen

Pernille Boye Koch

NATIONAL CHEF

Høringssvar - ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger

KL takker for det fremsendte udkast til ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v.

Lovforslaget lægger op til, at rammen for støtte til opførelse af friplejeboliger forhøjes fra 225 til 400 boliger om året, hvoraf højst 41 kan etableres i større byområder. Støtten skal primært gives til etablering af friplejeboliger i mindre byområder, hvor det i dag kan være vanskeligt at opnå finansiering.

Støttede friplejeboliger uden for de større byområder omfattes af en finansieringsordning med 100 pct. statsgaranterede lån og obligationer svarende til den ordning, som anvendes ved finansiering af almene boliger. Finansieringsordningen for almene boliger indebærer, at lån med ydelsesstøtte ydes med 100 pct. statsgaranti. Friplejeboligleverandører i de større byområder vil fortsat have mulighed for at optage lån med op til 75 pct. statsgaranti efter den gældende finansieringsordning.

Det fremgår af bemærkningerne, at Social- og Boligministeren i en bekendtgørelse vil offentliggøre en liste over byområder, som omfattes af ordningen med 100 pct. statsgaranterede lån og obligationer. Konkret forventes de større byområder afgrænset til de 15 største byer som opgjort af Danmarks Statistik; København, Aarhus, Odense, Aalborg (inklusive Nørresundby), Frederiksberg, Gentofte, Esbjerg, Gladsaxe, Randers, Kolding, Horsens, Vejle, Hvidovre, Roskilde og Herning.

I takt med at vi bliver flere ældre øges også behovet for boliger til ældre med et pleje- og omsorgsbehov. KL bemærker at en øget ramme for at anlægge friplejehjem kan bidrage til at øge kapaciteten af plejehjemspladser.

KL har følgende bemærkninger:

1. Risiko for flere tomme ældre- og plejeboliger

KL har igennem flere år påpeget, at der – særligt i landdistrikter og mindre bysamfund – er almene ældre- og plejeboliger, som ikke kan lejes ud. En analyse fra Social- og Boligministeriet fra 2023 bekræfter dette. Tomgangslejen belaster kommunernes økonomi og afvikling af de overflødige boliger er ofte meget langvarig.

Mange almene ældre- og plejeboliger blev bygget ud fra et ønske om at kunne tilbyde ældre borgere en ældrebolig eller plejehjemsplads, tæt på den oprindelige bopæl. Men ældre- og plejeboligerne rammes af den generelle urbanisering, herunder mangel på kollektiv transport, der gør det mere attraktivt at bo og arbejde i byerne. Derudover er en del af de udfordrede boliger utidssvarende i forhold til moderne standarder og målgruppens behov.

Dato: 29. august 2024

Sags ID: SAG-2024-03290
Dok. ID: 3488918

E-mail: KITJ@kl.dk
Direkte: 3370 3442

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 2

KL forudser således, at der med de gunstigere lånevilkår til friplejeboliger uden for de større byer, kan komme flere almene ældre- og plejeboliger, der rammes af udlejningsvanskeligheder.

KL anser det derfor for nødvendigt, at denne ændring i landskabet af plejeboliger følges op med styrkede rammer for at løse problematikken med tomme almene ældre- og plejeboliger.

2. Borgere kan ikke afvises

Et af formålene med ældrereformen er at skabe øget valgfrihed for borgerne samt øget ligestilling med private og offentlige leverandører. I dag kan en leverandør af friplejeboliger selv bestemme om de vil udleje en bolig til en borger, der er visiteret til en plejebolig af kommunen. Dette står i kontrast til kommunale plejeboliger, hvor kommunalbestyrelsen har anvisningsretten, og hvor udlejeren ikke har mulighed for at afvise at udleje den ledige bolig til pågældende. Med lovforslaget får friplejeboliger forbud mod at afvise borgere medmindre borgeren ikke kan tilslutte sig friplejehjemmets værdigrundlag, eller friplejehjemmet ikke forsvarligt kan tage vare på borgeren. KL vurderer at ændringen ikke vil medføre store ændringer i nuværende praksis, men da der skal foreligge et grundlag for en afvisning, vil der som kommune eller borger være mulighed for at afprøve afgørelsen, hvis der stilles spørgsmålstegn ved denne.

3. Afregning af friplejeboligleverandører

Med lovændringen skal Kommunalbestyrelsen foretage efterberegning af afregningspriser løbende efter behov og mindst en gang årligt i forbindelse med årsregnskab. Hvis kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud har været højere end den fastsatte afregningspris skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været lavere end den fastsatte afregningspris skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen.

KL bemærker i den forbindelse, at ændringen vil medføre en ekstra unødigt administrativ byrde i kommunerne. Og KL forventer i den forbindelse, at kommunerne kompenseres økonomisk for den ekstra administrative opgave. KL anbefaler, at der indføres en bagatelgrænse i forhold til efterregulering.

Med lovændringen indføres en fast overheadsats, der skal anvendes ved afregningen af friplejeboligerne.

KL bemærker at det er positivt at der indføres en fast overheadsats. Det vil bidrage til færre uoverensstemmelser imellem kommuner og friplejeverandører.

KL imødeser den økonomiske høring.

Med venlig hilsen
Kit Jørgensen

Dato: 29. august 2024

Sags ID: SAG-2024-03290
Dok. ID: 3488918

E-mail: KITJ@kl.dk
Direkte: 3370 3442

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 2

Til

19. september 2024

Social-, Bolig-, og Ældreministeriet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt til: post@sm.dk (C.c. mlk@sm.dk og evh@sm.dk)

Sagsnummer 2024- 5923.

Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v. (Finansiering af friplejeboliger med lån ydet på grundlag af statsgaranterede obligationer, forhøjelse af årlig ramme, afhændelse af friplejeboliger, sale and lease back aftaler, forbud mod afvisning af borgere, afregning samt ændringer som følge af ældreloven).

Kommunale Velfærdschefer takker for muligheden for at afgive høringssvar på lovforslaget vedrørende ændring af lov om friplejeboliger.

Foreningen ser positivt på, at finansieringen af friplejeboliger sidestilles med den ordning, der gælder for almene boliger når de etableres udenfor de store byområder.

Foreningen er desuden enig i betragtningen om, at friplejeboligleverandører som udgangspunkt ikke kan afvise at udleje en ledig friplejebolig til personer, der er visiteret til en plejebolig eller lignende boligform i en kommune.

Dog ses der, med stor bekymring på, at en friplejeboligleverandør kan afvise en borger hvis de ikke forsvarligt kan tage sig af borgeren. Det kan betyde, at friplejeboligleverandøren alligevel kan afgrænse sig fra at varetage pleje og omsorg af særlige grupper. Vi ser f.eks. en stigning i andelen af borgere på plejehjem, der har kognitive udfordringer, og til tider udadreagerende adfærd (demens og lign.), og som i den forbindelse kræver en helt særlig indsats. Vi er af den opfattelse, at friplejeboligleverandører, også i fremtiden bør kunne varetage pleje og omsorg af denne gruppe borgere på lige fod med de offentlige tilbud.

Mvh

Jakob Bigum Lundberg

Formand, Kommunale Velfærdschefer

Kommunale
Velfærdschefer

NOTAT

Dato: 19. september 2024

Sag: : BETS-24/07230-15

Sagsbehandler: /ANN

Høringsvar fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

**KONKURRENCE- OG
FORBRUGERSTYRELSEN**

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen takker for muligheden for at afgive bemærkninger til:

- Udkast til forslag til ældrelov
- Udkast til forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger, og
- Udkast til forslag til lov om lokalplejehjem

1. Ældrelov

Udkastet til forslag til ældrelov har givet Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anledning til en række bemærkninger, som er oplyst i det følgende. Styrelsen har navnlig fokuseret på bemærkninger til den foreslåede bestemmelse i § 20. Styrelsen bemærker i den forbindelse, at ændringerne kan medføre behov for at gennemføre konsekvensrettelser.

Udbudsretlige bemærkninger til udkastet er fremsendt separat og er ikke indeholdt i det følgende.

1.1. § 20, stk. 1

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er behov for, at det fremgår klart af § 20, stk. 1, og forarbejderne til bestemmelsen, om det er muligt at aftale en afregningspris for de ydelser, som er omfattet af bestemmelsen. Som § 20, stk. 1 på nuværende tidspunkt er formuleret, kan man som læser få det indtryk, at afregningsprisen altid skal fastsættes ensidigt af kommunalbestyrelsen, dvs. at det ikke er muligt for kommunalbestyrelsen og en privat leverandør at indgå aftale om en afregningspris.¹

Styrelsen kan ikke behandle sager efter konkurrencelovens § 11 b, hvor afregningsprisen er aftalt i en forhandling mellem kommune og privat leverandør. Det er derfor væsentligt at få præciseret, om en afregningspris kan aftales mellem en kommune og en privat leverandør, og i givet fald hvornår en pris er aftalt, samt hvem der i givet fald kan afklare tvister mellem en kommune og en privat leverandør om et muligt aftalegrundlag for en afregningspris (fx hvis en leverandør mener, at en pris er fastlagt af kommunen, mens kommunen mener, at der er tale om en aftale). Hvis det skal være muligt at indgå aftale mellem en kommune og en privat leverandør om afregningsprisen, vurderer

¹ Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bemærker, at formuleringen i udkast til ændring af lov om friplejeboliger kan give indtryk af, at det er muligt at indgå aftale om afregningspriser og fritvalgsbevisers værdi efter ældreloven.

styrelsen, at det vil være relevant at fastsætte nærmere regler om de nærmere rammer for denne aftalemulighed, herunder bl.a.:

- hvornår en aftale er indgået,
- om der er pligt for en kommune til at fastsætte en afregningspris, hvis kommunen og den private leverandør ikke kan nå til enighed om en afregningspris,
- hvordan en privat leverandør eventuelt skal afregnes i en periode, hvor den private leverandør og kommunen ikke kan nå til enighed om en afregningspris, og
- hvem der kan afklare tvister om aftalegrundlaget.

Disse nærmere regler kan eventuelt fastsættes ved bekendtgørelse i medfør af § 20, stk. 5. Styrelsen har derfor indsat en kommentar om denne mulighed nedenfor i relation til § 20, stk. 5.

Styrelsen bemærker desuden, at problemstillingen omkring aftalegrundlag for afregningspriser er relevant i forhold til både ældreloven og friplejeboligloven, jf. også styrelsens bemærkninger til lov om ændring af friplejeboligloven i afsnit nedenfor.

1.2. § 20, stk. 2

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at det kan være relevant at overveje dels placering, dels formulering af den foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 2.

Styrelsen bemærker også, at henvisningen i § 20, stk. 2, umiddelbart også bør omfatte § 20, stk. 6, der vedrører regler om fast overheadsats. Styrelsen bemærker endelig, at det kan overvejes at flytte § 20, stk. 2, ned som det sidste stykke i § 20.

1.3. § 20, stk. 3

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er behov for en præcisering af, hvad der i § 20, stk. 3, skal forstås ved ”efterberegning”, herunder at dette skal ske ”løbende efter behov” og mindst en gang årligt ”i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab”. Dette både af hensyn til at skabe klarhed overfor kommuner og private leverandører, samt for at skabe grundlag for en mere effektiv kontrol. En nærmere præcisering af, *hvad* begrebet efterberegning omfatter, *hvornår* efterberegning nærmere skal ske, *hvordan* efterberegning skal ske, og *hvad konsekvenserne af* efterberegning nærmere skal være, kan efter styrelsens opfattelse fastsættes ved bekendtgørelse i medfør af § 20, stk. 5, jf. nærmere i afsnittet nedenfor.

Styrelsen bemærker i den forbindelse også, at det bør præciseres, om begreberne ”genberegning” og ”efterberegning”, som begge anvendes i de almindelige bemærkninger, (eksempelvis i afsnit 3.12.3), er synonyme. Hvis der er forskel på begreberne, bør forskellen efter styrelsens opfattelse fremgå klart af bemærkningerne til lovforslaget. Hvis der er tale om synonyme, kan

det med fordel overvejes at anvende ét af begreberne konsekvent for at undgå fortolkningstvivil.

Styrelsen bemærker, at præciseringen af § 20, stk. 3 bør ensrettes med den foreslåede præcisering af udkast til ændring af friplejeboliglovens § 32, stk. 3, jf. gennemgangen nedenfor i afsnit 2.1.2.

1.4. § 20, stk. 4

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at det bør præciseres i § 20, stk. 4, hvilket beløb der skal efterbetales. Nærmere regler om opgørelse af beløbet til efterbetaling, om der skal ske efterbetaling med renter og inflationsjustering, og hvornår efterbetaling nærmere skal ske, kan efter styrelsens opfattelse fastsættes ved bekendtgørelse i medfør af § 20, stk. 5, jf. nærmere i afsnittet nedenfor. Styrelsen vurderer også, at det bør overvejes, hvordan eventuelle tvister mellem kommune og privat leverandør i forhold til efterbetaling skal løses.

Styrelsen vurderer, at det bør præciseres i bemærkningerne til § 20, stk. 4, hvad der nærmere forstås ved ”faktiske omkostninger”. Styrelsens umiddelbare forståelse er, at der er en indbyrdes sammenhæng mellem § 20, stk. 3, og § 20, stk. 4, hvorfor bemærkningerne også bør afstemmes på tværs af disse bestemmelser.

Forslag til ændret formulering af § 20, stk. 4, (med track changes)

”Stk. 4. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været højere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen mellem det antal timer eller anden af kommunalbestyrelsen anvendt beregningsenhed ved afregning (f.eks. antal plejedøgn), som en leverandør har leveret, ganget med differencen mellem den anvendte afregningspris og den afregningspris, der følger af kommunens efterberegning løbende og senest i forbindelse med regnskabsaflægning, jf. § 20, st. 3. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været lavere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1, skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen mellem det antal timer eller beregningsenheder, som en leverandør har leveret, ganget med differencen mellem den anvendte afregningspris og den afregningspris, der følger af kommunens efterberegning løbende og senest i forbindelse med regnskabsaflægning, jf. § 20, stk. 3.”

Forslag til ændret formulering af almindelige bemærkninger til § 20, stk. 4, (med track changes):

”Det foreslås som noget nyt i § 20, stk. 4, at såfremt kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud har været højere end den fastsatte afregningspris skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud væ-

ret lavere end den fastsatte afregningspris skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen. Efterbetalingen består nærmere bestemt i forskellen mellem det antal timer eller anden af kommunalbestyrelsen anvendt beregningsenhed ved afregning (f.eks. antal plejedøgn), som en leverandør har leveret, ganget med differencen mellem den anvendte afregningspris og den afregningspris, der følger af kommunens efterberegning af den anvendte afregningspris løbende og senest i forbindelse med regnskabsafklæggelse i medfør af § 20, stk. 3. Formålet er at sikre lige konkurrencevilkår mellem private og kommunale leverandører.”

Forslag til ændret formulering af specielle bemærkninger til § 20, stk. 4, (med track changes)

”Det foreslås i § 20 stk. 4, at hvis kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud har været højere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været lavere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1, skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen.

Det betyder, at kommunerne får pligt til at efterbetale private leverandører, hvis afregningspriserne har været fastsat lavere end kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende hjælp. Kommunalbestyrelsen skal således betale prisdifferencen til den private leverandør.

Det foreslåede betyder derudover, at den private leverandør får pligt til at efterbetale kommunen, hvis afregningspriserne har været fastsat højere end kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende hjælp.

Efterbetalingen består nærmere bestemt i forskellen mellem det antal timer eller anden af kommunalbestyrelsen anvendt beregningsenhed ved afregning (f.eks. antal plejedøgn), som en leverandør har leveret, ganget med differencen mellem den anvendte afregningspris og den afregningspris, der følger af kommunens efterberegning af den anvendte afregningspris løbende og senest i forbindelse med regnskabsafklæggelse i medfør af § 20, stk. 3.

Ved ”faktiske omkostninger” forstås de omkostninger, som en kommune senest i forbindelse med regnskabsafklæggelse har efterberegnet, at kommunen har haft ved at levere et tilsvarende tilbud, jf. § 20, stk. 1 og stk. 3. Pligten til at foretage en efterbetaling indtræder, når kommunalbestyrelsen senest i forbindelse med regnskabsafklæggelse bliver bekendt med, at der er misforhold mellem afregningspriserne og de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved at levere det tilsvarende tilbud efter § 20, stk. 1.

Eldreministeren fastsætter nærmere regler om efterbetaling, jf. § 20, stk. 5.”

1.5. § 20, stk. 5

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er behov for, at ældreministeren i medfør af § 20, stk. 5, fastsætter nærmere regler om beregningsgrundlaget og metode for beregning af for afregningspriser på ældrelovens område, herunder om efterberegning, regulering af afregningsprisen og efterbetaling. Dette synes også umiddelbart forudsat i den foreslåede § 20, stk. 2, der henviser til en pris, som er beregnet efter den foreslåede § 20, stk. 5.

Der er efter styrelsen opfattelse behov for at sikre, at der i en ny ældrelov er hjemmel til/et ophæng, som gør det muligt for ældreministeren at fastsætte disse regler ved bekendtgørelse. Da det efter styrelsens opfattelse er nødvendigt at udstede regler på bekendtgørelsesniveau, og da det er styrelsens forståelse, at det også er hensigten med lovforslaget, at der skal fastsættes nærmere regler om beregningsgrundlag m.v., jf. ovenfor, skal formuleringen i § 20, stk. 5, efter styrelsens vurdering være: "fastsætter nærmere regler", jf. hertil side 170 i Justitsministeriets Lovkvalitetsvejledning.

Efter styrelsens opfattelse bør der som følge heraf foretages en tilpasning af såvel ordlyden af som de specielle² bemærkninger til § 20 i udkast til forslag til ældrelov.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har udarbejdet et forslag til såvel formulering af § 20, stk. 5, som formulering til brug for de almindelige og specielle bemærkninger til § 20, stk. 5.

Styrelsen vurderer endelig, at der bør indsættes en uddybende beskrivelse af servicelovens § 91, stk. 6, og bekendtgørelse 2013-03-26 nr. 344 om frit valg af leverandør af hjemmehjælp og fritvalgsbevis efter servicelovens § 91. Det bør efter styrelsens vurdering ligeledes uddybes, hvad der nærmere forstås ved "regler om... offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi".

Forslag til ændret formulering af § 20, stk. 5, (med track changes):

"Stk. 5. Ældreministeren ~~kan~~ fastsætter nærmere regler om beregningsgrundlaget ~~for afregningspriser og beregningsmetoder for afregningspriser, herunder regler om efterberegning, regulering af afregningsprisen og regler om efterbetaling ved brug af private leverandører.~~ Ældreministeren fastsætter desuden nærmere ~~og~~ regler om beregningsgrundlaget og beregningsmetoder for fastsættelse og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi, herunder regler om efterberegning, regulering af fritvalgsbevisets værdi og regler om efterbetaling ved brug af private leverandører.

Stk. 6. Ældreministeren fastsætter efter forhandling med erhvervsministeren nærmere regler om fast overheadsats, der anvendes ved afregningen af private leverandører af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning."

Baggrund for forslag

² Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har noteret sig, at det allerede fremgår af almindelige bemærkninger, at ældreministeren "fastsætter", jf. side 80 i vedlagte Word-version af udkastet til forslag om ældrelov.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen foreslår ændringen ovenfor med henblik på at understrege, at meningen og hensigten med bestemmelsen i § 20, stk. 5, er, at der skal fastsættes regler på bekendtgørelsesniveau.

Styrelsen foreslår, at det fremhæves, at bekendtgørelsen angår beregningsgrundlag og beregningsmetoder, således at dette ensrettes med formuleringen i forarbejderne til konkurrencelovens § 11 b. Det fremgår heraf, at ”*Beregning omfatter alle trin i udregningen af en afregningspris, det vil sige både beregningsgrundlag og beregningsmetoder. Beregningsgrundlaget er de data, der indgår i beregningen af afregningsprisen. Beregningsmetoder er de metoder, der anvendes, dels når beregningsgrundlaget skal opgøres, og dels når afregningsprisen skal udregnes på baggrund af beregningsgrundlaget.*”³

Det er styrelsens umiddelbare forståelse, at regler om efterberegning, regulering af afregningsprisen og regler om efterbetaling vedrører beregningsgrundlaget og metode, da der er tale om situationer, hvor en kommune skal følge op på og eventuelt justere en afregningspris, som ikke længere svarer til de gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at levere en tilsvarende ydelse. På denne baggrund er det styrelsens vurdering, at der alene er tale om en præcisering.

Styrelsen foreslår at ensrette formuleringerne i § 20, stk. 5, i relation til fastsættelse af henholdsvis afregningspriser og fritvalgsbevisers værdi. Dette forudsætter dog i sagens natur, at der ikke er forskelle i prisfastsættelsen mellem afregningspriser og fritvalgsbeviser, som medfører et konkret behov for disse forskelle.

Forslag til ændret formulering af almindelige bemærkninger til § 20, stk. 5, (med track changes):

”Det foreslås videreført i § 20, stk. 5, at ældreministeren ved på bekendtgørelsesniveau fastsætter nærmere regler om beregningsgrundlaget og beregningsmetoden for og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi. Det foreslås som noget nyt, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om beregningsgrundlaget og beregningsmetode for afregningspriser. Det betyder, ældreministeren fastsætter regler om henholdsvis ensidigt fastsatte afregningspriser og fritvalgsbevisers værdi:

- [under hvilke omstændigheder en afregningspris og/eller værdien af et fritvalgsbevis kan fastsættes efter aftale mellem en kommune og en privat leverandør, herunder om en eventuelt mulig aftale skal indgås på baggrund af den private leverandørs vejledende takster, og om der i givet fald skal indsættes en bestemmelse svarende til nugældende servicelovs § 174 vedr. krav om fastsættelse af vejledende takster],
- hvad der skal indgå i beregningen af afregningsprisen henholdsvis værdien af et fritvalgsbevis,

³ FT 2006-07, L 152 som fremsat, Tillæg A, bemærkninger til nr. 2.

- hvilke metoder, en kommune skal anvende, når en kommune skal opgøre beregningsgrundlaget og udregne en afregningspris henholdsvis værdien af et fritvalgsbevis på baggrund af beregningsgrundlaget,
- hvornår og hvordan en kommune eventuelt skal foretage efterberegning af en afregningspris henholdsvis værdien af et fritvalgsbevis, herunder hvad der forstås ved "løbende efter behov" og i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab" i § 20, stk. 3,
- hvornår og hvordan en kommune eventuelt skal foretage regulering af en afregningspris henholdsvis værdien af et fritvalgsbevis, [herunder om der er forskel på begrebet "regulering", som foreslået i teksten ovenfor og "justering", som fremgår flere steder af bemærkningerne],
- hvornår og hvordan en kommune henholdsvis en privat leverandør eventuelt skal foretage efterbetaling, herunder om efterbetaling skal ske med renter og inflationsjustering.

Ved "beregningsgrundlag" forstås alle de data/oplysninger, dvs. hvad der nærmere skal indgå i beregningen af afregningsprisen. Ved "beregningmetoder" forstås de metoder, der anvendes, dels når beregningsgrundlaget skal opgøres, og dels når afregningsprisen skal udregnes på baggrund af beregningsgrundlaget. Beregningsgrundlag og beregningsmetode omfatter både den situation, hvor (i) en afregningspris skal beregnes og fastsættes overfor én eller flere private leverandører af ydelser, som er omfattet af §§ 18 og 20, (ii) hvor en kommune skal følge op på beregningen af afregningsprisen i relation til § 20, stk. 2, (iii) hvor en kommune eventuelt skal justere/regulere en afregningspris overfor en privat leverandør af ydelser efter §§ 18 og 20, og (iv) hvor en kommune skal efterbetale en privat leverandør efter § 20, stk. 4.

Hensigten er at sikre ligestilling mellem kommunale og private leverandører, samt at lette administrationen for kommunerne. Det vil dermed udgøre det samme beregningsgrundlag, som kommunerne skal følge ved fastsættelse af afregningspriserne. Det foreslås derudover som noget nyt, at ældreministeren kan fastsætte regler om efterbetaling ved brug af privat leverandør. Dette indebærer regler om, hvornår og hvordan en kommune henholdsvis en privat leverandør eventuelt skal foretage efterbetaling i relation til en afregningspris henholdsvis værdien af et fritvalgsbevis, herunder om efterbetaling skal ske med renter og inflationsjustering. [...]"

Forslag til ændret formulering af specielle bemærkninger til § 20, stk. 5, (med track changes):

"Det foreslås i § 20, stk. 5, at ældreministeren kan fastsætte nærmere regler om beregningsgrundlaget og beregningsmetoder for afregningspriser, herunder regler om efterberegning, regulering af afregningsprisen og regler om efterbetaling ved brug af private leverandører. Det foreslås desuden, at ældreministeren fastsætter nærmere regler om beregningsgrundlaget og beregningsmetoder for fastsættelse og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi, herunder regler om efterberegning, regulering af fritvalgsbevisets værdi og

~~regler om efterbetaling ved brug af private leverandører. regler om efterbetaling ved brug af private leverandører og regler om beregningsgrundlaget for og offentliggørelse af fritvalgsbevisets værdi. Dermed kan ældreministeren fastsætte nærmere regler om efterbetaling, hvis det skønnes nødvendigt.~~

[Evt. indsætte forventning om fastsættelse af regler vedrørende mulighed for at indgå aftale om afregningspris og/eller værdi af fritvalgsbevis, jf. bemærkninger herom ovenfor]

~~Det forventes, at der vil blive~~Der vil blive fastsat nærmere regler om, at afregningsprisen, der anvendes til afregning af private leverandører~~hvad der skal indgå i kommunalbestyrelsers beregning af henholdsvis ensidigt fastsatte afregningspriser og fritvalgsbevisers værdi, og hvilke metoder, en kommune skal anvende, når en kommune skal opgøre beregningsgrundlaget for en ensidigt fastsat afregningspris henholdsvis værdien af et fritvalgsbevis. Dette indebærer, hvad der nærmere skal forstås ved 'tilsvarende tilbud' og 'gennemsnitlige langsigtede omkostninger' i forhold til henholdsvis helhedspleje og madudbringning.~~

Der vil blive fastsat nærmere regler om, hvornår og hvordan en kommune eventuelt skal foretage efterberegning af en ensidigt fastsat afregningspris henholdsvis af værdien af et fritvalgsbevis, herunder hvad der nærmere forstås ved "løbende efter behov" og i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab" i § 20, stk. 3.

Der vil blive fastsat nærmere regler om, hvornår og hvordan en kommune eventuelt skal foretage regulering af en af kommunen ensidigt fastsat afregningspris henholdsvis værdien af et fritvalgsbevis.

Der vil endelig blive fastsat nærmere regler om, hvornår og hvordan en kommune henholdsvis en privat leverandør eventuelt skal foretage efterbetaling, herunder om efterbetaling skal ske med renter og inflationsjustering. [...]"

Styrelsen bemærker herudover, at det bør præciseres, hvad der nærmere menes, når det fremgår af de specielle bemærkninger, at: "Der forventes desuden fastsat regler om, at borgere, der ikke mener, at fritvalgsbevisets værdi er fyldestgørende eller korrekt, kan rette henvendelse til kommunalbestyrelsen". Skal dette forstås således, at borgere ikke skal rette henvendelse til kontrolenheden, eller at borgere i første omgang skal rette henvendelse til kommunalbestyrelsen og dernæst kan rette henvendelse til kontrolenheden?

1.5 Omtale af fast overheadsats i specielle bemærkninger til udkast til ældrelov § 20, stk. 6

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at definitionen af overhead bør stå mere åben, idet arbejdsgruppens opdrag er at definere, hvad der skal indgå i overheadsats og hvordan den skal fastsættes. Dermed vil både en nærmere definition af overhead samt beregning af en konkret sats for overhead indgå i

det fremadrettede analysearbejde. Det afgørende er, at formuleringerne i bemærkningerne ikke bliver bindende for analysearbejdet.

Styrelsen henleder opmærksomheden på, at der i udkast til forslag til ældrelov, afsnit 3.12.2 kun nævnes hjemmepleje i relation til overheadsats, men der – så vidt styrelsen forstår - vel rettelig skal stå pleje- og omsorgsforløb (alternativt helhedspleje) og madudbringning. Betegnelserne kan med fordel ensrettes.

Forslag til justering af tekst i almindelige bemærkninger til § 20, stk. 6 (med track changes)

”Det foreslås som noget nyt i § 20, stk. 6, at ældreministeren efter forhandling med erhvervsministeren ~~på-ved~~ bekendtgørelsesniveau fastsætter ~~nærmere~~ regler om en fast overheadsats, der anvendes ved afregning af private leverandører af henholdsvis pleje- og omsorgsforløb og madudbringning. Det vil betyde, at der vil være en fast overheadsats for private leverandørers levering af pleje- og omsorgsforløb og madudbringning, hvis afregningsprisen ~~via godkendelsesmodellen eller værdien af fritvalgsbeviset~~ fastsættes på baggrund af beliggenhedskommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ~~ved at levere et tilsvarende tilbud, via godkendelsesordningen og ved prisfastsættelse af fritvalgsbeviser~~. Kommunerne vil fortsat skulle fastsætte prisen ud fra kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at levere ~~ydelsen tilsvarende tilbud~~. ~~En del af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger udgøres af, men~~ overheadomkostninger, ~~som vil blive ne-~~ beregnet som en fast ~~satsprocentdel af de direkte og øvrige indirekte omkostninger~~. Overheadsatsen vil blive fastsat på baggrund af et analysearbejde.”

Forslag til justering af tekst i specielle bemærkninger til § 20, stk. 6 (med track changes)

”Der ~~vil blive fastsat forventes, at der fastsættes~~ nærmere regler om ~~vil være~~ en fast overheadsats ~~i beregningsgrundlaget for en ensidigt fastsat afregningspris henholdsvis værdien af et fritvalgsbevis for private leverandører levering af pleje- og omsorgsforløb og helhedspleje og madudbringning, hvis afregningen skersprisen fastsættes~~ på baggrund af beliggenhedskommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, ~~via godkendelsesordningen og ved prisfastsættelse af fritvalgsbeviser~~. Med overheadsats forstås de omkostninger forbundet med tilbuddet, der ikke er identificeret som direkte ~~eller øvrige, indirekte omkostninger, og fællesomkostninger og som dermed ligger udover ældreområdet og~~ Det omfatter ~~bl.a. ældreplejens~~ ressourcetræk på stabsfunktioner som IT, økonomi og HR samt direktion.

Kommunerne vil fortsat skulle fastsætte prisen ud fra kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at levere ydelsen, men overheadomkostningerne, beregnes som en fast ~~satsprocentdel af de direkte og (øvrige) indirekte omkostninger~~. Overheadsatsen vil blive fastsat på baggrund af et analysearbejde.”

1.6 Brugen af begrebet ”kontrolenhed”

Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens forståelse, efter drøftelse med SBÆM/ÆM, at der med kontrolenheden i forslaget til ældrelov ikke skal oprettes en enhed i styrelsen, som er adskilt fra den resterende del af styrelsen. Det er således styrelsens forståelse, at kontrolenheden skal indgå som en integreret del af styrelsens arbejde som uafhængig konkurrencemyndighed, der bl.a. håndhæver konkurrencelovens § 11 b. På den baggrund foreslår styrelsen følgende præciseringer i bemærkningerne til ældrelovsudkast.

Forslag til justering af tekst i almindelige bemærkninger (med track changes)

”Videre følger det af aftalen, at der ønskes indført en uafhængig kontrolenhed, der skal understøtte korrekt beregning af afregningspriser for private leverandører på ældreområdet. I dag har private leverandører begrænsede klage muligheder over kommunens beregnede afregningspriser i tilfælde af uenighed. Det er derfor Social-, Bolig- og Ældreministeriets vurdering, at den uafhængige kontrolenhed skal bidrage til, at kommunerne afregner de private aktører på ældreområdet ensartet og på baggrund af en korrekt beregning. Dette vil bidrage til en mere smidig håndtering af uenigheder mellem kommuner og private leverandører. Det er endvidere ministeriets vurdering, at kontrolenheden, ligesom i dag, på baggrund af anmeldelser fra virksomheder eller af egen drift, skal kunne undersøge afregningsprisen i tilfælde, hvor kommunen har tilbudt anvendt en afregningspris over for private leverandører af ydelser omfattet af frit valg, der ikke er fastsat, herunder efterreguleret, i overensstemmelse med relevante regler om frit valg. Endvidere skal kontrolenheden fortsat kunne udstede påbud til kommunen. Dette kan ske i tilfælde, hvor kommunen forventes vurderes eller skønnes at have fastsat afregningsprisen for lavt. Kontrolenheden vil blive oprettet under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Det er hensigten med forslaget, at kontrolenheden skal indgå som en integreret del af styrelsens arbejde som uafhængig konkurrencemyndighed, der bl.a. håndhæver konkurrencelovens § 11 b.”

1.7 Evaluering – herunder omtale af muligheden for at indgå konsortier

Konkurrence - og Forbrugerstyrelsen bemærker overordnet, at det i lovforslagets almindelige bemærkninger fremstår som værende forudsat, at evalueringen bl.a. skal følge konkrete tiltag som konsortiekonstruktioner. Det fremstår ikke klart for styrelsen, hvad en evaluering af konsortiekonstruktioner i givet fald vil skulle indeholde, og endelig hvad en evaluering af konsortiekonstruktioner nærmere skal bidrage med.

Styrelsen bemærker desuden, at det det bør fremgå klart af lovforslaget i forhold til evaluering, om ”afbureaukratisering og frisættelse” også omfatter afregning over for private leverandører. Efter styrelsens opfattelse bør dette være omfattet. Styrelsen foreslår på denne baggrund følgende præcisering i de almindelige bemærkninger (indsat med track changes):

”Ældreformen (som omfatter forslag om ældreloven og de samtidigt fremsatte forslag til lov om tilsyn med ældreomsorg og -pleje, lov om lokalplejehjem og forslag til ændring af friplejeboligloven) evalueres efter tre år (devaluering) og efter fem år (endelig evaluering). Evalueringen vil fokusere på lovenes mål om afbureaukratisering og frisættelse, [herunder afregning af private leverandører](#), samt følge konkrete tiltag som udbredelse af faste teams, samtilsyn på plejehjem, konsortiekonstruktioner, lokalplejehjem og flere muligheder for friplejehjem. Evalueringen skal tilrettelægges, så dokumentationskrav begrænses.”

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at det er vigtigt, at det står helt klart, at lovpakken på ældreområdet ikke ændrer gældende konkurrenceregler, herunder mulighederne for at indgå i konsortier. Aktører kan således indgå i konsortier i samme omfang, som de tidligere har kunnet. Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens forståelse, efter drøftelse med SBÆM/ÆM, at intentionen med forslaget ikke er at ændre gældende konkurrenceregler. På den baggrund foreslår styrelsen følgende justeringer.

Forslag til justering af tekst i almindelige bemærkninger (med track changes)

”Det foreslås hertil som noget nyt, at private leverandører skal tilbyde helhedspleje. Det betyder, at private leverandører fremover også skal tilbyde rehabilitering og genoptræning. Den foreslåede ordning vil medføre, at ældre borgere kan vælge mellem minimum to leverandører af helhedspleje, hvoraf den ene kan være kommunal. ~~Mindre leverandører har mulighed for at indgå i konsortier med henblik på at levere helhedspleje.~~ Det vil med ordningen være muligt for private leverandører [inden for rammerne af konkurrenceloven](#) at indgå konsortier ~~efter konkurrenceloven~~ med henblik på at løse opgaven sammen for at kunne levere helhedspleje. Det er virksomhedernes eget ansvar at overholde konkurrencereglerne, [og forslaget ændrer ikke på gældende konkurrenceregler](#). Det er ~~derfor~~ virksomhederne selv, der skal vurdere, om et samarbejde er lovligt. Dette er i overensstemmelse med aftale om reform på ældreområdet.”

Forslag til justering af tekst i afsnit om økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen foreslår en ændring af nedenstående afsnit, da formuleringen kan give indtryk af, at der kan ske fravigelse af konkurrencereglerne. Private leverandører har også i dag mulighed for at indgå konsortier. Det ændres der ikke på med indførelsen af lovforslaget. Derfor foreslås en ændring af formuleringen i følgende afsnit:

~~”Lovforslagets indførelse af krav om helhedspleje vil betyde, at private leverandører har mulighed for at indgå konsortier efter konkurrenceloven med henblik på at løse opgaven sammen for at kunne levere helhedspleje. Dette~~

kan dog, særligt for mindre leverandører, medføre sværere adgang til markedet, da det er virksomhedernes eget ansvar at overholde konkurrencereglerne. Det er derfor virksomhederne selv, der skal vurdere, om et samarbejde er lovligt ~~mulighed for at indgå i konsortier~~ efter gældende konkurrenceregler.”

Der står angivet i det sammenfattende skema, at lovforslagets indførelse af krav om helhedspleje kan medføre øgede administrative konsekvenser for virksomheder, der indgår i konsortier for at levere helhedspleje, da det er virksomhedernes ansvar at vurdere om et samarbejde er lovligt efter gældende konkurrenceregler. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er ikke sikker på, om dette er administrative konsekvenser for erhvervslivet, eller om det nærmere er andre omkostninger for virksomhederne i form af adfærdsvirkninger forbundet med, at virksomheder skal vurdere, om et konsortiesamarbejde er lovligt iht. konkurrencereglerne, og SBÆM opfordres til at drøfte dette med Erhvervsstyrelsen (OBR).

1.8 Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 45, stk. 5, at ”Kommunalbestyrelsens forpligtelse efter § 10 til at tilbyde et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb finder ikke anvendelse før den 1. juli 2027 over for personer, der er omfattet af denne lov, og over for hvem der før den 1. juli 2025 er truffet afgørelse efter §§ 83, 83 a eller § 86, stk. 1, i lov om social service, jf. dog stk. 6. Senest den 1. juli 2027 skal kommunalbestyrelsen have truffet afgørelse efter § 10 over for alle personer omfattet af 1. pkt.” Det fremgår videre af den foreslåede bestemmelse i § 45, stk. 6, at ”I det omfang en persons behov efter den 1. juli 2025 ændrer sig i et omfang, som indebærer, at den hjælp og støtte personen er tildelt i medfør af en afgørelse, der er omfattet af stk. 2, ikke længere imødekommer personens behov, indtræder kommunalbestyrelsens forpligtelse til at træffe afgørelse efter § 10 på det tidspunkt, hvor personens behov ændrer sig. Kommunalbestyrelsen kan af egen drift vælge at træffe afgørelse efter § 10 før 1. juli 2027, uanset at en persons behov ikke har ændret sig efter den 1. juli 2025.”

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bemærker, at det på nuværende tidspunkt fremstår mindre klart, hvornår styrelsen i perioden indtil den 1. juli 2027 har hjemmel til at anvende konkurrencelovens § 11 b i relation til afregningspriser for helhedspleje. Tilsvarende usikkerhedsmomenter gør sig efter styrelsens vurdering gældende i forhold til overgangsregler for fritvalgsbeviser, jf. den foreslåede bestemmelse i § 45, stk. 7.

2. Friplejeboliglov

Udkastet til ændringer i friplejeboligloven har givet Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anledning til en række bemærkninger, som er oplyst i det følgende. Styrelsen bemærker overordnet, at styrelsen navnlig har fokuseret på bemærkninger til den foreslåede bestemmelse i § 32. Styrelsen har i det

følgende indsat forslag til justerede formuleringer af bestemmelsen og bemærkninger hertil. Ændringerne kan evt. medføre behov for at gennemføre konsekvensrettelser.

Udbudsretlige bemærkninger til udkastet er fremsendt separat og er ikke indeholdt i det følgende.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer endvidere, at ordlyden i henholdsvis ældreloven, friplejeboligloven, serviceloven, herunder ordlyden i de almindelige og specielle bemærkninger, bør ensrettes, så der undgås begrebsforvirring; dette både af hensyn til kommunernes praktiske anvendelse af reglerne, private leverandørers forståelse af reglerne, samt i forhold til kontrolenhedens fremadrettede håndhævelse af reglerne.

2.1. § 32, stk. 1 og 2

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er behov for præcisering som følge af tilføjelsen af henvisning til ældreloven i § 32, stk. 1 og 2. Udkast til ældrelov kan give indtryk af, at det ikke er muligt at indgå aftale mellem kommunalbestyrelsen og en privat leverandør om afregningspriser og fritvalgsbevisers værdi efter ældreloven, jf. ovenfor om ældreloven. Som § 32, stk. 1 og 2 på nuværende tidspunkt er formuleret, får man det indtryk, at det er muligt at indgå aftale mellem kommunalbestyrelsen og en privat leverandør, dvs. at afregningsprisen for så vidt angår ydelser i ældreloven ikke altid skal fastsættes ensidigt af kommunalbestyrelsen. Det er dermed uklart, om det er muligt at indgå aftale.

Styrelsen kan imidlertid ikke behandle sager efter konkurrencelovens § 11 b, hvor afregningsprisen er aftalt i en forhandling mellem kommunalbestyrelsen og en privat leverandør. Det er derfor væsentligt at få præciseret, om en afregningspris kan aftales mellem en kommune og en privat leverandør, og i givet fald hvornår en pris er aftalt, samt hvem der i givet fald kan afklare tvister mellem en kommune og en privat leverandør om et muligt aftalegrundlag for en afregningspris. Hvis det skal være muligt at indgå aftale mellem en kommune og en privat leverandør om afregningsprisen, vurderer styrelsen, at det vil være relevant at fastsætte nærmere regler om de nærmere rammer for denne aftalemulighed, herunder bl.a.:

- hvornår en aftale er indgået,
- om der er pligt for en kommune til at fastsætte en afregningspris, hvis kommunen og den private leverandør ikke kan nå til enighed om en afregningspris,
- hvordan en privat leverandør eventuelt skal afregnes i en periode, hvor den private leverandør og kommunen ikke kan nå til enighed om en afregningspris, og
- hvem der kan afklare tvister om aftalegrundlaget.

Disse nærmere regler kan eventuelt fastsættes ved bekendtgørelse i medfør af nuværende § 32, stk. 3 (foreslået § 32, stk. 5). Styrelsen har derfor indsat

en kommentar om denne mulighed nedenfor i relation til den foreslåede § 32, stk. 5. Styrelsen bemærker desuden, at problemstillingen omkring aftalegrundlag for afregningspriser er relevant i forhold til både ældreloven og friplejeboligloven, jf. også styrelsens bemærkninger til ældrelov i afsnit ovenfor.

2.1.1 § 32, stk. 1

I § 32 stk. 1 tilføjes der en henvisning til ældrelovens §§ 10, 11 og 14 i tillæg til henvisningen til servicelovens § 174. Bestemmelsen angiver, at friplejeboligleverandøren fastsætter vejledende takster, som kommunalbestyrelsen og friplejeboligleverandøren kan tage udgangspunkt i, ved indgåelse af en aftale om afregningsprisen. Bestemmelserne i ældrelovens §§ 10, 11 og 14, vedrører imidlertid de *ydelser*, som kommunalbestyrelsen er forpligtet til at tilbyde. Servicelovens § 174 vedrører derimod kommunale, regionale eller private leverandørs forpligtelse til at fastsætte *vejledende takster* for ydelser og tilbud efter serviceloven. Det er dermed hjemlet i servicelovens § 174, at leverandører af ydelser m.m. efter serviceloven skal fastsætte vejledende takster. Det er styrelsens opfattelse, at der retteligt bør henvises til ældrelovens § 43 i stedet for til ældrelovens § 10, 11 og 14, da ældrelovens § 43 hjemler, at servicelovens § 174, stk. 1-3 finder tilsvarende anvendelse.

2.1.2 § 32, stk. 2

Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens forståelse, at det allerede følger af gældende ret på friplejeboliglovens område, at kommunalt fastsatte afregningspriser, skal beregnes på baggrund af beliggenhedskommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved drift af tilsvarende tilbud, jf. § 3 i bekendtgørelse nr. 1170 af 30. september 2025 om kommunalbestyrelsens fastsættelse af afregningspriser for ydelser efter serviceloven i forhold til friplejeboligleverandører. På denne baggrund vurderer styrelsen, at det bør fremgå meget tydeligt af lovforslag med bemærkninger, om der tilsigtes nogen ændring af gældende ret med forslaget, eller om forslaget alene indebærer, at denne forpligtelse nu fremgår direkte af friplejeboligloven.

Såfremt hensigten med forslaget er at videreføre gældende ret, foreslår styrelsen at anvende formuleringen i gældende § 3 i bekendtgørelse nr. 1170 af 30. september 2025 om kommunalbestyrelsens fastsættelse af afregningspriser for ydelser efter serviceloven i forhold til friplejeboligleverandører. Styrelsen har indsat forslag til ændret formulering af § 32, stk. 2 nedenfor. Alternativt bør det fremgå af bemærkningerne til forslaget:

- Hvem der kan fastsætte en afregningspris, hvis det ikke alene er kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bemærker særskilt hertil, at styrelsen ikke har hjemmel til at anvende konkurrencelovens § 11 b, hvis fastsættelsen af afregningsprisen foretages af en anden myndighed end den, som er forpligtet til at stille den konkurrerende ydelse til rådighed, og som afholder omkostningerne herved. F.eks. vil fritvalgsordningen for frie grundskoler, jf. bekendtgørelse nr. 1299 af 10. december 2006 om tilskud m.v. til friskoler og private grundskoler m.v., ikke være omfattet

af § 11 b. Det er Undervisningsministeriet, der foretager beregningen af tilskuddet til de frie grundskoler.⁴

- Hvad der forstås ved 'levering af et tilsvarende tilbud', og om dette adskiller sig fra 'drift af et tilsvarende tilbud', som det på nuværende tidspunkt er formuleret i § 3 i bekendtgørelse nr. 1170 af 30. september 2025 om kommunalbestyrelsens fastsættelse af afregningspriser for ydelser efter serviceloven i forhold til friplejeboligleverandører.

Det er videre Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens forståelse, at det følger af en formålsfortolkning af friplejeboliglovgivningens regler om den kommunale takstberegning, at kommunalbestyrelsen allerede efter gældende ret skal sikre sig, at friplejeboligleverandørerne løbende reguleres på samme måde, som de kommunale leverandører reguleres, hvis det viser sig, at taksterne ikke er fastsat i overensstemmelse med de kommunale gennemsnitlige langsigtede omkostninger – således som det også er beskrevet i afsnit 8.1.2 til vejledning nr. 10329 af 2017-21. december 2017 om afregning af friplejeboligleverandører. Det er styrelsens forståelse, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne foretage en løbende regulering, uden forinden at have foretaget en efterberegning, hvorfor det er styrelsens vurdering, at der består en naturlig sammenhæng mellem kravet om løbende regulering og efterberegning.

På den baggrund vurderer styrelsen, at det bør fremgå meget tydeligt af lovforslag med bemærkninger, om der tilsigtes nogen ændring af gældende ret med forslaget. Sætningen i de specielle bemærkninger til § 32, stk. 2, 2. pkt., vedrørende, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at afregningsprisen justeres løbende, sammenholdt med, at det også fremgår af de specielle bemærkninger til § 32, stk. 2, at der er tale om en præcisering af de gældende regler, kan således indikere, at der ikke allerede efter gældende ret gælder et krav om løbende efterberegning. Styrelsen har derfor indsat forslag til justering af de specielle bemærkninger til § 32, stk. 2, 2. pkt. nedenfor.

Konkurrence - og Forbrugerstyrelsen henleder endelig opmærksomheden på, at, såfremt hensigten med den foreslåede bestemmelse i § 32, stk. 2 og stk. 4 er, at kommunalbestyrelsen simultant forpligtes til at justere afregningsprisen løbende, jf. de specielle bemærkninger til 2. pkt. i § 32, stk. 2, og til at efterbetale friplejeboligleverandøren, hvis afregningsprisen har været fastsat for lavt, jf. tilføjelsen af § 32, stk. 4, kan dette potentielt være byrdefuldt for kommunalbestyrelsen.

Forslag til formulering af § 32, stk. 2, (med track changes)

”13. I § 32, stk. 2, indsættes som 2. pkt.:

» Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen fastsætter afregningsprisen Afregningspriserne fastsættes ud fra en beregning af kommunens beliggenhedskommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved levering-drift af et tilsvarende tilbud.«”

⁴ FT 2006-07, L 152 som fremsat, Tillæg A, bemærkninger til nr. 2.

Forslag til ændret formulering af specielle bemærkninger til § 32, stk. 2, (med track changes):

”Det foreslås, at der i § 32, stk. 2, indsættes som 2. pkt., at afregningspriserne fastsættes ud fra en beregning af kommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved levering af et tilsvarende tilbud.

[...]

Forslaget præciserer, at kommunalbestyrelsen vil skulle fastsætte afregningsprisen på markedsvilkår i den forstand, at afregningsprisen fastsættes på baggrund af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, som den kommunale leverandør i beliggenhedskommunen har ved at ~~producere og levere~~ drive et tilsvarende tilbud. ~~Kommunalbestyrelsen vil skulle sikre, at afregningsprisen justeres løbende, når den bliver bekendt med, at omkostningerne ikke længere stemmer overens med afregningsprisen.~~

De gennemsnitlige, langsigtede omkostninger vil ~~normalt~~ inkludere samtlig ~~både de~~ direkte omkostninger, det vil sige de omkostninger, der direkte kan henføres til det pågældende tilbud, som for eksempel råvarer, løn, køb af materialer og tjenesteydelser mv., og de indirekte omkostninger, som for eksempel andel af fællesomkostninger til lokaler, administration m.v. samt afskrivning og forrentning af kapitalapparatet. De gennemsnitlige langsigtede omkostninger er udtryk for, at udgifterne udjævnes over år.

[...]

Der er tale om en præcisering af de gældende regler om kommunernes fastsættelse af afregningspriser således, at det fremgår af lovbestemmelsen, at afregningsprisen fastsættes på baggrund af de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger, som den kommunale leverandør i beliggenhedskommunen har ved at drive et tilsvarende tilbud i stedet for på bekendtgørelsesniveau. Ændringen medfører i sig selv ikke nogen justeringer til kommunernes beregningsmetode for afregningspriser.”

2.2. § 32, stk. 3

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at formuleringen i udkast til ændring af friplejeboliglovens § 32, stk. 3, bør ensrettes med formuleringen i § 20, stk. 3 i udkast til ældreløvslov, således at ordlyden i de to bestemmelser er identisk. Det er styrelsens vurdering, at der med overvejende sandsynlighed vil opstå fortolkningstvivl, både ved kommunernes samt den kommende kontrolenheds anvendelse af bestemmelserne, såfremt der er forskel i ordlyden.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er behov for en præcisering af, hvad der i § 32, stk. 3, skal forstås ved "efterberegning", herunder at dette skal ske "løbende efter behov" og mindst en gang årligt "i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab". Dette både af hensyn til at skabe klarhed overfor kommuner og private leverandører, samt for at skabe grundlag for en mere effektiv kontrol. En nærmere præcisering af, hvad begrebet 'efterberegning' omfatter, hvornår efterberegning nærmere skal ske, hvordan efterberegning skal ske, og hvad konsekvenserne af efterberegning nærmere skal være, kan efter styrelsens opfattelse fastsættes ved bekendtgørelse i medfør af § 32, stk. 5, jf. nærmere i afsnittet nedenfor.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er behov for præcisering af de almindelige bemærkninger, med hensyn til kommunalbestyrelsens forpligtelse til at foretage løbende efterberegning af afregningsprisen. Så vidt styrelsens er orienteret, følger det af en formålsfortolkning af friplejeboliglovgivningens regler, jf. gennemgangen ovenfor, at kommunalbestyrelsen allerede er forpligtet til at foretage en løbende regulering af afregningsprisen, hvis det viser sig, at taksterne ikke er fastsat i overensstemmelse med de kommunale gennemsnitlige langsigtede omkostninger. Det er styrelsens forståelse, at kommunalbestyrelsen ikke vil kunne foretage en løbende regulering, uden forinden at have foretaget en efterberegning, hvorfor det er styrelsens vurdering, at der består en naturlig sammenhæng mellem kravet om løbende regulering og efterberegning.

På den baggrund vurderer styrelsen, at det bør fremgå meget tydeligt af lovforslag med bemærkninger, om der tilsigtes nogen ændring af gældende ret med forslaget. Tilføjelsen af stk. 3 vedrørende krav om, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at efterberegne afregningsprisen på bestemte tidspunkter, kan således indikere, at der ikke allerede efter gældende ret gælder et sådan krav.

Efter styrelsens opfattelse bør der som følge heraf foretages en tilpasning af ordlyden i lovteksten, såvel som ordlyden i de almindelige og specielle bemærkninger til § 32, stk. 3 i udkast til ændring af friplejeboligloven. Styrelsen har udarbejdet et forslag til såvel formulering af § 32, stk. 3, som formulering til brug for de almindelige og specielle bemærkninger til § 32, stk. 3 nedenfor.

Det fremgår af de almindelige bemærkninger til § 32, stk. 3 (samt økonomiske konsekvensberegninger og sammenfattende skema), at eventuelle afvigelser mellem pris og faktiske omkostninger skal *efterreguleres*. I styrelsens optik er efterregulering forskelligt fra efterbetaling. Styrelsen forslår derfor at ensrette formuleringen til efterbetaling, alternativt præcisere hvad der i disse tilfælde skal forstås med efterregulere. I sidste tilfælde har styrelsen indsat forslag til formulering af de almindelige bemærkninger til § 32, stk. 3, jf. det følgende.

Forslag til ændret formulering af § 32, stk. 3 (med track changes)

”Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal løbende efter behov og mindst en gang årligt i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab foretage efterberegning af de beregnede afregningspriser efter stk. 2. ~~løbende efter behov og mindst en gang årligt i forbindelse med årsregnskab.~~”

Forslag til ændret formulering af almindelige bemærkninger til § 32, stk. 3, (med track changes):

”Det fremgår af aftale om reform på ældreområdet, at der ønskes indført et krav for kommunalbestyrelsen om at genberegne afregningspriserne for friplejehjem minimum én gang årligt i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab og at eventuelle afvigelser mellem pris og faktiske omkostninger skal efterreguleres. Med efterregulering forstås, en efterbetaling af eventuelle forskelle mellem henholdsvis kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende drift af tilsvarende tilbud og den afregningspris som kommunen har fastsat på baggrund af det tilsvarende kommunale tilbuds gennemsnitlige langsigtede omkostninger. Det er en forudsætning for efterbetaling, at kommunen foretager en genberegning af de gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved drift af tilsvarende tilbud, som ligger til grund for afregningsprisen. Hensigten er at sikre ligestilling mellem kommunale og private leverandører gennem sikre korrekt beregning af afregningspriserne for private leverandører, samt korrekt afregning af private leverandører.

Baggrunden for ønsket er, at det efter de gældende regler kan være vanskeligt at gennemskue, hvornår kommunalbestyrelsens forpligtelse til at efterberegne indtræder.

[...]

Det foreslås på den baggrund at det præciseres, at kommunalbestyrelsen forpligtes til løbende at foretage efterberegning af afregningsprisen. ~~løbende efter behov og mindst en gang årligt i forbindelse med årsregnskab.~~ Det foreslås herudover som noget nyt, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at foretage efterberegning mindst en gang årligt i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab. Formålet hermed er at sikre, at efterberegning som minimum sker én gang årligt. Det er ikke tilstrækkeligt at foretage en efterberegning én gang årligt, hvis kommunen inden da er eller bør være blevet bekendt med, at omkostningerne ved at drive et tilsvarende tilbud ikke længere stemmer overens med afregningsprisen.

Eldreministeren fastsætter nærmere regler om efterberegning, jf. § 32, stk. 3, der bliver til stk. 5.”

Forslag til ændret formulering af specielle bemærkninger til § 32, stk. 3 (med track changes)

”Det foreslås, at der i § 32 indsættes et nyt stykke stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen forpligtes til løbende efter behov og mindst en gang årligt i forbindelse med aflæggelse af årsregnskabet at skal foretage efterberegning af afregningsprisen ~~og løbende efter behov og mindst en gang årligt i forbindelse med årsregnskab.~~

Det betyder, at kommuner, der ikke har indgået en aftale med en friplejeboligleverandør, og som benytter sig af kommunens fastsatte afregningspriser, hvormed prisen fastsættes uden priskonkurrence, ~~skal foretage efterberegning af afregningspriser forpligtes til løbende efter behov og mindst en gang årligt i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab at foretage efterberegning af afregningsprisen.~~ Efterberegningen vil som minimum skulle finde sted i forbindelse med aflæggelse af kommunens årsregnskab, hvormed beregningen skal tage udgangspunkt i seneste års regnskabstal. Efterberegningen vil også kunne finde sted løbende. ~~Der vil opstå behov for tidligere løbende efterberegning.~~ Kommunalbestyrelsen skal justere afregningspriserne, når kommunalbestyrelsen forinden aflæggelse af årsregnskabet bliver bekendt med eller bør blive bekendt med, at der er et misforhold mellem afregningspriserne og de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger for at drive et tilsvarende tilbud.”

2.3. § 32, stk. 4

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, tilsvarende styrelsens vurdering vedr. ældrelovens § 20, stk. 4 ovenfor, at det bør præciseres i § 32, stk. 4, hvilket beløb, der skal efterbetales. Nærmere regler om opgørelse af beløbet til efterbetaling, om der skal ske efterbetaling med renter og inflationsjustering, og hvornår efterbetaling nærmere skal ske, kan efter styrelsens opfattelse fastsættes ved bekendtgørelse i medfør af § 32, stk. 4, jf. nærmere i afsnittet nedenfor.

Styrelsen vurderer, at det bør præciseres i bemærkningerne til § 32, stk. 4, hvad der nærmere forstås ved ”faktiske omkostninger”. Styrelsens umiddelbare forståelse er, at der er en indbyrdes sammenhæng mellem § 32, stk. 3 og § 32, stk. 4, hvorfor bemærkningerne også bør afstemmes på tværs af disse bestemmelser.

Forslag til ændret formulering af § 32, stk. 4 (med track changes)

”Stk. 4. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været højere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen mellem det antal timer eller anden af kommunalbestyrelsen anvendt beregningsenhed ved afregning (f.eks. antal plejedøgn), som en leverandør har leveret, ganget med differencen mel-

lem den anvendte afregningspris og den afregningspris, der følger af kommunens efterberegning løbende og senest i forbindelse med regnskabsaflæggelse, jf. § 20, stk. 3. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været lavere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1, skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen mellem det antal timer eller anden af kommunalbestyrelsen anvendte beregningsenheder (f.eks. antal plejedøgn), som en leverandør har leveret, ganget med differencen mellem den anvendte afregningspris og den afregningspris, der følger af kommunens efterberegning løbende og senest i forbindelse med regnskabsaflæggelse, jf. § 20, stk. 3.”

Forslag til ændret formulering af almindelige bemærkninger til § 32, stk. 4, (med track changes):

”Det foreslås derudover, at såfremt kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud har været højere end den fastsatte afregningspris skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været lavere end den fastsatte afregningspris skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen. Efterbetalingen består nærmere bestemt i forskellen mellem det antal timer eller anden af kommunalbestyrelsen anvendte beregningsenheder (f.eks. antal plejedøgn), som en leverandør har leveret, ganget med differencen mellem den anvendte afregningspris og den afregningspris, der følger af kommunens efterberegning af den anvendte afregningspris løbende og senest i forbindelse med regnskabsaflæggelse i medfør af § 32, stk. 3. Formålet er at sikre lige konkurrencevilkår mellem private og kommunale leverandører.”

Forslag til ændret formulering af specielle bemærkninger til § 32, stk. 4 (med track changes)

”Det foreslås endvidere, at der i § 32 indsættes et nyt stykke stk. 4 om, at hvis kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud har været højere end den fastsatte afregningspris efter stk. 2, skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været lavere end den fastsatte afregningspris efter stk. 2, skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen.

Det betyder, at kommunerne får pligt til at efterbetale friplejeboligleverandørerne, hvis afregningspriserne har været fastsat lavere end kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud. Kommunalbestyrelsen skal således betale prisdifferencen til den private leverandør.

Det foreslåede betyder derudover, at den private friplejeboligleverandør får pligt til at efterbetale kommunen, hvis afregningspriserne har været fastsat højere end kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud.

Efterbetalingen består nærmere bestemt i forskellen mellem det antal timer eller anden af kommunalbestyrelsen anvendte beregningsenheder, som en leverandør har leveret, ganget med differencen mellem den anvendte afregningspris og den afregningspris, der følger af kommunens efterberegning af den anvendte afregningspris løbende og senest -i forbindelse med regnskabsaflæggelse i medfør af § 32, stk. 3.

Ved "faktiske omkostninger" forstås de omkostninger, som en kommune senest i forbindelse med regnskabsaflæggelse har efterberegnet, at kommunen har haft ved at levere et tilsvarende tilbud, jf. § 32, stk. 2 og stk. 3. Pligten til at foretage en efterbetaling indtræder, når kommunalbestyrelsen senest i forbindelse med regnskabsaflæggelse bliver bekendt med, at der er misforhold mellem afregningspriserne og de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved at levere det tilsvarende tilbud efter § 20, stk. 1.

Ældreministeren fastsætter nærmere regler om efterbetaling, jf. § 32, stk. 3, der bliver til stk. 5."

2.4. Ny § 32, stk. 5

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er behov for at ensrette reglerne for beregning af afregningspriser, som minimum på tværs af forslag til ældrelov med bekendtgørelse og friplejeboligloven med bekendtgørelse. Styrelsen foreslår på den baggrund følgende ændringer til friplejeboligloven (ny) § 32, stk. 5 (med track changes):

"Ældreministeren fastsætter nærmere regler om afregning, herunder om ~~beregningsgrundlaget og beregningsmetoder for afregningspriser, herunder regler om efterberegning, regulering af afregningsprisen og regler om efterbetaling ved brug af private leverandører~~kommunalbestyrelsens fastsættelse af afregningspriser i henhold til stk. 2. Ældreministeren kan endvidere fastsætte regler om kommunalbestyrelsens visitation af borgere, om gennemsigthed i forhold til indplacering af borgere i kommunens visitationsstruktur og om leverandørernes mulighed for at få indsigt i og få efterprøvet beregningerne."

2.5. § 32, stk. 7

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at definitionen af overhead bør stå mere åben, idet arbejdsgruppens opdrag er at definere, hvad der skal indgå i overheadsats og hvordan den skal fastsættes. Dermed vil både en nærmere definition af overhead samt beregning af en konkret sats for overhead indgå i det fremadrettede analysearbejde. Det afgørende er, at formuleringerne i bemærkningerne ikke bliver bindende for analysearbejdet.

Forslag til ændret formulering af almindelige bemærkninger til § 32, stk. 7, (med track changes):

”Der ~~vil blive fastsat forventes, at der fastsættes~~ nærmere regler om en fast overheadsats, der anvendes ved afregning af private friplejeboligleverandørers ~~leveringstilbud~~, hvis afregningsprisen fastsættes på baggrund af beliggenhedskommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger. Med overheadsats forstås de omkostninger forbundet med tilbuddet, der ikke er identificeret som direkte ~~eller øvrige~~ indirekte ~~omkostninger og fællesomkostninger og som dermed ligger udover ældreområdet og~~ Det omfatter ~~bl.a. ældreplejens~~ ressourcestræk på stabsfunktioner som IT, økonomi og HR samt direktion.

Kommunerne vil fortsat skulle fastsætte prisen ud fra kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved at levere ydelsen, men overheadomkostningerne, beregnes som en fast ~~satsprocentdel af de direkte og (øvrige) indirekte omkostninger~~. Overheadsatsen vil blive fastsat på baggrund af et analysearbejde.”

2.6. Ydelsesstøtte til certificerede friplejeboligleverandører

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har noteret sig, at der ifølge forslaget ingen statsstøtteretlige aspekter er i sagen.

2.7. § 35 a, stk. 1

Det fremstår for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som om, der efter forslaget til § 35 a er endog meget begrænsede muligheder for, at et friplejehjem kan afvise en borger. Styrelsen vurderer på den baggrund, at forslaget til § 35 a, stk. 1 potentielt indebærer et ganske betydeligt indgreb i friplejeboligleverandørers ret til fri erhvervsudøvelse, som potentielt kan medføre en barriere for aktørers indtræden eller ekspansion på markedet.

3. **Lov om lokalplejehjem**

Udkastet til lov om lokalplejehjem har givet Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen anledning til en række bemærkninger, som er oplyst i det følgende. Styrelsen bemærker overordnet, at styrelsen navnlig har fokuseret på bemærkninger til den foreslåede bestemmelse i § 9. Styrelsen har i det følgende indsat forslag til justerede formuleringer og bemærkninger hertil. Styrelsen bemærker i den forbindelse, at ændringerne kan medføre behov for at gennemføre konsekvensrettelser. Udbudsretlige bemærkninger til udkastet er fremsendt separat og er ikke indeholdt i det følgende.

Det er styrelsens forståelse, at den kontrolenhed, som foreslås i medfør af udkast til ældrelov, ikke skal have kompetence til at kontrollere afregningspriser efter lov om lokalplejehjem.

3.1. § 1

Det følger af udkast til § 1, at kommunalbestyrelsen kan etablere lokalplejehjem, der har til formål at tilbyde helhedspleje i sammenhængende og rummelige pleje- og omsorgsforløb efter §§ 9 og 10 i ældreloven.

Sammenholdt med udkast til forslag om ændring af friplejeboligloven § 32, hvor formuleringen er ”og ældreloven” hhv. ”§§10, 11 og 14 i ældreloven”, står det ikke klart for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, om hensigten er, at lokalplejehjem og friplejehjem skal kunne levere den samme type af ydelser til borgerne, herunder særligt i forhold til ældrelovens § 9 (helhedspleje) og ældrelovens § 14 (madordning). Styrelsen foreslår på den baggrund, at dette tydeliggøres.

3.2. § 2

Det følger af udkast til § 2, at lokalplejehjem kan tilbyde beboerne at tilkøbe ydelser udover, hvad den enkelte beboer har krav på efter §§ 9 og 10 i ældreloven. Det fremgår videre af udkast til § 2, at lokalplejehjem ikke må tilbyde ydelser eller udvise adfærd, der kan være konkurrenceforvridende eller indebære direkte eller indirekte statsstøtte.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bemærker, at der hverken af de almindelige eller specielle bemærkninger til § 2 fremgår nærmere retningslinjer for kommunernes tilbud om tilkøbsydelser og prisfastsættelse. Det fremgår således alene:

- at lokalplejehjemmet skal påse, at ydelserne ikke erstatter hjælp og pleje, som beboerne er berettigede til efter ældreloven,
- at lokalplejehjemmet ved tilbud om tilkøb af supplerende ydelser kan sætte prisen så højt, at ordningen giver overskud,
- at lokalplejehjemmets bestyrelse skal påse, at prisen for tilkøbsydelser fastsættes således, at der hverken er tale om konkurrenceforvridning eller statsstøtte,
- lokalplejehjem ikke kan tage en pris, der er lavere end markedsprisen for en bestemt ydelse, og at
- lokalplejehjem skal prissætte tilkøbsydelser til markedsprisen (hverken må opkræve en lavere eller højere pris end markedsprisen).

Styrelsen udleder heraf, at der med forslaget i vidt omfang henvises til de almindelige konkurrenceregler og statsstøtteregler. Styrelsen bemærker, at det som minimum bør præciseres i forslaget, hvordan et lokalplejehjem efter de foreslåede regler om lokalplejehjem konkret kan sikre, at lokalplejehjemmet har afdækket, hvad der udgør markedsprisen for en given tillægsydelse.

3.3. § 9

Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens forståelse, at et væsentlig hensyn bag forslaget om lokalplejehjem er, at skabe lige muligheder i konkurrencen mellem friplejehjem og de foreslåede lokalplejehjem. Som følge heraf får lokalplejehjem med forslaget bl.a. mulighed for at tilbyde tilkøbsydelser til borgere, og lokalplejehjem oprettes på et privatretligt

grundlag og drives med de samme frihedsgrader som private friplejehjem. Styrelsen vurderer, at lokalplejehjem bør afregnes på samme måde som friplejehjem, hvis hensigten med lovforslaget er at sikre ligestilling. Hvis lokalplejehjem således får de samme frihedsgrader som private friplejehjem, men ikke afregnes på samme måde som friplejehjem, kan dette således potentielt medføre en fordel for lokalplejehjem i konkurrencen mellem lokalplejehjem og friplejehjem. Dette skyldes, at afregningsprisen fra kommuner – så vidt styrelsen er orienteret – udgør en ganske betydelig andel af indtjeningsgrundlaget for friplejehjem. Styrelsen vurderer, at der bør gælde lige vilkår for henholdsvis lokalplejehjem og friplejehjem i videst mulig omfang.

Styrelsen foreslår på denne baggrund, at der indføres en bestemmelse i lokalplejehjemsloven om fastsættelse af afregningspriser, der svarer til tilsvarende regler i henholdsvis friplejeboligloven og ældreloven. Styrelsen vurderer, at ordlyden af bestemmelserne og lovbemærkninger hertil i videst mulig omfang bør ensrettes på tværs af ældreloven, friplejeboligloven og lokalplejehjemsloven. Styrelsen henviser derfor i det hele til bemærkninger ovenfor vedrørende formulering af bestemmelser og bemærkninger hertil om afregning i ældrelov og friplejeboliglov.

Styrelsen foreslår herudover, at det præciseres i de specielle bemærkninger til § 9, at afregningen overfor lokalplejehjem i videst mulig omfang skal være identisk med eller dog fastsættes på samme vis som afregningen af friplejehjem. En kommune, som eksempelvis både afregner et friplejehjem og et lokalplejehjem, og hvor kommunens tilsvarende tilbud er det samme for henholdsvis friplejehjem og lokalplejehjem, bør dermed afregne friplejehjem og lokalplejehjem med den samme takst eller med en takst, som er fastsat efter tilsvarende regler. På nuværende tidspunkt fremgår det af de specielle bemærkninger, at *”Ved fastsættelsen af disse regler vil det skulle tilstræbes, at afregningen for levering af ydelser i vidt omfang ligner afregningsmodellen for friplejehjem”*. Denne formulering tillader efter styrelsens opfattelse et for vidt rum for fortolkning, hvorefter det ikke på nuværende tidspunkt fremstår sikkert, om regler for afregning i videst mulig omfang bliver ensrettet.

Styrelsen foreslår endelig, at det præciseres i de specielle bemærkninger til § 9, på hvilket grundlag den faste overheadsats skal fastsættes. Styrelsens forståelse er således, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen analysearbejde alene vedrører overheadsats på ældrelovens og friplejeboliglovens område. Dette arbejde omfatter således ikke en særskilt overheadsats til brug for afregning af lokalplejehjem.

Social- bolig- og ældreministeriet
Sendt til post@sm.dk med kopi til mlk@sm.dk

Sagsnr. 2024-5923

LANDSBYGGEFONDEN

Hørings svar fra Landsbyggefonden

Studiestræde 50
1554 København V
Telefon 3376 2000
lbf@lbf.dk
www.lbf.dk
CVR nr. 62 47 54 12

20. september 2024

Udkast til lov om ændring af lov om friplejebolig og lov om almene boliger m.v. (Finansiering af friplejeboliger med lån ydet på grundlag af statsgaranterede obligationer, forhøjelse af årlig ramme, afhændelse af friplejeboliger, sale and lease back aftaler, forbud mod afvisning af borgere, afregning samt ændringer som følge af ældreloven).

Landsbyggefonden har følgende bemærkninger til udkast til lovforslaget:

Præciseringer

Nr. 20 - vedrørende § 67, stk. 6 (lovforslagets § 1)

I bemærkningerne præciseres det, at afhændelsesforbuddet også vil gælde, hvis sælgeren er forbundet med den senere lejer af friplejeboligejendommen, f.eks. hvis den sælgende friplejeboligleverandør er et selskab, og den senere lejer er et andet selskab, og begge selskaber er helt eller delvist kontrolleret af den samme fysiske eller juridiske person. Denne præcisering kunne med fordel indsættes direkte i lovteksten.

Landsbyggefonden lægger til grund, at den offentlige ejendomsvurdering bliver erstattet af markedsværdien i alle lovforslagets relevante fortolkninger og dermed gør sig gældende for tilsagn både før og efter lovforslagets ikrafttræden.

Spekulationshullet skal lukkes effektivt for alle årgange

Nr. 31, 33, 36, 39, 42, 45, 47 (lovforslagets § 3, stk. 2)

Landsbyggefonden har noteret, at der med lovforslaget forhindres, at der kan spekuleres i sale-and-lease-back-modeller, hvilket er særdeles vigtigt.

Derimod er det med lovforslaget ikke forhindret, at der i forbindelse med videresalg kan påføres Landsbyggefonden betydelige ekstraudgifter for byggeri med tilsagn meddelt før 1. juli 2025.

Denne situation kan opstå, hvis friplejeboliger videresælges til en markedspris, der er lavere end den indestående belåning, idet Landsbyggefonden så skal udbetale værdien af merbelåningen i forhold til markedsprisen ved salget.

Lovforslaget § 3, stk. 2 indebærer således en fortsat betydelig økonomisk risiko forbundet med, at fonden skal dække kapitalindskud, servicearealer, del af beboerindskuddet og forskellen på markedsprisen og indestående belåning, for tilsagn meddelt før 1. juli 2025.

Landsbyggefonden finder dette meget bekymrende og anbefaler, at for byggerier med tilsagn før 1. juli 2025 sker en lukning af dette utilsigtede hul i lovgivningen, der potentielt kan føre til meget store udgifter for Landsbyggefonden og af en størrelsesorden, der er væsentlige større end vurderet i det oprindelige lovforslag.

Det er ligeledes bekymrende, at muligheden for sale and lease back aftaler først lukkes ved lovens ikrafttræden den 1. juli 2025. Bestemmelserne bør træde i kraft før. f.eks. ved udgangen af 2024.

Statslån og øgede udgifter til refusion

Bemærkning nr. 3:

Lovforslaget vil desuden medføre forøgede udgifter for Landsbyggefonden til refusion af statens udgifter til ydelsesstøtte.

Efter lovforslagets § 3 skal Landsbyggefonden fortsat dække underskud forbundet med afhændelse af servicearealer for friplejeboliger, som har fået tilsagn før 1. juli 2025. Men Landsbyggefondens mulighed for at finansiere denne udgift ved lånoptagelse, efter lov om almene boliger § 78, stk. 5, ophører pr. 1. juli 2025.

Det er u hensigtsmæssigt, at Landsbyggefonden fortsat pålægges en udgift, når muligheden for at dække denne udgift ved lånoptagelse bortfalder, selvom midlerne i nybyggerifonden

måtte vise sig ikke at være tilstrækkelige.

Med venlig hilsen
LANDSBYGGEFONDEN

Bent Madsen

19. september 2024

Selveje Danmarks høringssvar til udkast om ældreloven, udkast til lov om lokalplejehjem og udkast til lov om ældretilsyn

Selveje Danmark modtog den 22. august og den 23. august 2024 udkast til forslag til ældrelov, udkast til lov om lokalplejehjem, ændring af friplejeboligloven og forslag til lov om ældretilsyn i høring.

Selveje Danmark takker for muligheden for at afgive høringssvar. Selveje Danmark afgiver ét samlet høringssvar for alle tilsendte lovudkast og lovændringer.

Dispositionen for Selveje Danmarks høringssvar er følgende:

1. Generelle bemærkninger til det samlede materiale
2. Specifikke bemærkninger til udkast til ældreloven
3. Specifikke bemærkninger til udkast til lov om lokalplejehjem
4. Specifikke bemærkninger til lov om ældretilsyn
5. Specifikke bemærkninger til ændring af friplejeboligloven og loven om almene boliger mv.

1. Generelle bemærkninger til det samlede materiale

Selveje Danmark bakker grundlæggende op om regeringens ambitioner, at forbedre ældreområdet gennem en højere grad af frihed og tillid til aktørerne på området, transparens og øget selvbestemmelse for borgerne.

Derudover finder vi særligt følgende tiltag positive i høringsmaterialet:

- At der etableres en kontrolenhed under Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.
- At man øger antallet af støttede friplejeboliger i yderområderne.
- At man vil udvikle Plejeoversigten med yderligere informationer, der kan hjælpe borgeren med at tage et oplyst valg ved valg af leverandør af ældrepleje.
- At man vil evaluere, om ældreloven og de øvrige initiativer lever op til de politiske hensigter.
- At det italesættes, at det fortsat vil være muligt både at modtage ydelser efter serviceloven og ældreloven, hvis man har brug herfor.
- At ældretilsynet skal have et øget fokus på dialog og læring.

Til gengæld finder vi også mangler og udfordringer i det samlede høringsmateriale. Det gælder især:

- At der i ældreloven lægges op til, at alder er et tungvejende hensyn (s. 114), når det skal vurderes, om man er i målgruppen for at modtage ydelser i ældreloven.
- At høringsmaterialet mangler blik for udsatte ældre – der bliver ældre tidligere og (også) har andre lidelser end de klassiske ældre.
- At der er mange initiativer, der skævvrider forholdet mellem offentlige og ikke-offentlige aktører på området.
- At udkastet til lov om ældretilsyn mangler blik for, hvordan man skaber læring og dialog.
- At det samlede høringsmateriale mangler en opmærksomhed på, at der også findes selvejende aktører på ældreområdet. Fx skrives friplejehjem som private, selvom der i 2023 kun var tre private friplejehjem og 39 selvejende friplejehjem. Nogle steder står friplejehjem også nævnt som private virksomheder.
- At ældreloven ikke adresserer sammenhængen til sundhedsreform og værdighedsreform, som også er store politiske initiativer, der vedrører mange af de samme mennesker.
- At især lovudkastet til ældretilsyn har mange elementer af 'metodefrihed'. Hvis der skal sikres ordentlig og sammenlignelig kvalitet, så er det nødvendigt, at tilsynene er ensartet på tværs af enheder.

2. Specifikke bemærkninger til udkast til ældreloven

Formål og anvendelsesområde

§2: Loven finder anvendelse for personer, der har nået folkepensionsalderen eller personer, der har behov, der svarer til denne ældre.

§2, stk. 2: Loven finder anvendelse for personer, der ikke har nået folkepensionsalderen, når behovet for pleje og omsorg til varetagelsen af den daglige livsførelse, svarer til det behov, som ældre personer over folkepensionsalderen skal tilbydes efter denne lov.

Selveje Danmark mener:

- At udkastet til en ældrelov har for stort fokus på at vurdere kroppens aldring ud fra alder.
- At lovudkastet mangler blik for, at personer, der lever i udsathed, ældes tidligere end den almene befolkning, ligesom de kan have andre aldringstegn og behov.
- At lovudkastet og bemærkningerne bør adressere og eksemplificere, at aldring under de 67 år også kan skyldes, at man har levet et liv i udsathed.

Baggrund:

- Der er en oversygelighed og overdødelighed hos personer med psykisk sygdom. Et studie har vist, at der i 2015 var ca. 425.000 danskere, der havde en psykiatrisk diagnose. Selvom den forventede levealder for befolkningen generelt er steget gennem mange år, er den forventede levetid for personer med psykisk sygdom stadig 15-20 år kortere end resten af befolkningen. Mennesker med psykisk sygdom kan altså ældes langt før de 67 år. Deres behov vil ofte også adskille sig fra den klassiske ældre i og med, at de har brug for psykosociale indsatser.
- Undersøgelser har vist, at misbrug kan føre til betydelige indvirkninger på aldringsprocessen, og i en alder af 40 år kan ældre med stofmisbrug have behov for et plejeniveau, der svarer til det, der kræves af ikke stofbrugende ældre.

Bemærkninger til §6 i ældreloven:

Kommunalbestyrelsen kan iværksætte eller give tilskud til generelle tilbud med aktiverende og forebyggende sigte.

Selveje Danmark mener:

- At det er positivt, at man tydeligt i lovgivningen udskiller §79 til ældreområdet i §6 i ældreloven.
- At man bør gøre det tydeligt overfor kommunerne, hvordan denne 'udskillelse' skal foregå i praksis.
- At man retter formuleringen i §79 i serviceloven, så det bliver tydeligt, at paragraffen i serviceloven kun er målrettet socialområdet.

- At der er en risiko for, at §79 i serviceloven bliver overset på det sociale område. Det skyldes, at §79 traditionelt bliver behandlet og tildelt midler mv. i ældreudvalgene i kommunerne.

Baggrund:

- I Selveje Danmark har vi længe været bekymret for den udvikling, vi har set vedrørende §79. Tidligere har en lang række civilsamfundsorganisationer, varmestuer, væresteder og socialecafeer været oprettet efter §104 i serviceloven. §104 er en ydelse, som kommunen skal støtte. Men tilbage i foråret 2024 blev de uvisiterede, sociale tilbud bedt om at omlægge sig til §79 tilbud – som er en ydelse, som kommunerne kan støtte. §79 i serviceloven har traditionelt været en 'ældreparagraf', hvor man for eksempel har støttet seniorklubber eller andre tilbud målrettet ældreområdet.

Fejl i bemærkningerne?

I bemærkningerne står der, at man med §6 i ældreloven laver en videreførelse af servicelovens §18, men med redaktionelle ændringer, så bestemmelsen målrettes ældreområdet. Selveje Danmark vil gerne påpege, at det formentlig er en redaktionel fejl. Der bør stå, at det er en videreførelse af §79 (og ikke §18).

Forebyggelse og civilsamfund

§7: Kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger på ældreområdet. Rammerne for arbejdet fastlægges af den enkelte kommunalbestyrelse.

Selveje Danmark mener:

- At der bør være mere forpligtende rammer for samarbejdet mellem kommunen og civilsamfundet.
- At det i højere grad bør sikres, at de midler, der sættes af til civilsamfundet på ældreområdet, bliver indenfor ældreområdet.
- At man får afdækket de lovgivningsmæssige udfordringer, der eksisterer for civilsamfundets muligheder for indsatser på ældreområdet.

Baggrund:

- Der er i dag mange lovgivningsmæssige rammer, der spænder ben for samarbejdet mellem civilsamfund og ældreområdet i kommunerne. Det begrænser civilsamfundets muligheder for, i hvilken udstrækning de kan bidrage på ældreområdet.
- Det er i dag primært op til kommunerne i hvilket omfang, de vil involvere civilsamfundet. Der bør stilles forpligtende nationale krav til, hvordan og i hvilket omfang det skal ske i praksis. Det kunne eksempelvis være, at man ved puljer stiller krav om involvering af civilsamfundet og ikke-offentlige aktører, herunder de selvejende tilbud.

Afregning af private leverandører

§20, stk. 4: Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været højere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været lavere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1 skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen.

Selveje Danmark mener:

- At modellen for efterregulering bygger på en antagelse om en relation mellem to ligestillede parter. Det er ikke tilfældet. Der er tale om, at kommunen står for hele beregningen, og den ikke offentlige aktør har i realiteten ikke indsigt i de kommunale tal. Der bør derfor indledningsvist skelnes mellem de situationer, hvor kommunen har afregnet for lidt og skal efterregulere og de situationer, hvor kommunen har afregnet for meget og vil kræve et beløb tilbagebetalt.
- At modellen som konsekvens af ovenstående bør overvejes nøje i relation til tilbagebetaling. Her vil der i praksis være tale om en situation, hvor den ikke offentlige leverandør gennem et år, i god tro, har leveret velfærd og pleje i henhold til den af kommunen beregnede takst. Ydelsen er således leveret, og de allokerede midler anvendt – hvordan skal det ikke-offentlige tilbud genanskaffe de anvendte midler? Der ligger således i modellen en risiko for, at ikke offentlige plejehjem risikerer at gå konkurs alene som konsekvens af fejlagtige kommunale beregninger.
- At man bør skele til det romerretlige princip *Condictio indebiti*, hvorefter tilbagebetaling af et for stort modtaget beløb kan afvises, hvis modtageren har været i god tro, og tilbagebetalingen er unødigt byrdefuld.
- At man – såfremt man ønsker at fastholde et krav om tilbagebetaling fra plejehjemmet til kommunen – bør starte med en model, hvor man i tre år overvåger udviklingen i takster, efterberegninger og afvigelser. Med afsæt i de erfaringer, det bibringer, kan man lægge sig fast på en rimelig og for alle parter fair model.

Baggrund:

Mange ikke-offentlige aktører har i mange år oplevet udfordringer med kommunernes afregning af ydelser. Det betyder, at mange er blevet underbetalt og har haft svært ved at opretholde deres høje kvalitet af serviceydelser. Selv meget små beløb gør i det store regnskab på et plejehjem en kæmpe forskel. For eksempel kan 20 kroners forskel i døgn takst på et plejehjem med 70 beboere betyde over 500.000 kroners forskel i budgettet.

Selvejende friplejehjem er non-profit. For de fleste løber budgetterne lige rundt, og der leveres velfærd for stort set alle midler. Der bliver langsomt sparet op til større investeringer, så der for eksempel er råd til bygningsreparationer.

Men det betyder også, at ikke-offentlige aktører er meget sårbare overfor at skulle efterbetale en kommune, der har betalt for høj en takst. Det er derfor relevant, at man, inden man lægger sig fast på en model for efterbetaling, undersøger, hvordan den nye praksis med kontrolenhed og efterberegninger fungerer i praksis.

Plejeoversigten

§27, stk. 2: Plejeoversigten skal indeholde oplysninger om følgende enheder: 1) Kommunale og private tilbud om plejehjem, jf. §46. 2.

Selveje Danmark mener:

- At det er positivt, at man udvider og forbedrer plejehjemsoversigten.
- At det er vigtigt, at man forbedrer mulighederne for at holde oversigten opdateret.
- At man med fordel kan forbedre oversigten ved at forbedre søgefunktionen. Ligesom det bør være muligt at søge på ejerskabsform.
- At plejeoversigtens kategorier til plejehjem skal forbedres og gøres mere retvisende, end den er i dag.
- At man med fordel kan fortsætte med at registrere sygefravær på Plejeoversigten, men data bør være sammenligneligt. Desuden bør det overvejes, at der skal fremgå to tal. Så man både kan se generelt sygefravær – og sygefraværet, hvor man har fratrukket langtidssygemeldinger.

Baggrund:

- Det er i dag ikke alle plejehjem, der selv kan opdatere Plejehjemsoversigten. I nogle kommuner er det besluttet, at den skal opdateres fra centralt hold. Det bør være lettere for alle plejehjem selv at opdatere hjemmesiden.
- Søgefunktionen på Plejehjemsoversigten i dag er begrænset til at søge på kommune og navn på plejehjem. Man kan forbedre brugervenligheden, hvis man gør det lettere at søge og sortere, ligesom man kender fra for eksempel boligsider. Det bør også være muligt at søge på ejerskabsform.
- I dag kan man vælge mellem forskellige kategorier til plejehjem (kommunal, selvejende, privat, friplejehjem). Plejeoversigten bør tydeliggøre, hvad de forskellige ejerskabsformer betyder i praksis. Det behov bliver kun større med udvidelsen af plejehjemstyper, hvor Lokalplejehjem også kommer på markedet.
- I dag registreres sygefravær på Plejehjemsoversigten for de enkelte plejehjem. Men opgørelsen er ikke ensartet og gør det svært at sammenligne sygefravær på tværs. For eksempel er nogle tal i dage og nogle er i procent ydermere er nogle tal omregnet til fuldtidsstillinger og andre i antal medarbejdere. Derfor er det vigtigt, at de tal og data, som man tilføjer på portalen, er sammenlignelige. Desuden er der mange plejehjem, der synes, at den nuværende registrering af sygefravær bliver misvisende, fordi langtidssygemeldinger også indgår.

Det er i lovudkastets bemærkninger beskrevet, at udvidelsen af Plejehjemsoversigten vil medføre nye registreringer og dermed øget administration i kommunerne, samt at de økonomiske konsekvenser skal forhandles med KL.

Selveje Danmark mener:

- At det er vigtigt, at man sikrer, at alle leverandører bliver kompenseret for den ekstraopgave, der vil blive pålagt med en udvidelse af Plejehjemsoversigten. Midlerne bør øremærkes til aktørerne og ikke blot gå til kommunerne over bloktilskuddet.
- At hvis man ikke kan lykkes med ovenstående, så skal kommunerne dokumentere, hvordan midlerne er kommet videre til ikke-offentlige aktører – enten gennem en øget takst eller en engangsbetaling.

Baggrund:

- Selveje Danmark har mange erfaringer med, at man kompenserer kommunerne for udgifter ved at tilføre midler over bloktilskuddet med en forventning om, at midlerne kommer videre til aktørerne på området. Men den compensation kommer ikke videre til de ikke-offentlige aktører.

3. Specifikke bemærkninger til udkast til lov om lokalplejehjem

Opgaver

§1, stk. 2: Kommunalbestyrelsen udøver anvisningsretten til lokalplejehjem efter §54, stk. 1 i almenboligloven.

Selveje Danmark mener:

- At det er konkurrenceforvridende, at kommunen får anvisningsretten til pladserne.
- At de nye Lokalplejehjem får en uretmæssig stor konkurrencefordel. Nyetablerede friplejehjem har store udgifter de første år, fordi plejehjemmet ikke har alle pladserne fyldt op.
- At man bør afregne lokalplejehjemmene efter deres faktisk belægningsprocent. Det giver et incitament til at få fuld belægning på plejehjemmet og ligestiller i højere grad Lokalplejehjem og friplejehjem.

Baggrund:

- Der er store udgifter forbundet med etablering af friplejehjem. Et nyt friplejehjem vil ofte ikke have alle lejligheder udlejet fra start. Det skyldes ofte, at en ny leder af et friplejehjem løbende skal have ansat det rette personale, men også fordi man på kort tid skal lære de nye beboere og deres behov at kende. Det betyder, at man i starten af etableringen af et friplejehjem vil have en del lejligheder, som man ikke får husleje fra.
- Lovforslaget, hvor kommunen får anvisningsretten til pladserne på Lokalplejehjem, vil i praksis betyde, at man stiller Lokalplejehjemmene meget bedre end friplejehjem. Lokalplejehjem vil nemlig få betaling for fuld belægning fra første dag – på trods af, at det ikke vil være fuldt belagt.
- Det er en stor konkurrencefordel for Lokalplejehjemmene, da den økonomiske besparelse for Lokalplejehjemmene isoleret set – og sammen med andre elementer i lovforslaget – vil gøre det lettere at drive et Lokalplejehjem.

Etablering:

§3: Et lokalplejehjem skal etableres efter reglerne herom i lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven) som et aktieselskab, der ejes af en eller flere kommuner.

Selveje Danmark mener:

- At det skævvrider forholdet mellem Lokalplejehjem og ikke-offentlige plejehjem, at man ved omdannelsen af eksisterende kommunale plejehjem til lokalplejehjem overdrager alle eksisterende aktiver.

- At det skævrider forholdet mellem Lokalplejehjem og ikke-offentlige plejehjem, at kommunen tilvejebringer al nødvendig inventar til nye Lokalplejehjem – også selvom det indføres som et apportindskud.
- At der skal være krav om genberegning af taksten, hvis kommunalbestyrelsen vælger at foretage kapitalforhøjelse til Lokalplejehjemmet jf. selskabslovens §§153-177.

Baggrund:

- Det er en grundlæggende udfordring, at man både ved omlægning og etablering af nye Lokalplejehjem giver så meget økonomisk støtte. Det giver store konkurrencemæssige fordele for Lokalplejehjem. Friplejehjem skal selv finansiere inventar, udstyr mv. i opstarten af nye plejehjem og skal derfor hente de penge ind i starten af driften af et plejehjem for ikke at gå i underskud.
- Ovenstående udfordring kombineret med øvrige elementer i lovgivningen, for eksempel kommunens betaling af tomgangsleje, er samlet med til at give Lokalplejehjemmene en stor driftsmæssig fordel sammenlignet med ikke-kommunale aktører.

Ledelse m.v.

§4: Aktieselskabets øverste myndighed er generalforsamlingen, der består af selskabets ejer ejere. I lovudkastets bemærkninger står der, at generalforsamlingen kan fastsætte en særlig profil på lokalplejehjemmet, f.eks. målrettet udsatte ældre, have fokus på demens, kultur eller lignende.

Selveje Danmark mener:

- Det er uklart, hvordan lovudkastets bemærkninger i forhold til særlige profiler på lokalplejehjem hænger sammen med den manglende mulighed for at afvise borgere. Som det på nuværende tidspunkt er beskrevet i lovudkastet om friplejeboliger §35a.

§5, stk. 4: Generalforsamlingen fastsætter niveauet for vederlag til bestyrelsesmedlemmer. :

Selveje Danmark mener:

- At professionelle bestyrelser ikke (nødvendigvis) hænger sammen med modtagelsen af vederlag.
- At der er en risiko for at ødelægge rekrutteringen af frivillige, egnede kandidater til frivillige bestyrelser, hvis lønnede poster i andre sektorer tiltrækker.
- At der er en risiko for at kompromittere, ikke bare civilsamfundets økonomi, men også civilsamfundets værdier og sammenhængskraft på langt sigt, hvis man indfører vederlag for bestyrelsesarbejde.

Baggrund:

- En professionel bestyrelse er ikke en bestyrelse, der får vederlag. Professionelle bestyrelser er engagerede bestyrelser, ofte fra civilsamfundet, der brænder for at gøre en forskel for det tilbud, de repræsenterer, forstår deres rolle og formår at løfte den i overensstemmelse med de krav, der stilles til den pågældende organisation.
- I civilsamfundet eksisterer tusindevis af ulønnede professionelle bestyrelser – de driver vores plejehjem, vores idrætsforeninger og vores kulturliv.
- Ved at indføre vederlag til bestyrelsesmedlemmer på lokalplejehjem, og ved at gøre det med en argumentation om at bestyrelsen skal være ”professionel”, sidestiller lovforslaget ”vederlag” og ”professionalisme”.
- Selveje Danmark ser, at det dels vil udgøre en økonomisk byrde for de nye lokalplejehjem, men på langt sigt også at det indeholder en langt større risiko. Risikoen for at de mange frivillige bestyrelser i vores civilsamfund vil få samme forventning om løn. En forventning, der potentielt kan rive det økonomiske fundament væk under en lang række foreninger – alternativt gøre det meget vanskeligt for dem at rekruttere nye medlemmer til deres bestyrelser.

§7: Ældreministeren fastsætter regler om, at en kommune kan varetage administrative opgaver for et lokalplejehjem, herunder om lokalplejehjemets betaling herfor.

Selveje Danmark mener:

- At det kan være vanskeligt i praksis at udregne, hvad en fair pris for administrative opgaver er, hvorfor der som minimum må opstilles en helt fast model for beregningen af overhead, herunder hvilke omkostninger der indgår og hvilke der ikke indgår.
- At der er en risiko for at man indirekte giver Lokalplejehjem en økonomisk fordel, fordi de administrative opgaver kan være vanskelige at sætte en markedspris på.
- At ikke-offentlige aktører på området også kan varetage opgaver for Lokalplejehjem.
- At det skal være muligt at klage over – og få undersøgt om en kommunes opgavevaretagelse for Lokalplejehjem foregår på markedsvilkår. Opgaven kunne eventuelt placeres i den nye kontrolenhed.
- At der i takstudregningen for Lokalplejehjem skal tages højde for, at nogle opgaver varetages af kommunen.
- At lokalplejehjem og friplejehjem ikke skal have samme overheadsats som friplejehjem, såfremt Lokalplejehjemmet får leveret ydelser af kommunerne. For eksempel er det beskrevet i bemærkningerne til §8, at kommunerne bl.a. kan stå for bygningsvedligehold, opkrævning af beboerbetaling m.v. på lokalplejehjem

Baggrund:

Det er vanskeligt for kommuner at udregne markedspriser for ydelser, da forvaltninger kan have svært ved at isolere udgifter fra hinanden. Der er heller ingen krav til kommuner om regnskaber, hvilket betyder, at der er mange opgaver i kommunerne, som vi reelt ikke ved, hvad koster. Det skal i øvrigt bemærkes at der i dag er ekstreme forskellige i kommunernes beregning af overheadsatsen. De varierer i praksis mellem 20 procent og helt ned til 1 procent. Ofte variationer, der afspejler om kommunen er modtager af overheadsatsen eller om det skal betales.

Det må således også forventes, at det vil være vanskeligt for kommunerne at sætte pris på bestemte administrative opgaver, og det derfor vil blive konkurrenceforvridende med friplejehjem, der enten selv skal varetage opgaven eller købe den andetsteds til markedspris.

Det foreslås i bemærkningerne til lovforslaget, at man benytter samme overheadsats til Lokalplejehjem, som man aftaler til friplejeboligleverandører. Men det vil skævvride forholdet mellem Lokalplejehjem og friplejehjem, hvis Lokalplejehjemmet får leveret ydelser af kommunen, som ellers ville være en del af overheadsatsen.

Lokaler

§8: Lokalplejehjem drives i lokaler, der er etableret efter §5, stk. 2, i lov om almene boliger mv. eller §44 i ældreloven. I lovudkastets bemærkninger står der, at kommunalbestyrelsen vil drifte og vedligeholde bygningen, opkræve beboerbetalning mv.

Selveje Danmark mener:

- At det skævvrider forholdet mellem Lokalplejehjem og friplejehjem, at der lægges op til, at kommunalbestyrelsen drifter og vedligeholder bygningen, opkræver beboerbetalning mv.
- At Lokalplejehjem selv bør stå for vedligehold af bygning, opkrævning af beboerbetalning mv. eller skal betale en anden leverandør for den opgave.
- At det fraregnes Lokalplejehjemets takst, hvis det fastholdes, at det er en kommunal ydelse for Lokalplejehjemmet at drifte og vedligeholde bygning mv.

Baggrund:

- Der lægges i lovudkastet omkring lokalplejehjem generelt op til en ligestilling mellem tilbuddene på området, herunder at regulere lokalplejehjem på samme vis som friplejeboliger. Men der kan være store udgifter forbundet med vedligehold af bygninger mv. Midler som friplejehjem vil skulle finde i deres budget – og midler som lokalplejehjem ikke skal finde i deres budget, fordi kommunen har ansvaret for den del.

Afregning, regnskabsaflægning, lånoptagning m.v.:

§9: Ældreministeren sætter regler om afregning for den hjælp og støtte, som et lokalplejehjem skal levere, herunder om kommunalbestyrelsen fastsættelse af afregningspriser, anvendelse af en fast overheadsats, efterregulering og efterbetaling af afregningspriser.

Selveje Danmark mener:

- At det er vigtigt, at lokalplejehjemmenes afregningspris, ligesom friplejeboligleverandørernes afregningspriser, tager afsæt i de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger for den enkelte kommunes drift af tilsvarende tilbud.
- At lokalplejehjemmenes afregningspris skal tage højde for de – hvis de fastholdes – øvrige fordele, som man giver lokalplejehjem i forhold til f.eks. tomgangsleje, inventar og øvrig støtte fra kommunen.
- At lokalplejehjem ikke automatisk får samme takst som friplejehjem, da der i lovudkastet er forskel på, hvilke udgifter Lokalplejehjem og friplejehjem afholder.

Baggrund:

- I lovudkastet til lokalplejehjem er der flere indsatser, der kan skævvride forholdet mellem lokalplejehjem og friplejehjem.
- For eksempel står der i lovbemærkningerne, at man ved omlægning fra et kommunalt plejehjem til lokalplejehjem overdrager IT udstyr, inventar mv. Det er udgifter, som friplejehjem selv afholder.
- Derfor er det vigtigt, at man ved udregningen af taksten for Lokalplejehjem er opmærksom, at de ikke nødvendigvis afholder samme udgifter som friplejehjem, så det undgås, at lokalplejehjem bliver overkompenseret i forhold til deres faktiske omkostninger.

4. Specifikke bemærkninger til udkast til lov om ældretilsyn

Formål og opgaver:

§1: Ældretilsynet har til formål at støtte de omfattende plejeenheder.

Selveje Danmark mener:

- Selveje Danmark bakker op om tilsynets formål, som ønskes opnået gennem læringsorienteret dialog. Men det er lidt uklart i lovgivningen, hvordan læringsperspektivet er tiltænkt i praksis.
- Selveje Danmark synes, at man skal skrive klarere ind i lovgivningen, at de tilsynsførende har et ansvar for, at tilsyn bliver med læring i fokus og ikke kontrol.
- Selveje Danmark vil opfordre til, at man har et større fokus på forebyggelse, så Ældrelinjen for eksempel også kan bruges til konkret rådgivning – og ikke kun ved mistanke om bekymrende adfærd.

Baggrund:

- Selveje Danmark har arbejdet indgående med tilsynsområdet de sidste par år. Noget af det som vores medlemsorganisationer særligt har fremhævet og oplevet som negativt, er de tilsynsførendes store fokus på dokumentation og manglende fokus på dialog.

Koordineret indsats indenfor rådgivning og sparring:

§4: Ældretilsynet koordinerer og iværksætter indsatsen vedr. rådgivning og sparring.

Selveje Danmark mener:

- At det bør fremhæves i lovtæksten, at ældretilsynet har ansvaret for at koordinere tilsynsrapporten, som finder sted efter et samtilsyn.
- At der kun bør udarbejdes én tilsynsrapport efter et samtilsyn.

Baggrund:

- Formålet med samtilsyn er at sikre færre afbrydelser i praksis og udrydde modsatrettede krav fra forskellige tilsynsmyndigheder, men i lovudkastet lægges der ikke tydeligt op til, hvordan man vil sikre sig imod det.

Ældrelinjen

§5: Ældretilsynet skal i hver af de kommuner, som varetager funktionen som ældretilsyn, have en let, tilgængelig og direkte indgang (Ældrelinjen), hvor ældre, pårørende, personale og andre kan henvende sig anonymt om bekymrende forhold i en plejeenhed.

Selveje Danmark mener:

- At Ældrelinjen bør kunne modtage andet end bekymrende forhold i ældreplejen, så tilsyn har et større fokus på forebyggelse og derved tidligere kan sætte ind med støtte og rådgivning.
- At det er for risikabelt at lade tre forskellige ældretilsyn have metodefrihed i forhold til udformningen af Ældrelinjen - der bør være en ensartet praksis på tværs.
- At det bør overvejes, hvordan man indenfor retmæssige rammer kan orientere plejeenheder, hvis Ældrelinjen hører om udfordringer, så man kan arbejde mere forebyggende.

Baggrund:

- Personale i ældreplejen mangler et sted at kunne gå hen for at få rådgivning, hvis de oplever sig magtesløse i en situation. Det kan være svært at opsøge relevant rådgivning mv., hvis man er nervøs for tilsyn, repressalier og pressehistorier. Hvis der oprettes en Ældrelinje, der er koblet op på tilsynene, vil det give personalet en let adgang til (anonym) rådgivning og derved også muligheden for at kunne rette op på en uønsket praksis, inden det går udover plejen og kvaliteten i en enhed.
- Ældrelinjen skal have ensartet praksis på tværs, så man ikke risikerer forskelle i rådgivning og kvalitet.

Fejl i bemærkninger på s. 70?

Ældrelinjen omtales midt s. 70 som en Pleje- og omsorgslineje.

Opstartsmøde

§6. Ældretilsynet afholder opstartsmøde senest 3-6 måneder efter, at en ny plejeenhed har registreret sig i Plejeoversigten.

Selveje Danmark mener:

- At det bør præciseres i lovteksten, at man i opstartsperioden kun kan få et opstartsbesøg og ikke nogle af de øvrige tilsynsbesøg.
- At opstartsmødet bør være ensartet på tværs af ældretilsyn.
- At opstartsmødet bør være for den enkelte enhed og ikke flere enheder på samme tid.
- At man i stedet kan holde 'informationsmøder' om tilsyn for en bredere skare, hvor det kan være muligt at stille spørgsmål til tilsynsførende.

Baggrund:

- Selveje Danmark bakker op om forslaget om et opstartsbesøg, som der også er praksis for i dag. Det bør dog præciseres, at man i opstartsperioden ikke modtager ordinære tilsynsbesøg.

- Det er vigtigt med ensartethed på tværs af ældretilsynet og ikke 'metodefrihed', som der lægges op til i lovudkastet. Det skal være sammenligneligt for tilbud på tværs af landet, så man sikrer, at alle får den samme viden og rådgivning, som de har behov for.
- Det vil være u hensigtsmæssigt at slå flere enheder sammen til samme opstartsmøde, da det vil betyde en meget overordnet indflyvning til tilsyn for det nyetablerede tilbud. Til gengæld vil det være en god idé løbende at holde informationsmøder om tilsyn, som en større gruppe kan deltage i. Det har Selveje Danmark med stor succes afholdt i samarbejde med Styrelsen for Patientsikkerhed over de seneste tre år med.

Tilsyn med kvalitet i helhedsplejen

§7, stk. 4: Ældretilsynet orienterer mundtligt plejeenheden om de væsentligste observationer og konklusioner i tilsynet efter stk. 2 samt om vurderingen af kvalitet i helhedsplejen med henblik på idalog og at fremme læring i plejeenheden. Ældretilsynet udfærdiger en skriftlig opsamling på tilsynet på baggrund af den mundtlige orientering.

Selveje Danmark mener:

- At lovudkastet bør gøre det tydeligt, at Ældretilsynet ved samtilsyn skal koordinere én fælles tilsynsrapport.
- At det bør være muligt for plejeenheden at komme med deres bemærkninger i en tilsynsrapport, såfremt der er uoverensstemmelser.

Baggrund:

- Formålet med samtilsyn er at undgå modsatrettede krav fra tilsynsmyndigheder. Hvis der fremover vil blive udarbejdet selvstændige tilsynsrapporter, imødekommes udfordringen med flere tilsyn ikke ved et samtilsyn. Derfor bør der laves én samlet tilsynsrapport ved samtilsyn, så det sikres, at der ikke er modsatrettede krav til plejeenheden, som de ikke ved, hvordan de skal vægte i forhold til hinanden.
- Mange af Selveje Danmarks medlemmer har oplevet ikke at blive lyttet til, når der har været tilsyn. Derfor bør det skrives ind i tilsynsrapporten, hvis en enhed har haft indsigelser. Det er især vigtigt, da enheder, jf. lovbemærkningerne, ikke har muligheden for at påklage en afgørelse om sanktion.

Vurdering af kvalitet i helhedsplejen

§9: Ældretilsynet påser og vurderer kvalitet i helhedsplejen.

I bemærkninger til paragraffen står der, at man vil anvende et vurderingskoncept som udgangspunkt for dialog og til vurdering af kvaliteten i helhedsplejen.

Selveje Danmark mener:

- At det er vigtigt, at vurderingskonceptet, som udgangspunkt for dialog, hedder noget andet, så konceptet tydeliggør, at det primært handler om dialog, læring og kvalitet.
- At ældretilsynet ikke bør gives metodefrihed i forhold til at tilrettelægge og udføre et reaktivt tilsyn.

Baggrund:

- Man bør være nysgerrig på de efterfaringer, man har fra 'vurderingskonceptet' (Kvalitetsmodellen) fra Socialtilsynet. Her har det vist sig tydeligt, at det vigtigt, at konceptet målrettes den type tilbud, der gås tilsyn hos, ligesom kompetencerne hos de tilsynsførende er afgørende for tilsynets kvalitet. Det er vigtigt med en vejledning, der knytter sig til konceptet, der ligger klar fra tilsynets start.

Sundhedsstyrelsens tværgående rolle i forhold til ældretilsynet

§16: Sundhedsstyrelsen faciliterer, at viden og praksis på tværs af de kommuner, som varetager opgaven som ældretilsyn, koordineres og ajourføres.

Selveje Danmark mener:

- At det bør være Sundhedsstyrelsen, der varetager opgaven med Ældretilsynet.

Baggrund:

- Det står i bemærkningerne til lovudkastet, at Sundhedsstyrelsen skal facilitere, at viden og praksis på tværs af de pågældende ældretilsynskommuner koordineres og ajourføres. Det virker som en bureaukratisk løsning at indsætte kommunerne som 'mellemlid' fremfor at lade Sundhedsstyrelsen have opgaven.
- Sundhedsstyrelsen har mange erfaringer med tilsyn. Det er også Sundhedsstyrelsen, der står for rejsehold og undervisning på ældreområdet.
- Meget af kritikken af de kommunale tilsyn har gået på, at kommunerne fører tilsyn med sig selv. Hvordan vil man sikre et uvildigt tilsyn på Lokalplejehjem i de situationer, hvor flere kommuner går sammen om ét plejehjem?
- Med ældretilsynet lægger man nu op til, at tilsynet fortsat skal forankres i kommunerne. Det er ærgerligt, at man ikke tænker indsatserne i ældreplejen bedre sammen, således at Sundhedsstyrelsen har det samlede ansvar for (alle) tilsyn på ældreområdet og samtidig står for rådgivning og undervisning. Det vil sikre en bedre sammenhæng mellem de forskellige indsatser på ældreområdet, sådan som det også er beskevet i lovbemærkningerne.

Lovbemærkninger: 2.2. Samtilsyn på plejehjem

Det har været lovgivers oprindelige hensigt, at sammentænke Styrelsen for Patientsikkerheds ældretilsyn med det sundhedsfaglige tilsyn med behandlingssteder.

Selveje Danmark mener:

- At det tværkommunale ældretilsyn og sundhedstilsynet skal sammenlægges til ét tilsyn på ældreområdet.

Baggrund:

- Selveje Danmark har i sommeren 2023 undersøgt ikke-offentlige plejehjems oplevelse af tilsyn. Mange oplevede meget store overlap mellem ældretilsynet og sundhedstilsynet. Ligesom mange ønskede, at de to tilsyn blev slået sammen.
- Derfor undrer det Selveje Danmark, at man laver samtilsyn, men ikke slår de to mest oplagte tilsyn sammen, hvilket, jf. lovudkastets bemærkninger, har været lovgivers oprindelige hensigt.

5. Specifikke bemærkninger til lovudkast om ændring af friplejeboligloven og lov om almene boliger mv.

Punkt 6-7. Vedr. §11a og 19a, støttede friplejeboliger og statslig garanti

Selveje Danmark mener:

- At det er positivt, at det foreslås, at rammerne for etablering af støttede friplejeboliger forbedres ved, at friplejeboliger omfattes af en ordning med 100 pct. statsgaranterede lån og obligationer, som svarer til den ordning, der gælder for almene boliger.
- At det ikke bør være en ændring, der kun gælder udenfor de større byerområder.
- At der er en meget enkel måde at muliggøre finansiering af friplejeboliger i videre omfang, end det er tilfældet i dag. Det kan gøres ved at fjerne det eksisterende loft på 75 pct. på statsgarantien, så der igen kan stilles garanti op til 100 pct. og ydermere inkludere servicearealerne.
- At det er uhensigtsmæssigt, at der ved siden af ordningen med 100 pct. statsgaranti skal varetages og vedligeholdes en ordning for ca. 40 boliger med max. 75 pct. garanti. Selveje Danmark foreslår derfor, at den generelle ordning udvides til at omfatte alle friplejeboliger i hele landet, navnlig fordi de eksisterende friplejeboliger i de større byer ifølge lovudkastet omfattes af ordningen med 100 pct. statsgaranti i forbindelse med refinansiering.

Baggrund:

- Selveje Danmarks medlemmer oplever, at markedsvilkårene for etablering af ustøttede friplejeboliger er svær i hele landet – også i de større byer.
- Når Social- og boligministeriet selv har vanskeligt ved at finde en tilstrækkelig gangbar og retfærdig afgrænsning af nøjagtig hvilke områder, der skal omfattes af en ordning med 100 pct. statsgaranterede lån, hænger det formodentlig sammen med, at det generelt har været svært at opføre ikke blot friplejehjem, men også almene boliger over hele landet.

Punkt 18. Vedr. §35a.

Selveje Danmark mener:

- At det fortsat skal være muligt for friplejeboliger at afvise personer, der er visiteret til en plejebolig med andre begrundelser end dem, der er beskrevet i lovudkastet.
- At det bør være muligt for friplejehjem at afvise borgere, hvis man ikke kan blive enig med kommunen om en takst for borgeren. Det skal her understreges, at et friplejehjem er en selvstændig økonomisk enhed, der skal hænge sammen. Derfor må noget så centralt som sammensætningen af ældre på plejehjemmet være et element, som friplejehjemmet har indflydelse på.

- At undtagelsesbetemmelserne i lovudkastet er for vagt formuleret og kræver mere uddybning i lovbemærkningerne.
- At det skal fremgå mere klart, hvordan bestemmelsen hænger sammen med, at man samtidig ønsker at bakke op om mere profilorienterede plejehjem, jf. lov om lokalplejehjem.
- At bestemmelsen risikerer at ødelægge muligheden for at lave mere sociale plejehjem. Altså plejehjem for udsatte, der har levet et liv med misbrug og psykiatriske lidelser.

Baggrund:

- I dag afviser friplejehjem sjældent borgere. Men det kan være et anvendeligt redskab i situationer, hvor man for eksempel har specialiseret sig til at varetage specifikke grupper af ældre. Selveje Danmark har for eksempel medlemmer, der har indrettet dele af plejehjem til mennesker, der har levet i udsathed og/eller haft et misbrug. Hvis en af de pladser bliver ledige, vil det ikke være hensigtsmæssigt at placere en ældre, der ikke har den baggrund.
- I dag ser vi en stigning i antallet af mennesker, der har levet i hjemløshed og/eller med et misbrug, der får behov for plejehjemspladser. I dag giver friplejeboligloven leverandører muligheden for at lave særlige tilbud til denne gruppe. Hvis friplejehjem fremover skal sige ja til alle ældre, der er visiteret til en plejebolig, kan det blive vanskeligt at oprette særlige 'profil-plejehjem'.

2.5.2. Social-, Bolig- og Ældreministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Afregningspriser.

Selveje Danmarks bemærkninger er de samme som under *specifikke bemærkninger til lovudkastet til ældreloven*.

Der foreslås indført krav om, at kommunalbestyrelsen skal genberegne afregningspriserne for friplejehjem mindst en gang om året i forbindelse med årsregnskab. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været højere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1, skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været lavere end den fastsatte afregningspris efter stk. 1 skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsen forskellen.

Selveje Danmark mener:

- At det bør tydeliggøres i lovudkastet, hvad der menes med 'i forbindelse med'. Man kunne f.eks. tilføje "senest en måned efter årsregnskabet".
- At det bør tydeliggøres, hvornår efterreguleringen skal træde i kraft.
- At modellen for efterbetaling bør overvåges nøje, så den ikke risikerer at forårsage konkurser hos de ikke offentlige aktører.

- At man bør starte med en model, hvor man overvåger udviklingen i takster, efterberegninger og afvigelser, så man får en fornemmelse af omfanget, inden man lægger sig fast på en model for efterbetaling.

Baggrund:

- Mange ikke-offentlige aktører har i mange år oplevet udfordringer med kommunernes afregning af ydelser. Det betyder, at mange er blevet underbetalt og har haft svært ved at opretholde deres høje kvalitet af serviceydelser. Selv meget små beløb gør i det store regnskab på et plejehjem en kæmpe forskel. For eksempel kan 20 kroners forskel i døgntakst på et plejehjem med 70 beboere betyde over 500.000 kroners forskel i budgettet.
- Selvejende friplejehjem er non-profit. For de fleste løber budgetterne lige rundt. Der bliver langsomt sparet op til større investeringer, så der for eksempel er råd til bygningsreparationer.
- Men det betyder også, at ikke-offentlige aktører er meget sårbare overfor at skulle efterbetale en kommune, der har betalt for høj en takst. Det er derfor relevant, at man, inden man lægger sig fast på en model for efterbetaling, undersøger, hvordan den nye praksis med kontrolenhed og efterberegninger fungerer i praksis.

Til nr. 2

Reference til ældrelovens §10.

Selveje Danmark mener:

- At referencen omkring alder for at få ydelser efter ældreloven ikke tager højde for mennesker, der har levet i udsathed, som ældes langt tidligere, og hvis alderdom kan vise sig med andre alderdomstegn.
- At formuleringen i friplejeboligloven bør rettes til, så alder ikke bliver et tungvejende hensyn. Følgende formulering bør rettes til, så den også omfatter udsatte ældre: ”at tilbuddet også kan tilbydes til personer, der ikke har nået folkepensionsalderen, når det efter en samlet vurdering af personens livssituation vurderes, at behovet for pleje og omsorg til varetagelsen af den daglige livsførelse, der svarer til det behov som ældre personer over folkepensionsalderen vil tilbydes efter ældreloven”, s. 48-49.

Baggrund: (Samme baggrund som under ældreloven).

- Der er en oversygelighed og overdødelighed hos personer med psykisk sygdom. Et studie har vist, at der i 2015 var ca. 425.000 danskere, der havde en psykiatrisk diagnose. Selvom den forventede levealder for befolkningen generelt er steget gennem mange år, er den forventede levetid for personer med psykisk sygdom stadig 15-20 år kortere end resten af befolkningen. De bliver altså ældre langt før de 67 år. Deres behov vil ofte også adskille sig fra den klassiske ældre i og med de har brug for psykosociale indsatser.

- Undersøgelser har vist, at misbrug kan føre til betydelige indvirkninger på aldringsprocessen, og i en alder af 40 år kan ældre med stofmisbrug have behov for et plejeniveau, der svarer til det, der kræves af ikke stofbrugende ældre.

Selveje Danmark står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående skulle give anledning til spørgsmål.

Med venlig hilsen

Jon Krog
Direktør, Selveje Danmark

Social- og Boligministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

22. oktober 2024

Att: Mikael Lynnerup Kristensen

Selveje Danmarks høringssvar til supplerende høring over lovforslag om ændring af friplejeboligloven.

Selveje Danmark takker for muligheden for at afgive supplerede høringssvar. Selveje Danmark afgiver høringssvar vedrørende en ny geografiske afgrænsning af statsgarantien og delrammen på 41 støttede friplejeboliger årligt.

Selveje Danmarks høringssvar til den supplerende høring er som udgangspunkt ikke væsensforskelligt fra vores tidligere samlede høringssvar til udkast om ældreloven, udkast til lov om lokalplejehjem og udkast til lov om ældretilsyn, da den alternative geografiske afgrænsning for statsgarantien og delrammen på 41 støttede friplejeboliger årligt, ikke ændrer på nedenstående perspektiver.

Derfor genfremsender Selveje Danmark den del af vores oprindelige høringssvar, der vedrører de specifikke bemærkninger til lovudkast om ændring af friplejeboligloven og lov om almene boliger mv. med få tilføjelser som høringssvar på den supplerende høring.

1. Specifikke bemærkninger til lovudkast om ændring af friplejeboligloven og lov om almene boliger mv.

Punkt 6-7. Vedr. §11a og 19a, støttede friplejeboliger og statslig garanti

Selveje Danmark mener:

- At det er positivt, at det foreslås, at rammerne for etablering af støttede friplejeboliger forbedres ved, at friplejeboliger omfattes af en ordning med 100 pct. statsgaranterede lån og obligationer, som svarer til den ordning, der gælder for almene boliger.

- At det ikke bør være en ændring, der kun gælder for den alternative geografiske afgrænsning, hvor statsgarantien på 100 pct. omfatter land- og oplandskommuner efter Danmarks Statistiks afgrænsning, dog ikke byer med mere end 20.000 indbyggere.
- At der er en meget enkel måde at muliggøre finansiering af friplejeboliger i videre omfang, end det er tilfældet i dag. Det kan gøres ved at fjerne det eksisterende loft på 75 pct. på statsgarantien, så der igen kan stilles garanti op til 100 pct. og ydermere inkludere servicearealerne.
- At det er uhensigtsmæssigt, at der ved siden af ordningen med 100 pct. statsgaranti skal varetages og vedligeholdes en ordning for 41 boliger med max. 75 pct. garanti. Selveje Danmark foreslår derfor, at den generelle ordning udvides til at omfatte alle friplejeboliger i hele landet, navnlig fordi de eksisterende friplejeboliger i de større byer ifølge lovudkastet omfattes af ordningen med 100 pct. statsgaranti i forbindelse med refinansiering.

Baggrund:

- Selveje Danmarks medlemmer oplever, at markedsvilkårene for etablering af ustøttede friplejeboliger er svære i hele landet – også i de større byer.
- Når Social- og boligministeriet selv har vanskeligt ved at finde en tilstrækkelig gangbar og retfærdig afgrænsning af nøjagtig hvilke områder, der skal omfattes af en ordning med 100 pct. statsgaranterede lån, hænger det formodentlig sammen med, at det generelt har været svært at opføre ikke blot friplejehjem, men også almene boliger over hele landet.
- Selveje Danmark synes, at det er uklart, hvorvidt delrammen på 41 boliger der omfatter hovedstadskommuner, større bykommuner, provinsbykommuner og byer med mere end 20.000 indbyggere, i praksis skal fungere. Hvordan vurderes det om det er lettere at etablere et friplejehjem på Ærø end i udkanten af Svendborg kommune? Antallet af indbyggere i en by, siger hverken noget om attraktion eller behov for friplejehjem, hvorfor den alternative geografiske afgrænsning støttede friplejeboliger, ikke er mere brugbar eller retfærdig end tidligere forslag.

Selveje Danmark står naturligvis til rådighed, såfremt ovenstående skulle give anledning til spørgsmål.

Med venlig hilsen

Jon Krog

Direktør, Selveje Danmark

Høringsvar på ”Forslag til Lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v.”

Sundhedsstyrelsen vil gerne takke for muligheden for at indsende høringssvar på [”Forslag til Lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v.” med høringsfrist den 20. september 2024.](#)

Certificering af friplejeboligleverandører er i henhold til den gældende lov § 5 en myndighedsopgave for Sundhedsstyrelsen. Opgaven har været varetaget af Sundhedsstyrelsen siden 2015, hvor ordningen blev overdraget fra Socialstyrelsen som del af overflytning af ressort. Der lægges i høringsudkastet ikke op til, at dette ændres med ny lov.

Sundhedsstyrelsens kommentarer til høringsforslaget knytter sig til vores myndighedsopgave med certificering af friplejeboligleverandører, og specifikt i forhold til [Bekendtgørelse om certificering af friplejeboligleverandører, BEK nr 1169 af 30/09/2015.](#)

Bekendtgørelsen fastlægger krav til friplejeboligleverandører og fastsætter regler for indhold af og fremgangsmåde ved ansøgning om certifikation. Bekendtgørelsen sætter dermed rammerne for Sundhedsstyrelsens arbejde med certificering af friplejeboligleverandører.

Vi har tre opmærksomhedspunkter for bemærkninger til lovforslaget:

1. Behov for revision af den gældende bekendtgørelse om certificering af friplejeboliger
2. Sundhedsstyrelsens myndighedsopgave med certificering i regi af den nye lovgivning
3. Nye og udvidede opgaver i forbindelse med ændring i lov og bekendtgørelse.

Ved revision af gældende bekendtgørelse om certificering af friplejeboligleverandører
Bekendtgørelse om certificering af friplejeboligleverandører, BEK nr 1169 af 30/09/2015, er udarbejdet i medfør af §§ 9 og 99 i den gældende lov om friplejeboliger, og den fastlægger regler for ansøgning om certificering og krav til friplejeboligleverandører.

Ved ændring af lov om friplejeboliger er der behov for, at bekendtgørelsen revideres, da den, på samme måde som den gældende lov om friplejeboliger, kun henviser til paragraffer i lov om social service og ikke til den kommende nye ældrelov.

Sundhedsstyrelsens myndighedsopgave med certificering i regi af den nye lovgivning
Efter gældende [lov om friplejeboliger](#) (§ 5) certificerer Sundhedsstyrelsen friplejeboligleverandører med tilbud om et sammenhængende og rummeligt pleje- og omsorgsforløb både til

ældre borgere og til ”personer med midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, der ikke har nået pensionsalderen”. Der er i lovforslaget ikke lagt op til ændring af dette.

Det er vores vurdering, at Sundhedsstyrelsen har og fortsat vil have kompetence til at varetage opgaven med certificering af friplejeboligleverandører til friplejeboliger for ældre borgere, dvs. plejehjem og plejecentre.

Det er samtidig vores vurdering, at Sundhedsstyrelsen fortsat ikke har den nødvendige socialfaglige kompetence og kvalitetsmodel for certificering af tilbud til ”personer med midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, der ikke har nået pensionsalderen”, dvs. til botilbud. Hvis man vælger fortsat at lade denne opgave ligge i Sundhedsstyrelsen, vil det fortsat være nødvendigt - som nu - at sikre adgang til socialfaglige kompetencer på specialiseret niveau i Social- og Boligstyrelsen for at sikre tilstrækkelig socialfaglig kvalitet i sagsbehandlingen (socialfaglige redegørelser).

Med den nye lov skilles ældreområdet fra serviceloven, der regulerer socialområdet, hvilket betyder at der ikke længere deles lovgivning med bl.a. botilbud og andre tilbud på socialområdet. Der vil derfor være behov for at afklare, hvorvidt Sundhedsstyrelsen også fremover skal certificere friplejeboliger i form af botilbud, der især har målgrupper, som er under alderskriteriet i ældreloven, og derfor som i dag reguleres i regi af serviceloven.

Nye og udvidede opgaver i forbindelse med ændring i lov og bekendtgørelse

Sundhedsstyrelsen har et halvt årsværk til den løbende behandling og afgørelse af ansøgninger om certificering som friplejeboligleverandør og øvrige henvendelser vedrørende certificering. Denne ressourceramme kan blive udfordret i 2025 ved ophævelse af gældende lov og bekendtgørelse, når en ny ældrelov træder i kraft, da der vil være en række opgaver forbundet med tilpasningen af certificeringsordningen. Det gælder bl.a.:

- Revision af vejledninger, retningslinjer og skabeloner for både ansøgere og sagsbehandlere i henhold til de forestående lovændringer og ændret indhold i bekendtgørelsen.
- Tilpasning af ansøgningspraksis og vurderingskriterier med udgangspunkt i §§ 10, 11 og 12 i det foreliggende forslag til ny ældrelov.
- Afklaring af evt. opdeling af myndighedsansvaret for certificering af friplejeboligleverandører i relation til ydelser, der leveres til hhv. ældre og yngre målgrupper for friplejeboliger og friplejeboligleverandører (iht. ældrelov og lov om social service).
- Afklaring af behov for re-certificering af friplejeboligleverandører, der allerede har opnået certifikation fra 2007, ift. de nye regler og ift. helhedspleje med tilkøbsydelser til friplejeboliger.
- Afklare hvorvidt Ældrereformen vil give anledning til et øget antal certificeringer årligt ift. at styrke borgeres frie valg af leverandører på ældreområdet.

Mikael Lynnerup Kristensen

Fra: Helle Wheatley Enkelund - HEE <HEE@atp.dk>
Sendt: 20. september 2024 16:29
Til: post@sm.dk
Cc: mlk@sm.dk; evh@sm.dk
Emne: J. nr. 2024-5923

Til Social – Bolig- og Ældreministeriet.

Udbetaling Danmark har modtaget forslag til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v.

Det er Udbetaling Danmarks opfattelse, at sætningen ” og statsgaranti for visse obligationer udstedt i forbindelse med finansiering af friplejeboliger” skal udgå af stk. 2 i § 99a.

Begrundelsen er, at Udbetaling Danmark ikke mener at Social-Bolig- og Ældreministeren har - eller forventes at få – hjemmel til at fastsætte i hvilket omfang Udbetaling Danmark skal administrere statsgaranti for visse obligationer udstedt i forbindelse med finansiering af friplejeboliger.

Der er ikke i det hverken i den eksisterende lovtæst i friplejeloven eller i lovforslaget , som er i høring nogen bestemmelser i friplejeloven om statsgaranti for obligationer. Det fremgår af lovbemærkningerne til pkt. 53, at det forventes, at det vil være finansministeren som får bemyndigelse til at stille garanti på 100 pct. til obligationer, der udstedes til finansiering af fripleje boliger. Det må derfor forventes, at det i så fald også vil være finansministeren, som vil få kompetencen til at fastsætte regler i en administrativ forskrift – herunder for Udbetaling Danmarks administration af statsgaranti for visse obligationer.

Lovforslaget er en udvidelse af den eksisterende ordning om garantier for friplejeboliger. Udbetaling Danmark forudsætter, at administrationen af garantiprovision og aflønningsprovision på friplejeboligområdet ensrettes med den allerede eksisterende administration af garantiprovision og aflønningsprovision på almenboligområdet.

Det bemærkes i øvrigt, at Udbetaling Danmark forudsætter , at yderligere omkostninger, der følger af udvidelsen af den eksisterende ordning, finansieres, da Udbetaling Danmark arbejder på omkostningsdækket basis.

Venlig hilsen
Helle Wheatley Enkelund - HEE (Hun/hende/hendes)

atp=

Udbetaling Danmark · Allerød
Juridisk specialkonsulent · Juridisk Afd. Stat
Direkte nummer 4831 3314 · Mobil 24999309
E-mail HEE@ATP.DK

ATP · Kongens Vænge 8 · 3400 Hillerød
Telefon 70 11 12 13 · www.borger.dk · www.virk.dk · CVR-nr. 43405810
Følg ATP koncernen på [Facebook](https://www.facebook.com/atpdk) · [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/atpdk)

For information om, hvordan ATP Koncernen behandler dine personoplysninger, se atp.dk/behandling-af-personoplysninger

Oplysningerne i denne e-mail kan være fortrolige og er udelukkende beregnet til brug for de oven for angivne personer eller virksomheder. Vi gør opmærksom på, at udbredelse, omdeling eller kopiering af oplysningerne efter omstændighederne er forbudt. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejltagelse, bedes du meddele det til afsenderen og derefter slette den. På forhånd tak.

Pas altid på links i mails. Tast hjemmesidens adresse i adressefeltet på browseren eller brug bogmærker. Husk, at hverken banker eller offentlige myndigheder vil sende en mail med et link direkte til en log ind-side, hvor du logger ind med NemID eller MitID.

Social-, Bolig- og Ældreministeriet
post@sm.dk
cc: mlk@sm.dk og evh@sm.dk

18. september 2024

Ældre Sagen
Snorresgade 17-19
2300 København S

Tlf. 33 96 86 86
www.aeldresagen.dk
aeldresagen@aeldresagen.dk

Høringssvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v.

Ældre Sagen takker for muligheden for at afgive høringssvar vedr. udkast til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v.

Positivt med bedre rammer for etablering af friplejeboliger

Ældre Sagen ser positivt på forslaget om at skabe flere muligheder for friplejeboliger ved at hæve den årlige ramme for støtte til friplejeboliger fra 225 boliger til 400 boliger.

Ikke mindst er det positivt, at forslaget primært støtter etablering af friplejeboliger i mindre byområder, da vi af erfaring ved, at mange ældre ønsker at blive boende i deres lokalområde, når de flytter på plejehjem.

Ældre Sagen bakker ligeledes op om ældrereformens vision om *mange forskellige tilbud til ældre, der flytter på plejehjem, så den enkelte ældre får større frihed til selv at kunne vælge, hvordan de ønsker at bo.*

Det er dog i denne forbindelse afgørende at bemærke, at hvis der skal være tale om mere en blot en teoretisk valgmulighed, er man nødt til også at se på den samlede plejehjemskapacitet, som ikke står mål med behovet for plejehjemspladser. Her vil vi henvise til vores høringssvar vedr. *udkast til lov om lokalplejehjem*, hvor vi har beskrevet emnet mere indgående.

Forbud mod afvisning af borgere skal monitoreres

Ældre Sagen forholder sig positivt til forslaget om, at *friplejeboligleverandører fremover ikke skal kunne afvise at udleje en ledig friplejebolig til personer, der er visiteret til en plejebolig af kommunen.*

Ældre Sagen anerkender, at forslaget potentielt kan være med til at sikre mere lige vilkår for hhv. offentlige og private leverandører. Vi kan dog samtidig være bekymrede for, om det omvendt kan modvirke den ønskede forandring/ligestilling, når det foreslås *som en undtagelse til ovennævnte forbud mod at afvise borgere, at en friplejeboligleverandør kan afvise at udleje en ledig bolig, hvis friplejeboligleverandøren ikke vurderer at kunne levere de ydelser, som borgeren er visiteret til.*

Ældre Sagen foreslår derfor, at der, samtidig med en indførelse af forbud, iværksættes monitorering af området, så det bliver synliggjort, hvor ofte friplejeboligleverandører giver afslag med henvisning til denne undtagelse.

Afregning af friplejeboligleverandører

Ældre Sagen finder det positivt, at der *indføres en årlig genberegning af afregningspriserne for friplejehjem*, samt at der *indføres en fast overheadsats i beregningen af afregningsprisen af friplejehjem* med henblik på dels at sikre korrekt beregning af afregningspriserne for private leverandører og dels at sikre større transparens på området.

Ældre Sagen stiller sig selvfølgelig til rådighed for uddybning af vores høringsvar om udkast til lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v.

Venlig hilsen

Bjarne Hastrup
Adm. direktør